

Proleter DEVİRİMCİ DURUŞ

Devrimler tarihin lokomotifidir

Aylık siyasal dergi

ISSN: 2147-4028

Temmuz-Ağustos 2022 Sayı: 106

Fiyatı: 5 TL

Sri Lanka'da halk ayaklanması, bir diktatörlüğü daha devirdi. 20 yıldır ülkeyi yöneten Rajapaksa ailesi arkasına bakmadan kaçtı. Kaçacaklarını önceden tahmin eden halk, arama noktaları oluşturarak kontroller yapıyordu. Nitekim Devlet Başkanı'nın kaçmak istediği uçağa alınmadığı, ama bir biçimde Maldiv Adaları'na kaçtığı söyleniyor.

Rajapaksa'lar, tüm diktatörler gibi büyük yolsuzluklarıyla, hortumladıkları milyar dolarlarla, uyguladıkları baskı ve şiddetle tanınıyorlardı. Onlar lüks içinde yaşarken halk açlıktan kıvranıyordu. Artık üç öğün yemek yiyemez haldeydiler. İlaç, gıda, yakıt gibi temel ihtiyaç maddeleri bulunamıyor ya da fahiş fiyatlarla satılıyordu. Elektrik kesintileri günde 13 saate çıkmıştı.

Bu duruma daha fazla dayanamayan halk, Mart ayından beri sokaklarda. Rajapaksa yönetiminin son bulması için sürekli eylem yapıyorlar. Bu süre içinde bazı bakanlar istifa etti. Fakat halk yönetimin tümünden değişmesini istiyordu. İktidar partisinin yöneticilerine ait villalar ateşe veriliyor, heykelleri yıkılıyordu. Devlet Başkanı'nın evi de kuşatılınca OHAL ilan edildi. Ancak bu da eylemleri durdurmadı. Başkent Colombo'nun merkezinde, onbinlerce kişi gece-gündüz direnişe başladı. Ardından milyonlarca işçinin katıldığı ve hayatın durduğu genel grevler yaşandı.

Genel grev üzerine hükümet, askerlerin yanı sıra sivil-silahlı çeteleri, kitlelerin üzerine saldı. Tıpkı Gezi'de olduğu gibi direniş çadırlarına saldırdılar, pankartları ve çadırları yaktılar. Ama binlerce kişi direniş alanına koştu, yeniden çadırlar kuruldu, kitlesel ziyaretler düzenlendi. Bu noktada başbakan da istifa etmek zorunda kaldı. Ama halkın talebi hala karşılanmamış değildi. Devlet Başkanı'nın sarayını sardılar, ardından işgal ettiler. Bu sırada başkanın kaçtığı haberi geldi.

Sayfa 2'de sürüyor

Saraylar saltanatlar yıkılır

DİRENEN HALKILAR KAZANIR!

Saraylar, saltanatlar yıkılır DİRENEN HALKLAR KAZANIR!

Şimdi halk sarayda bekliyor. 20 Temmuz'da yeni başkan seçilene kadar sarayı terk etmeyeceklerini duyurdular.

Eski adı Seylan olan Sri Lanka, Hindistan'ın hemen altında küçük bir ada ülkesi. Şekli nedeniyle "Hindistan'ın gözyaşı" da deniyor.

Türkiye'de en çok "Seylan çayı" ile bilinir Sri Lanka. Devrimciler ise, Tamil halkının kurtuluşu için savaştan "Tamil Kaplanları"ndan dolayı tanır. 2000'lerin başında özerk yönetim kurmayı başaran Tamiller, 2009'un sonunda Sri Lanka yönetiminin katliamıyla ezilmişti. O dönemin başbakanı Mahinda Rajapaksa, "Sri Lanka modeli" adı verilen, "hiçbir sorunu çözmeden vahşice yoketmek" olarak özetlenebilecek yöntemle ünlenmişti. 40 binden fazla kişinin öldürüldüğü, gerilla önderlerinin yokedildiği, her şeyini kaybeden halkın milyonlarcasının Hindistan'a kaçmak zorunda kaldığı vahşi bir katliamın adıydı "Sri Lanka modeli". Türkiye'deki şoven-faşistlerin de imrendiği ve Kürt halkına karşı kullanmak istediği modelin adı...

Emperyalistler ve işbirlikçileri ballandırarak anlattılar bu modeli ve onun uygulayıcısı Rajapaksa yönetimini. Ama halk 20 yıl sonra kendi "modeli"ni ortaya koydu! Sri Lanka'nın çok uluslu-çok dinli yapısını kıskırtıp halkı din ve ulus temelinde bölüp parçalayarak birbirine düşüren yönetime karşı güçlerini birleştirdi. İşçi ve emekçiler yapay ayrımları bir kenara bırakarak, ekonomik krize karşı büyük bir direniş başlattılar.

Sri Lanka 1948'de İngiltere'den bağımsızlığını kazandığı yıldan bu yana, tarihinin en büyük ekonomik krizini yaşıyordu. Enflasyon yüzde 160'lara çıkmıştı. Zevk-ü sefa içinde yaşayan yönetim, borçlarını ödeyemez hale gelmiş, "temerrüte düştüğünü" ilan etmişti. Emperyalistlerin ve egemen sınıfların çıkarları doğrultusunda yerli üretimi yoketmişler, gıda başta olmak üzere ülkeyi ithalata bağımlı hale getirmişlerdi. IMF ve Çin'den gelen kredilerle borç batağına sürüklenip devasa bütçe açıkları yaratmışlardı. Ve bu açığı halkın boğazını sıkarak kapatmaya kalkıyorlardı. Tıpkı Türkiye'de ya da başka ülkelerde olduğu gibi...

Sri Lanka halkı, "bir ulusu ezen bir ulusun özgür olamayacağını" kendi deneyimleriyle gördü. Egemenlerin ulusal-dinsel ayrımları kıskırtarak iktidarlarını sürdürdüğünü ve bunların aslında yapay saflaşma olduğunu anladı. Gerçek saflaşma sınıfsaldı. Hangi dinden ve

ulustan olursa olsun işçi ve emekçiler eziliyor, sömürülüyor; burjuvalar ve onların hizmetindeki devlet yöneticileri ise sefahat içinde yaşıyordu.

O halde sınıf savaşımını yükseltmek dışında çare yoktu. "Sınıfa karşı sınıf" diyerek egemenlerin "model"ine karşı, emekçi halkın "modeli"ni ortaya koydular ve kazandılar. Emekçi halklara örnek olacak "Sri Lanka modeli" budur. Sri Lanka halkı diktatörlerden kurtuluşun yolunu göstermiştir.

Sri Lanka'nın yönetim şekli, yöneticilerin yaşam tarzı, uygulamaları bizimkilere ne kadar benziyor, değil mi?

Örneğin Maliye Bakanı Nureddin Nebati geçtiğimiz günlerde, "bu sistemden dar gelirli hariç, üretici firmalar, ihracatçılar kâr ediyorlar" dedi açıkça. Türkiye 7 yıldır üst üste Uluslararası Sendikalar Konfederasyonu'nun yayımladığı "Küresel Haklar Endeksi"nde, 148 ülke içinde "işçiler için en kötü 10 ülke" arasında yer alıyor. "Açlık sınırı"nın altındaki asgari ücretle de Avrupa'da birinciyiz!

Ama hala "sabredin", "şükredin" diyorlar. Muhalefet partileri ise "seçimleri bekleyin" diyor, halkın öfkesinin sokağa taşmaması için elinden geleni yapıyor. Oysa sadece Sri Lanka'da değil, dünyanın dört bir yanında halklar sokakta... İngiltere'de demiryolcular, Yunanistan'da sağlıkçılar grevde... Hollanda'da çiftçiler traktörleriyle yolları kapatmış durumda. Arjantin halkı, IMF politikalarına karşı yine sokakları doldurdu. Ekvador'da OHAL'e rağmen gösteriler ve çatışmalar hız kesmiyor.

Erdoğan, eski AKP'lilere yaptığı konuşmada "kaybedecek çok şeyimiz var" dedi ve adeta "ben gidersem, siz de yanarsınız" diyerek, kendisi için çalışmalarını istedi.

Gerçek şu ki, bu savaş "kaybedecek çok şeyi" olanlarla "kaybedecek hiç bir şeyi" olmayanlar arasındadır. Ve Sri Lanka'da bir kez daha görülmüştür ki, "kaybedecek hiç bir şeyi olmayanlar" kazanacak, saraylar-saltanatlar yıkılacaktır.

Okurlara...

Merhaba,

Yaz dönemi çok ağır bir ekonomik krizin bütün yükünü üzerimize yıkarak geldi. Fahiş gıda fiyatları ve elektrik-doğalgaz faturalarından bunaldığımız kış aylarının ardından, yazın en azından gıdaya daha rahat ulaşabileceğini düşünüyorduk. Ancak maliyetlerdeki artışlar, tarımdaki büyük yıkımı gözler önüne serdi; en temel sebze ürünlerinin bile fiyatları inmedi. Üstelik bir de tahıl krizi başladı ki, artık yakında ekmek bile ulaşılamaz hale gelecek.

Sorunlar diz boyu. Avrupa'da ve tüm dünyada resesyon başladığı söyleniyor. Türkiye'de işsizlik ve açlık giderek daha yaygınlaşıyor, yoksulluk kalıcı hale geliyor. Muhalefet partilerinin tek çözüm önerisi ise sandık! Tüm sorunlar sandığa, tüm çözümler seçim sonrasında kurulacak yönetime bırakılıyor.

Oysa biz "seçmen" değil "halk"ız. Çözümlerimizi sandıkta değil sokakta, üretimden gelen gücümüzde buluruz. Biz sokağa çıkmadıkça hiçbir düzen partisinin sorunlarımızı çözmeyeceğini biliriz.

Tıpkı sokaklara dökülen, cumhurbaşkanlığı sarayını işgal eden, ülkenin başına çöreklenmiş yöneticilerin istifa etmesini sağlayan, yeni hükümetin kurulmasını sokakta, cumhurbaşkanlığı sarayının içinde ve eylem alanlarında bekleyeceğini söyleyen Sri Lanka halkı gibi. Onların mücadelesi bize ışık tutuyor.

Döviz artışı nedeniyle artan kağıt-baskı vb. giderleri, ne yazık ki, dergimizin fiyatını da etkiledi; bu sayıdan itibaren 5 TL oldu. Okurlarımızın anlayışla karşılayacağını umuyoruz.

Gündemdeki konulara ilişkin yazıları dergimiz sayfalarında bulabilirsiniz.

Bir sonraki sayımızda görüşmek üzere...

106. Sayıda

3	TÜİK'ten İŞKUR'a hepsi yalan söylüyor
4	Mafya operasyonları neyi gösteriyor
5	Cumartesi Anneleri'ne 900. haftada saldırı
6	Basına sansür yasası ertelendi
	Çağdaş Büyükbaş gözaltına alındı
7	HDP 5. Kongresi ve "değişim" mesajları
8	Fetihtepe izlenimleri
9	Nato Zirvesi'nde Erdoğan aradığını bulamadı
10	Gıda yaşamsaldır
11	"Mahpusta kadın" çalıştay yapıldı
12	Değersizleştik
14	15 Temmuz nedir ne değildir
15	Selman'ın ziyaretinden kalanlar
16	Adnan Yücel'in kaleminden
17	Geleceğimizin köprüsü tarihimiz
18	Savaş hükümeti olarak AKP

Yayın Sahibi ve Sorumlu Yazı İşleri Müdürü: Çağdaş Büyükbaş

Adres: Mecidiyeköy mah. Ayfer sk. No: 10/5 Asım Bey Ap. Şişli/ İst. Tel: 0538 777 99 01, devrimcidurus@gmail.com, proleterdevrimcidurus2.org

Baskı: Berdan Matbaacılık, Davutpaşa cad. Güven San. Sit. C Blok No: 215-216 Topkapı/İst.

Tel: (0212) 613 1211, ISSN: 2147-4028, Yayınevi sertifika no: 48918

YEDİVEREN YAYINLARI Yerel Süreli Yayın Sayı: 106 Temmuz-Ağustos 2022, 5 TL(KDV %0)

Temmuz ayı, maaşlara enflasyon farkının verileceği ay olmasından dolayı her zaman enflasyon oranının merakla beklendiği ay olmuştur. Ama bu yıl her zamankinden farklıydı. Çünkü **en temel ihtiyaç maddelerine yapılan astronomik zamlarla alım gücü arasındaki uçurum açıldı-ça açılmıştı**. Onun için gözler TÜİK'in vereceği enflasyon oranına çevrildi.

Diğer yandan aylardır üzerinde konuşulan asgari ücret zammının ne olacağı bekleniyordu. Türk-İş gibi sarı bir sendika bile, tabandan gelen baskıyla Erdoğan'la görüşmüş ve en azından açlık sınırında bir zam talep etmişti. Türk-İş'in Haziran ayı için açıkladığı açlık sınırı 6 bin 391 TL'ydi. Ki bu diğer sendikalara

açıklamalarla birlikte iyice tükendi. İşçiye, memura, emekliye verilecek zamlar enflasyon oranında belirlenince, hükümet de TÜİK aracılığıyla rakamlarla oynayıp enflasyonu olabildiğince düşük gösteriyor. **Haziran ayından itibaren TÜİK enflasyon sepetindeki ürünleri bile açıklamıyor artık. TÜİK'in kuruluşundan bu yana -1933 yılı- bu ilk kez oluyor.** Böylece TÜİK'in enflasyonu neye göre belirlediği de bilinmiyor. Daha doğru ifadeyle TÜİK bunu açıklayamaz durumda. Kanıtsız-belgesiz rakamlarla oynuyor.

Öyle bir noktaya vardı ki, TÜİK'teki bürokratlar bile, hükümetten gelen baskıya, yalanın büyüklüğüne tahammül edemiyorlar. Son aylarda en çok istifa

yüzde 10 iken, Türkiye'de yarısından fazlası asgari ücret veya ona yakın ücret alıyor. Son 4 yılda asgari ücretin milli gelir içindeki payı, yüzde 37.8'den yüzde 31.5'e geriledi. Buna karşın sermayenin payı, yüzde 41'den yüzde 47'ye yükseldi.

Devletin sermayenin devleti olduğu; AKP-MHP blokunun ise, önceki hükümetlerden daha fazla patronları sevdiği ve onlara hizmet ettiği son rakamlarla bir kez daha açığa çıkmış bulunuyor.

Bu düzen böyle gitmez!

Türkiye tarihinin en yüksek enflasyonunu yaşıyoruz. Üstelik alım gücü sürekli azalıyor.

Buna karşın Erdoğan ve bakanları "sabredin", "şükredin" diyor. Ya da "6 ay gözlerinizi kapatıp uyuyun, her şey farklı olacak" diyorlar; 6 ay sonrası öncesinden daha kötü oluyor oysa. Sürekli yeni tarihler vererek halkı kandırmaya devam ediyorlar. Muhalefet ise "seçimleri bekleyin" diyor. Halk açlıktan kıvrılırken, hala tarihi belli olmayan seçimlerle oyalıyor.

Sendikaların durumu zaten içler acısı. TÜİK'in rakamlarla oynamasına, asgari ücretin açlık sınırının altında kalmasına tepkileri, sadece 30-40 kişiyle basın açıklaması yapmak oldu. Onu bile birlikte yapmadılar. Türk-İş, Hak-İş, Memur-Sen gibi işbirlikçi, hükümet yanlısı sendikalardan zaten ses çıkmıyor. Muhalefet sendikaların yaptıkları ise, dostlar alışverişte görsün kabilinden...

İşçiler ve memurlar bu işbirlikçi, uzlaşmacı sendika yönetimlerini aşabildikleri oranda tepkilerini ortaya koyabiliyorlar. Önlerinde sadece devlet kurumları, onların kolluk kuvvetleri yok; sendika ağalarının oluşturduğu barikatlar da var. **Tabandan örgütlenip bu barikatları aşabilirlerse seslerini duyurabiliyor, haklarını isteyebiliyorlar. Son yıllardaki direnişlerin büyük çoğunluğu böyle oldu;** bundan sonra da böyle olacak...

Büyük ozan Nazım Hikmet'in dediği gibi "Ellerinizden başka her şey, herkes yalan söylüyorsa / Elleriniz isyan etmesin diyedir... / Bu bezirgan saltanatı, bu zulüm bitmesin diyedir."

Elbette hep böyle gitmez! **Her baskı ve sömürü sisteminde olduğu gibi, sömürülenler ve ezilenlerin yalanlara doydugu ve düştükleri yerden doğrulup ayağa kalktıkları bir an gelir. Ve önüne dikilen tüm barikatları bir sel gibi yıkarak ilerler.** Yalan imparatorlukları devrilir, gerçekler galip gelir.

TÜİK'ten İŞKUR'a hepsi yalan söylüyor YALANLAR ve GERÇEKLER

göre en düşük rakamdı. Ama hükümet başlangıçta buna dahi yanaşmadı. Patronlardan da gelen "toplumsal patlama" uyarısıyla, sonunda yüzde 25 ile 30 arasında bir zam netleşti.

Bu zammı da Erdoğan açıkladı. Önce "yüzde 25" sonra "yüzde 30" olarak düzelttiği zam oranıyla asgari ücret 5 bin 500 TL oldu. Böylece **ilk kez asgari ücret, daha açıklandığı gün açlık sınırının altında kaldı.** Erdoğan'la aynı masada oturan Türk-İş Başkanı Ergün Atalay'ın buna sessiz kalması, işçilerin tepkisine yol açtı. Bunun üzerine Atalay, kendi aldığı maaşı -çarpıtarak da olsa- açıklamak zorunda kaldı.

TÜİK, yıllık enflasyon oranını yüzde 73 olarak açıkladı. Bağımsız iktisatçılardan oluşan ENAG'ın yıllık enflasyon oranı yüzde 160'tı. Bu bile sokaktaki enflasyonu tam olarak yansıtmıyordu. Çünkü akaryakıt fiyatlarına sürekli gelen zamlarla başta ulaşım ve gıda olmak üzere temel ihtiyaç maddeleri en az yüzde 200 civarında artmıştı. Ev kiraları ise, TÜİK'in enflasyon rakamını 5'e katlıyordu.

Devlet kurumlarına güven yok

TÜİK başta olmak üzere devlet kurumlarına giderek azalan güven, son

veya görevden alma TÜİK'te gerçekleşti.

Sadece enflasyon değil, işsizlik rakamları da gerçeklerle bağdaşmıyor. Hatta devletin kurumları arasında bile, rakamlar birbirini tutmuyor. İŞKUR'un verilerine göre son bir yılda kayıtlı işsiz sayısı 674 bin kişi artarken (yüzde 23), TÜİK bu sayısı 614 olarak gösteriyor (yüzde 14). **DİSK-AR ise geniş tanımlı işsizlik sayısının pandemi öncesine göre 1,6 milyon artarak 8 milyon 107 bine ulaştığı söylüyor.**

TÜİK'ten İŞKUR'a, cumhurbaşkanından bakanlara hepsi yalan söylüyor. Hem de kendi içinde tutarlı olmayan, yalanları bile birbiriyle çelişen biçimde...

Örneğin Temmuz ayı zamlarının 6 aylık enflasyon oranında olması gerekiyor. TÜİK'in rakamlarıyla bile 6 aylık enflasyon oranı yüzde 40'ın üzerinde iken, **asgari ücrete yapılan zam yüzde 30'dur.** Aynı şekilde memura, emekliye verilen zam oranları da TÜİK'in rakamının altında kalmıştır.

DİSK-AR'ın Haziran 2022 tarihli raporuna göre, artan döviz kurları sebebiyle asgari ücret 2018-2022 yılları arasında iyice geriledi; 91.8 dolar azaldı. Şu anda Avrupa'da en düşük asgari ücret Türkiye'de. Kaldı ki, **Avrupa'da asgari ücretle çalışanların oranı en fazla**

TÜİK'ten İŞKUR'a, cumhurbaşkanından bakanlara hepsi yalan söylüyor. Hem de kendi içinde tutarlı olmayan, yalanları bile birbiriyle çelişen biçimde... Sendikaların durumu zaten içler acısı. TÜİK'in rakamlarla oynamasına, asgari ücretin açlık sınırının altında kalmasına tepkileri, sadece 30-40 kişiyle basın açıklaması yapmak oldu. İşçiler ve memurlar bu işbirlikçi, uzlaşmacı sendika yönetimlerini aşabildikleri oranda tepkilerini ortaya koyabiliyorlar.

Son günlerde arka arkaya mafya örgütlerine dönük operasyonlar yapılıyor. Sarallar, Söylemez Kardeşler, Erol Evcil grubu aynı günlerde gözaltına alındılar, bazıları tutuklandı. Gözaltına alınan kişi sayısının 700'ü geçmesi, operasyonların 29 ilde birden yapılması ve yakalanan silahların-paraların büyüklüğü, operasyonların çapını gösterdiği gibi, bu operasyonların arkasında nelerin döndüğü sorusunu da beraberinde getiriyor.

Öyle ya, bugüne kadar mafya liderleriyle içli-dışlı olan ve bunu aleni bir şekilde yapan AKP-MHP bloku, ne oldu da mafyaya karşı bu operasyonları başlattı? Alaaddin Çakıcı ile MHP lideri Devlet Bahçeli'nin fotoğrafları, **Bahçeli'nin Çakıcı'yı "dava arkadaşım" diye rek sahiplenmesi hatırlardadır. Hem de Çakıcı'nın Kılıçdaroğlu'na küfür dolu mektuplarla tehditler yağdırdığı bir dönemde** Bahçeli bu sözleri sarfetmişti. Keza Sedat Peker'den Sezgin Baran Korkmaz'a birçok mafya lideriyle Soylu'nun ve Erdoğan'ın fotoğrafları yayımlandı. Soylu'nun bağlantısı olmayan mafya lideri neredeyse yoktu.

Son operasyonlarda gözaltına alınan mafya liderlerinin de MHP ile bağı olduğu biliniyor. Hatta Sarallar operasyonu kapsamında MHP/MYK'sından biri de gözaltına alındı. Bu durum, "AKP ile MHP arasında bir çatlak oluştuğu" şeklinde yorumlara yolaçtı. Fakat operasyonları İçişleri Bakanlığı'na bağlı polis teşkilatının yaptığı, bunun da başında Soylu'nun bulunduğu ve Soylu-MHP yakınlığı düşünülürse, MHP'ye rağmen operasyonların yapılması zor görünüyor.

Bu durumda **AKP-MHP blokunun ayaklarına dolanan bazı mafya gruplarından kurtulmak istediklerini düşünmek yanlış olmaz. Zaten daha önce Çakıcı ile birlikte hareket eden Erol Evcil grubunun son dönemde Çakıcı ile sorunlar yaşadığı söylenmektedir.** Bu operasyonun Çakıcı'ya yarayacağı, onu güçlendireceği anlaşılmaktadır. Dolayısıyla devlet, genel olarak mafyaya değil, mafya gruplarının bazılarına operasyon çekmekte; bu yöntemle bazılarını güçlendirmektedir.

"Kayıt-dışı ekonomi"

mafyaı büyütür

AKP-MHP blokuyla birlikte devlet-mafya ilişkisi hem daha fazla içiçe girdi, hem de aleni bir hal aldı. Bugün mafyanın girmedığı, el atmadığı alan yok gibidir. En küçük bir işletmeden, devasa şirketlere kadar her yerde mafya görülmektedir. Ve bu durum kanıksanmıştır. Hatta televizyon dizileriyle, filmlerle meşrulaşmıştır. Buralarda mafya liderleri birer "kahraman" gibi gösterilmektedir. **Sadece filmlerde-dizilerde değil, gerçek hayatta da Sedat Peker'den Sezgin Baran Korkmaz'a pek çok mafya lideri, "Robin Hood" gibi "halka hizmet eden kişiler" olarak sunulmuş, "saygın işadamları" ödülleriyle onurlandırılmıştır.**

AKP döneminde mafya liderleri böylesine "itibarlı" olmakla kalmadı, devletin kendisi mafyalaştı. En bariz haliyle "kentsel dönüşüm" adı altında, tıpkı mafya gibi

Mafya operasyonları neyi gösteriyor?

halkın evine-arsasına nasıl "çöktüğü"nü görüyoruz. Yine mafya yöntemleriyle "yandaş" şirketlerin ihya edildiğine tanık oluyoruz. Esasında **"servetin el değiştirmesi"nde mafya en önemli araç olarak kullanılıyor.** Dün de böyleydi, bugün de... Bugünü farklı kılan, "servetin el değiştirmesi" başta olmak üzere mafyanın büyümesini sağlayan koşulların, son derece elverişli olmasıdır.

Bir ülkede üretim ekonomisinin dışında büyük gelirler, devasa para akışları varsa, orada çok güçlü bir mafya ağı var demektir. AKP döneminde Türkiye, uyuşturucu, silah, petrol, hatta insan kaçakçılığının merkezi haline geldi. Bu koşullarda mafyanın büyümesi kadar doğal bir şey olamaz. **Üretim ekonomisinin dışında kalan para ne kadar büyükse, mafya o kadar büyür ve devletin mafyalaşması o kadar derinleşir.** Bu paranın "sevk ve idaresi" için mafyanın devreye girmesi, devletin de mafyanın işini kolaylaştırması, ona kol-kanat germesi gerekir. Öyle de olmuştur.

Büyük paralar kazanma vaatleriyle oluşturulan saadet zincirlerine, saçma sapan karpuz ya da dinazor heykellerine dökülen milyon dolarlara, yolcusu olmayan havalimanlarına, kırılıp yeniden yapılan kaldırımlara, çöken yollara-köprülere iyi bakmak gerekir. Bunların kayıt-dışı, kirli ve çok büyük miktarlarda paraların aklanmasına hizmet eden icraatlar olduğu

anlaşılabilecektir. Ve bu paralardan pek çok kesim (AKP kadrolarından ihale mafyasına kadar) payını almaktadır. Bu tablo, ülkemizde kirli paranın boyutunu da, devletin mafya ile olan ilişkisini de gözler önüne sermektedir.

Sedat Peker yeniden sahnede

Mafya operasyonlarının yaşandığı günlerde Sedat Peker'in ifşaatları tekrar

başladı. Peker, yaklaşık bir yıl önce çektiği videolarla gündeme oturmuştu. Öncelikle Mehmet Ağar'a saldırmış, onun Azeri bir işadamına ait marinaya nasıl "çöktüğü"nü anlatmıştı. Ardından "Pelikancılar"ı hedefe çakarak Damat Berat Albayrak'a ve onun çevresine yöneldi. Bu zincirin son halkasında Erdoğan'ın olduğu biliniyordu. Peker bunu "ima" etmekle yetindi ve Erdoğan'a da aba altından sopa göstermiş oldu.

Sonra Soylu'ya yüklenmeye başladı. Soylu ise, kendisini aklayabilmek için dikkatleri başka AKP'lilere çekti, Peker'den her ay maaş alan milletvekili olduğunu söyledi mesela, ama bunun ismini bir türlü açıklamadı. Sonuçta bu süreçten Soylu yıpranmış olarak çıktı.

Sedat Peker'in kişisel bir "öç alma"nın ötesinde, egemen kliklerin çekişmelerinde bir araç olarak kullanıldığı açık. Birleşik Arap Emirlikleri (BAE) tarafından korunup kollanması da boşuna değil. AKP'nin 15 Temmuz sonrası BAE ile ilişkileri kopmuştu. Çünkü bu darbenin BAE'de tezahurlandığını söylüyorlardı. Fakat Peker'in ifşaatlarından sonra BAE ile ilişkileri düzeltmeye çalıştılar; karşılığında Peker'i uzunca bir süre susturdular. Şimdi yeniden konuşmaya başlaması, BAE'nin -ve tabi ki BAE'nin arkasında duran ABD'nin- Erdoğan'dan yeni tavizler koparmak istediğini gösteriyor.

Peker son ifşaatında, eski başbakanlardan Mesut Yılmaz'a, kumar oynadığını gösteren kasetlerle şantaj yaptığını, bunun karşılığında tahliye edildiğini ve 5 milyon dolar aldığını söyledi. Kendisiyle Yılmaz arasında "aracı"lık yapan kişinin ise Mehmet Cengiz olduğunu ekledi. **Peker'in kendini ihbar etme pahasına Mesut Yılmaz'dan ve Mehmet Cengiz'den söz etmesinin bir anlamı vardı kuşkusuz. Mehmet Cengiz, AKP döneminde en fazla kamu ihalesi alan "beşli çete"nin başında yeralıyor.** Peker, Cengiz'le akraba olduğunu söylüyor. Belli ki, Cengiz ve Mesut Yılmaz üzerinden Erdoğan'a bir mesaj yolluyor. Elinde tıpkı M. Yılmaz gibi Erdoğan'a ait kasetlerin bulunduğunu ve Yılmaz gibi Erdoğan'ın da siyasi hayatını bitireceğini ima ediyor.

Sedat Peker, aynı konuşmada, Ertuğrul Özkök'ün de adını geçirdi. Uzunca bir dönem Hürriyet'in genel yayın yönetmenliğini yapan Özkök için, "primci gazeteci" dedi. Patronunun mafyatik ilişkilerine aracılık yaptığını ve para aldığını iddia etti. Böylece "siyaset-ticaret-mafya" üçgenine "medya" ayağını da eklemiş oldu. Özkök kendisini zaten "yüzde 20 gazeteci, yüzde 80 cambaz" olarak tanımlıyor. Onu en son İmamoğlu'nun Karadeniz turundaki otobüsünde görmüştük, Nagihan Alçı'yla birlikte. **Sedat Peker'in yeniden ifşaatlara**

Susurluk nedir?

Balıkesir'in Susurluk ilçesinde, 3 Kasım 1996 tarihinde bir trafik kazası yaşandı. Kazada bir kamyonla lüks bir otomobil çarpışmıştı. Otomobilin içinde İstanbul Emniyet Müdür Yardımcısı Hüseyin Kocadağ, aşiret reisi aynı zamanda DYP milletvekili Sedat Bucak ve birçok cinayetten aranan faşist katil Abdullah Çatlı bulunuyordu. Çatlı ve Kocadağ orada öldü, Sedat Bucak ise ağır yaralı olarak hastaneye kaldırıldı.

Firari sanık Abdullah Çatlı ile bir milletvekili ve emniyet müdürünün aynı arabanın içinde olması, "mafya-devlet" ilişkisini resmetmesi bakımından çarpıcıydı. Sonrasında ortaya dökülen bilgi ve belgelerle, bu ilişki ağı "mafya-siyaset-emniyet" şeklinde "üçlü saç ayağı" olarak tanımlandı.

'90'lı yıllar, başta Kürt illerinde olmak üzere ülke çapında arka arkaya "faili meçhul" cinayetlerin işlendiği bir dönemdi. Abdullah Çatlı, Mehmet Ali Ağca, Oral Çelik, Haluk Kırcı gibi MHP'li faşist katiller, '80 öncesi yükselen halk hareketine karşı, '80 sonrası ise Ermeni örgütü ASALA'yı ve Kürt hareketini bastırmak amacıyla tetikçi olarak kullanıldılar. Bunların her dönem devletle bağları vardı; fakat bu bağ '80 öncesi daha gizli ve dolaylıydı, 12 Eylül sonrası ise doğrudan devlet tarafından görevlendirildiler. '90'lı yılların başbakanı Tansu Çiller, "devlet için kurşun atan da kurşun yiyen de şereflidir" diyerek, Çatlı'yı devlet adına sahiplendi. Onu bir kahraman gibi gösterip büyük bir cenaze töreniyle yolcu ettiler.

Böylece Susurluk, devlet-mafya işbirliğinin adı oldu. Benzer her gelişme "Yeni Susurluk" olarak adlandırıldı.

başladığı günlerde, Özkök'ün Mehmet Cengiz'le bir röportaj yapması ve Cengiz'i aklamaya çalışması tesadüf olmasa gerek. Aynı dönemde Cengiz'in Meral Akşener'e bir bavul dolusu para gönderdiği haberi yayıldı ve Kılıçdaroğlu'nun "beşli çete" ile kendileri arasında aracılık yapanları sertçe eleştirmesi, bunun arkasından geldi.

Patronlardan mafyaya ve Özkök türü gazetecilere uzanan bir zincirin yeni döneme hazırlandığı görülüyor. Bu çark edişler, Erdoğan döneminin bitmekte olduğunu önemli bir göstergesidir; ama aynı zamanda mafya ve bağlantılarının her dönem yer bulması yönüyle de dikkat çekicidir.

Mafyanın arkasında emperyalistler var

Mafya ne Türkiye'ye özgüdür; ne de sadece içe dönük operasyonlarda kullanılır. Kapitalist sistemin ortaya çıkardığı ve bugün emperyalistlerin elinde tuttuğu organizasyonlardır. Bir yandan "servetin el değiştirmesi"nde tekellerin rekabetinde; diğer yandan siyasetin dizayn edilmesinde, halkın baskı altında tutulmasında kullanılan vazgeçilmez araçlardır. Yasal yollarla yapmaya zorlandıkları her şeyi "mafya" adı verilen bu çeteler aracılığıyla yaparlar.

Onun için mafya, kapitalist sistemde hem ekonominin, hem siyasetin göbeğinde yer alır. Kimi dönem daha fazla öne çıkar, görünür olur; kimi dönem örtük biçimde ve zaman zaman kullanılır. Kimi dönem bir veya birkaç mafya grubu palazlanır, diğerleri güçten düşer; kimi dönem palazlanan gruplara darbeler vurulur, tasfiye edilir; diğer grupların önü açılır. Döneme, duruma göre grupların-liderlerin isimleri, kullanılış biçimleri değişse de, mafya hep varlığını sürdürür.

Türkiye'de '80'lerden sonra mafyanın devletle-siyasetle ilişkileri daha fazla gelişti. Bunun kapitalizmin gelişmesiyle doğrudan bağı vardır. '80'ler tüm dünyada olduğu gibi Türkiye'de de "neo-liberalizm" denilen vahşi kapitalist sömürünün başladığı ve "beyaz terör"ün estirildiği yıllardır. Böyle bir dönemde mafyanın gelişip güçlenmesi son derece normaldir.

'90'lar ise, Sovyetler Birliği'nin yıkılıp dağılmasıyla, "sosyalizmin yenilgisi-kapitalizmin ebediliği" üzerine yaygara kopartılan bir dönem oldu. **Bu yıllarda Türkiye'de Kürt hareketinin yükselmesi, işçi-emekçi mücadelesinin yeniden büyümesi, devrimci ve komünist örgütlerin toparlanması, mafyatik çetelerin devlet tarafından daha fazla kullanılmasını getirdi. Birçok cinayet, katliam, suikast, bu çeteler aracılığıyla gerçekleşti.**

Devletin mafya örgütleriyle bağlantısı, Türkiye ile sınırlı olmayan uluslararası bir nitelik taşıyordu. Esasında **doğrudan emperyalist devletlerle, bu devletlerin istihbarat birimleri ile ilişki içindeydiler. Adına**

"Gladyo" denilen (Türkiye'deki ismiyle kontr-gerilla) bir örgütlenmeydi bu. Ezilen halkların, işçi ve emekçilerin mücadelesini boğmak için NATO'ya bağlı kurulmuşlardı. Türkiye'de 1952'de "Seferberlik Tetkik Kurulu" 1965'de "Özel Kuvvetler Komutanlığı" isimleri adı altında örgütlendiler. '80 öncesi halk hareketini bastırmada kullanıldılar. O dönem ağırlıklı olarak MHP'li sivil faşistler kullanılmıştı. '90'larda ise "korucu"lar, emekli edilmiş subay ve polisler eklenerek çeteler devreye sokuldu.

Susurluk'ta ortaya dökülen devlet-mafya ilişkisi ve kimi mafya gruplarını tasfiyesi, esasında emperyalistlerin "soğuk savaş" adını verdikleri dönemde kullandıkları mafya gruplarından kurtulma çabasının Türkiye'ye yansımaysdı. En ünlüsü İtalya'da "temiz eller" olarak bilinen operasyonlarla Avrupa devletleri artık kendilerine yük olan mafya gruplarından kurtulmaya çalışıyordu. Bir dönem kapanıp yeni bir dönem başladığında bu tür tasfiyeler hep gündeme gelir. Türkiye'de de '90'ların sonunda böyle bir "temizlik" gerçekleşti. Ama Sedat Peker'in itiraf ettiği gibi, bir yanda "temiz eller" adıyla bazı çeteler tasfiye edilirken, diğer yanda bazı mafya gruplarıyla işbirliği yapılıyordu.

Mafyaya karşı mücadele sisteme karşı mücadeledir.

Adına "demir yumruk" denilen son operasyonlar, bir dönemin sonuna işaret ediyor. **İsimleri mafya liderleriyle anılan Bahçeli, Soylu ve Erdoğan böyle bir operasyonu yapmak zorunda kaldıysa, sadece kendilerini aklamakla sınırlı olmayan, ciddi bir durumla karşı karşıya olduklarını gösterir.**

Operasyonlarda öne çıkan isimlerden Erol Evcil, '90'lı yıllardan beri bilinen biridir. O yıllarda zeytinlik alanlara çökmesinden dolayı "zeytin kralı" adıyla ünlenmişken, şimdi karşımıza "demir-çelik" işini yapan, inşaat sektörünü manipüle eden kişi olarak çıkıyor. Demir-çelik fabrikalarına el koyan, bu alandaki işadamlarını kaçırmaktan öldürmeye kadar birçok suç işleyen biridir. Ele geçirdiği fabrikalarda işten atılan işçiler yıllardır Erol Evcil'in yaptıklarını anlatmakta, devleti harekete geçmeye çağırılmaktadır. Yani Evcil'in işlediği tüm suçlar devletin bilgisi dahilinde yapılmıştır. Ve bugüne kadar Erol Evcil'e dokunulmamıştır. Şimdi değişen nedir?

Belli ki, Evcil dahil operasyona uğrayan mafya grupları, sınırlarını aşan işlere yeltendiler. Devletin asıl sahibi büyük tekellerin (Koçlar, Sabancılar vb.) damarına basan, karlarına ortak olmaya kalkan at-raksiyonlar yaptılar. Ya da "yandaş" şirketlerin kimi işlerine taş koydular. Onların kullandığı mafya gruplarını

ekarte etmeye çalıştılar. Yapılan uyarıları dikkate almadılar, vb...

Erdoğan yönetimi, siyasi ömrünü uzatabilmek için bazı mafya gruplarını tasfiye edebilir. Ama bu tasfiyeler de onları kurtaramaz. ABD'nin elindeki Zarrab dosyası, Erdoğan'ın başında "Demokles'in Kılıcı" gibi sallanıyor. Buna Sezgin Baran Korkmaz (SBK) dosyası da eklenecek. Aylardır Avusturya'da tutuklu bulunan SBK, ABD'ye verilecek. Yakında SBK'nın da itiraflarını duyabiliriz. Kısacası Erdoğan'ı işbaşına getiren ABD, onu götürecek kozları da elinde tutuyor. Son NATO toplantısında Erdoğan'ın U dönüşü yapması, bunun son göstergesi oldu. Önümüzdeki günlerde ABD'nin yeni dayatmaları gündeme gelecektir.

Kesin olan, mafya gruplarına yapılan operasyonların, asla genel olarak mafyanın tasfiyesi anlamına gelmeyeceğidir. Yarın AKP-MHP dönemi bitse bile, mafya bitmeyecektir. **Kılıçdaroğlu'nun hedefine bir bütün olarak patronları değil de sadece "beşli çete"yi çakması gibi, mafya grupları arasında da tercih yapılacaktır.** Bu dönemin öne çıkan mafya grupları ekarte edilecek, yerini başka gruplar alacaktır. Belki bu kadar göze batmayacaklar, örtük de olsa varlıklarını koruyacaklardır.

Mafyaya karşı mücadele, kapitalist sisteme karşı mücadeledir. Sadece tek tek mafya gruplarından değil, bir bütün olarak mafya düzeninden hesap sormak gerekir. Çünkü mafyayı doğuran, büyüten ve halkın başına bela eden devletin ta kendisidir. Bu sömürücü sistem ve onun devletini yıkmadan, mafyadan kurtulmak mümkün değildir. Bu perspektifle mafyaya ve onu koruyan devlete karşı mücadeleyi yükseltmek gerekir.

Cumartesi Anneleri'ne 900. haftada saldırı ve gözaltı

Kayıp ailelerinin kaybedilen yakınlarının hesabını sormak için yaptıkları oturma eyleminin 900. haftasında, Galatasaray Lisesi önünde yapmak istediği eyleme polis saldırdı. Saatler önce Galatasaray Meydanı'nı ablukaya alan polis, İHD'den meydana yürüyerek gelen aileler, İHD yöneticileri ve milletvekillerini ablukaya aldı. Bu durumu görüntülemek isteyen gazetecileri de zorla dışarıya çıkarttı. Aileler ablukanın kaldırılmasını istediler. "Galatasaray Meydanı bizimdir, bizim kalacak. Kayıpların hesabını vereceksiniz" dediler.

Eyleme saldıran polis, kayıp yakınlarını ve İHD'lileri gözaltına aldı. Ters kelepçeli bir şekilde gözaltı aracına konulan eylemcilerin ardından, milletvekilleri kayıp yakınları adına açıklamayı okudu.

Gözaltına alınanlar serbest bırakıldıktan sonra İHD İstanbul Şubesi önüne geldi. Burada diğer kayıp yakınları ile buluşan kitle, "Kaybedenler kaybedecek" sloganını attı. Yapılan açıklamada Galatasaray Meydanı'nı kazanma mücadelesinden vazgeçmeyeceklerini belirttiler. Galatasaray Meydanı, Cumartesi Anneleri'nin 700. hafta eyleminden beri polis ablukası altında tutuluyor ve herhangi bir eylem yapılmasına izin verilmiyor.

Basına sansür yasası ertelendi

AKP'nin son hazırladığı "basına sansür yasa tasarısı", Adalet Komisyonu'nda kabul edilmesine rağmen ertelendi. Yükselen toplumsal muhalefet ve basın-yayın örgütlerinin eylemli tepkisi, bu ertelemenin asıl nedeniydi.

Hazırlanan yasa, özellikle internetteki haber siteleri ve sosyal medyayı denetim altına almayı ve sansürlemeyi hedefliyor. Yasa tasarısıyla internet siteleri süreli yayın kapsamına alınarak Basın Kanunu'na tabi kılınmak isteniyor. Böylece gazetelerde yayınlanan tekzip yazıları internet sitelerinde de bir günü ana sayfada olmak üzere bir hafta süreyle kalmak zorunda. Yani bir haberle ilgili herhangi bir yalanlama geldiğinde siteler sadece tekzip yazılarıyla dolacak. Bu kanundan önce de internet siteleri birçok engelle karşılaşıyordu. Özellikle erişimin engellenmesi, yapılan haberin mahkeme kararıyla engellenmesi gibi uygulamalar zaten mevcuttu. Türkiye'de haber siteleri on binlerce kez erişime engellendi. Haber sitelerinin twitter hesapları, sosyal medya hesapları paylaşımlar gerekçesiyle kapatıldı, ya da askıya alındı.

Whatsapp, Signal gibi mesajlaşma uygulamalarına da Türkiye'de şirket kurma zorunluluğu isteniyor. Yazışmalarla ilgili verileri almak isteyen devlet, böylece şirketleri Türkiye kanunlarına tabi tutacak. Çocukların cinsel istismarı, devlete, anayasaya karşı işlenmiş suçlar, casusluk gibi suçlarda internet ve mesaj içeriklerini, herhangi bir savcı ya da mahkeme talep ettiğinde, paylaşma yükümlülüğü getiriyor yasa. Yine BTK, ağ sağlayıcısından kurumsal yapıları, algoritmaları, sistemsel bilgileri isteyebilecek.

Teklifin en çok tartışılan maddesi ise 29. madde. "Halkı yanıltıcı bilgiyi yaymak" adı altında, devletin resmi politikalarına aykırı paylaşım yapanlara hapis cezası isteniyor. Haberin kime göre yalan, kime göre yanlış olduğu da muğlakta kalıyor. Mesela TÜİK'in açıkladığı ve doğruluğuna kimsenin inanmadığı enflasyon rakamlarından başka bir rakamı açıklamak, "halkı yanıltıcı bilgi yaymak" kapsamında suça dönüştürülecek ve yayınlayan pervasız-ağır cezalarla karşı karşıya kalacak.

Benzer biçimde, AKP'nin onaylamadığı bir konuyla ilgili yapılan paylaşımları beğenmek, paylaşmak da suç kapsamına alınıyor. Buna göre mesela Gezi davasında verilen mahkeme kararını eleştirmek, eleştirenleri "beğenmek", hapis cezası ile karşılanabilecek.

Yasa ayrıca devlet görevlilerini, polisi, MİT'i de koruma kapsamı altına alıyor. Zaten daha önce polisin sokakta yaptığı işkencenin görüntülenmesini yasaklamış, bunları çeken ve yayınlayanlara mahkemeler açılmıştı.

Basın ve yayın organları, özellikle de devrimci ve muhalif basın her dönem devletin yoğun baskısı ve saldırısıyla karşı karşıya. Sürekli bürolar basılıyor, malzemeler talan ediliyor ve parçalanıyor, gözaltına alınanlar tutuklanarak ağır hapis cezalarına çarptırılıyor. Son olarak Amed'de Mezopotamya Haber Ajansı çalışanlarına yönelik operasyonda gözaltına alınanlar tutuklandı. Haber takibi yapan gazeteciler sürekli polislerin ve askerlerin saldırısına maruz kalıyor, haber yapmaları engelleniyor.

"Sansür yasası" olarak adlandırılan yasaya karşı tepkiler hızla yükseldi. Basın ve yayın meslek örgütleri başta olmak üzere, yasaya karşı çeşitli eylemler de yapıldı. Tepki bu kadar yükselince, AKP milletvekillerinin bile bu yasa tasarısına karşı konuşmaları başladı. Tüm bu tepkilerin ardından, yasa tasarısı ertelendi.

Çağdaş Büyükbaş, M. Fatih Öktülmüş'ün afişlerini yaparken gözaltına alındı

Dergimiz Proleter Devrimci Duruş'un sahibi ve Sorumlu Yazı İşleri Müdürü Çağdaş Büyükbaş 14 Haziran'da Kadıköy'de gözaltına alındı. Komünist önder Mehmet Fatih Öktülmüş'ün ölüm yıldönümü için Kadıköy'de afişleme yaptıktan sonra, işlede afiş yaptığı sırada gelen sivil-resmi polis ve bekçi 10-15 kişilik kolluk tarafından GBT yapıldı. Ardından yapılan afişlere bakıldı. Büyükbaş, "derginin ve afişlerin yasal ve meşru afişler olduğu"nu söylemesine rağmen karakola götürülmek istendi. Buna karşı çıkan Büyükbaş, çantayı açma dayatmasını da kabul etmedi. "Karakola gelmiyorum, ne yapacaksanız işlemlerinizi burada yapabilirsiniz" demesinin ardından sürüklemeye çalıştılar. "İnsanlık onuru işkenceyi yenecek" sloganını atar atmaz ağzı kapatılarak ve ters kelepçe yapılarak Kadıköy'deki İskele Karakolu'na götürüldü. Götürülüş esnasında, onun sloganlarına karşılık küfürler eden polisler "Provokasyon mu yapmaya çalışıyorsun, niye bağıırıyorsun?", "İnsanları toplamaya çalışıyorsun başımıza", "Karakola gidince görürsün" tehditlerini savurdular. Büyükbaş ise küfür etmemelerini, tehdit etmemelerini, yaptıklarının yasa-dışı olduğunu söyledi.

Karakola girilmesinin ardından çantası aranan Büyükbaş'a çantasından çıkan afişler ve Proleter Devrimci Duruş dergisi ile ilgili sorular sordular. Bu sorulara "Ben derginin yazıişleri müdürüyüm ve hepsi yasal" cevabını verdi. Duvara arkasını dönme dayatmasını kabul etmeyen Büyükbaş'ın kafası polisler tarafından duvara vuruldu. Yüzünde oluşan şişlik nedeniyle hastanede tomografisi çekildi. Bir gün gözaltında tutulan Çağdaş Büyükbaş, Mehmet Fatih Öktülmüş'ün TİKB'nin kurucusu olması nedeniyle, "Örgüt propagandası yapmak" iddiasıyla savcılığa sevk edildi. Anadolu 10. Sulh Ceza Hakimliği 1 ay yurtdışına çıkış yasağı ve 4 ay karakola imza verme şartıyla serbest bırakılmasına karar verdi ve 15 Haziran'da öğleden sonra 14.00 civarında serbest bırakıldı.

Gazetecilik suç değildir!

Diyarbakır'da 8 Haziran günü gazetecilere dönük olarak başlatılan operasyonda 20'si gazeteci 21 kişi gözaltına alındı. 8 günlük gözaltı süresinin ardından 16 Haziran günü 16'sı tutuklandı. Tutuklananların ismi şöyle:

Dicle Fırat Gazeteciler

Derneği (DFG) Eşbaşkanı Serdar Altan, Xwebûn Gazetesi Yazı İşleri Müdürü Mehmet Ali Ertaş, JİNNEWS Müdürü Safiye Alagaş, Mezopotamya Ajansı (MA) editörü Aziz Oruç, gazeteciler Ömer Çelik, Suat Doğuhan, Ramazan Geciken, Esmer Tunç, Neşe Toprak, Zeynel Abidin Bulut, Mazlum Doğan Güler, Mehmet Şahin, Elif Üngür, İbrahim Koyuncu, Remziye Temel, Abdurrahman Öncü, Lezgin Akdeniz.

23 Haziran günü Mezopotamya Kadın Gazeteciler Platformu ve Dicle-Fırat Gazeteciler Derneği'nin çağrısıyla, tutuklanan gazetecilerin bırakılması için Şişhane Meydanı'nda bir eylem gerçekleştirildi. Yapılan açıklamada şunlar söylendi:

"Asılsız, dayanaksız iddialarla, mizansen kurgularla yapılan bu operasyon apaçık ortadadır. Hedef alınan sadece arkadaşlarımız değildir, onların özgürlükleri ve gazetecilikleri, gazeteciliğin kendisi değildir! Çok daha fazlasıdır aslında. Bugün varlığı inkar edilen, her türlü baskı ve zora maruz kalan ve buna karşı mücadele yürüten Kürt halkının, ezilen, ötekileştirilen tüm inanç ve halkların, kadınların, çocukların, ekolojistlerin, gençlerin sesinin kısılmasıdır, duyulmamasıdır hedeflenen! ... Arkadaşlarımızı geri alana kadar, basının özgürlüğü sağlanana kadar mücadele etmeye devam edeceğiz. Susmayacağız!"

Eyleme DİSK Basın İş de destek verdi. Aynı kurumların 5 Temmuz günü Ankara'da yapmak istedikleri eylem ise, polis saldırısına maruz kaldı. Polis, seslerini duyurmaya çalışan gazetecilere saldırarak dağıttı.

Gazetecilik suç değildir! Tutuklu gazeteciler derhal serbest bırakılmalıdır.

HDP 5. Kongresi ve “Değişim” mesajları...

HDP 5. Kongresi 3 Temmuz günü Ankara’da yapıldı. HDP’yi kapatma davalarının görüldüğü bir dönemde yapılan 5. Kongre, kimileri tarafından “son kongre” olarak tanımlandı. Fakat HDP kapatılsa bile, öncelleri gibi kendine yeni bir yol açacağı ve güçlenerek çıkacağı eklenerek...

5. Kongre’nin sloganının “çözüm bizde” olması, divan adına yapılan konuşmada bu kongrenin bir “mesaj kongresi” olduğunun belirtilmesi, ardından Demirtaş’ın “değişim” vurgusu, kongreye yüklenen misyonu ortaya koyuyordu.

Kongre’de yeniden eşbaşkan seçilen Pervin Buldan ve Mithat Sancar’ın konuşmaları da bu misyonu perçinleyen içerikteydi. (HDP’nin diğer düzen partileri gibi önceden belirlenmiş liste ve adaylarla kongre yapması eleştirilse de, içinde bulunulan koşullarla izah edilip geçirilen bir konu oldu. Esasında HDP’nin demokratik işleyiş konusundaki zaafı “tek liste” ve bugünle sınırlı olmayan bir konu. Ama şimdi Kongre’nin mesajlarına yoğunlaşmak gerekiyor.)

Seçim “sath-ı mailine” girildiği ve HDP’nin “anahtar parti” konumunda olduğu bir dönemde, eşbaşkanların konuşmaları ve genel olarak Kongre’nin mesajları, kuşkusuz daha fazla önem kazandı. Kongre’de HDP’nin “cumhur” ya da “millet” şeklinde anılan iki bloka da girmeyeceği teyit edildi. **“3. Yol” veya “Demokrasi İttifakı” olarak adlandırılan HDP dışındaki sol parti ve kurumları da içine alacak bir oluşumla seçimlere katılacağı netleşti.** Bu HDP’nin tercihinden ziyade, gelinen noktada bir zorunluluk olmuştur.

AKP-MHP blokunun HDP’ye düşmanca yaklaşımı sürerken, “Altılı Masa” denilen muhalefet blokunun HDP ile birlikte görünmekten kaçınması devam ederken, HDP’nin yeni bir blok oluşturmak dışında başka seçeneği yoktu. Böyle bir tablo olmasaydı HDP, “millet ittifakı” içinde yer alabilirdi, bunun işaretlerini vermişti de. Yerel seçimlerde İstanbul ve Ankara’da muhalif adayların kazanmasında HDP’nin desteği önemli bir rol oynamıştı. Bu desteğe rağmen muhalif partilerin HDP’yle ittifaktan kaçınması, en başta HDP tabanını rahatsız etti. Diğer yandan HDP’nin içinde yer alan veya dışardan destekleyen geniş bir sol kesim, “Altılı Masa”yı oluşturan düzen partileriyle ittifakı doğru bulmuyor, bu ittifaka oy vermeyeceğini açıklıyordu. HDP’nin Türkiye sol hareketinden kopmaması için de, varolan iki blokun dışında “üçüncü” bir blok oluşturması şarttı.

Elbette seçimlerin hala ne zaman ve hangi koşullarda yapılacağı bilinmiyor. O zamana kadar yaşanan gelişmeler yeni yol haritalarını gündeme getirebilir. Fakat çok büyük değişimler olmadığı sürece, HDP’nin seçimlere ayrı bir ittifakla gireceği belli olmuştur.

Kongre’de HDP’nin iki bloka da girmeyeceği “3. Yol” veya “Demokrasi İttifakı” olarak adlandırılan HDP dışındaki sol parti ve kurumları da içine alacak bir oluşumla seçimlere katılacağı netleşti. Bu HDP’nin tercihinden ziyade, gelinen noktada bir zorunluluk olmuştur.

Ama daha önemli olan bunun içeriğidir. Bu noktada Selahattin Demirtaş’ın son günlerde artan mesajları önem kazanıyor. **Kongre’den hemen sonra gönderdiği yazıda “değişim” vurgusu, “iğneyi önce kendimize batıralım” demesi, “değişim cesaret ister; şimdi o cesareti göstermenin, değişimi kendimizden başlatmanın tam zamanı” sözleri, HDP’yi yeni döneme hazırlama, yenilenme çağrısı anlamına geliyor.** Demirtaş bu çağrısını şu sözlerle pekiştiriyor:

“Muhalefetten Kürt açılımı bekliyorsak biz de HDP olarak Türkiye açılımı yapmak zorundayız. Mağdur kimliğimizin bizi ezilmişlik veya öfke psikolojisine sokmasına izin vermeden, özgüvenle tüm Türkiye’yi kucaklamak zorundayız.”

HDP’nin daha önce de “Türkiyelileşme”den çok söz ettiğini biliyoruz. Fakat bu kez basmakalıp bir söz ve uzak bir hedef olmaktan çıkartılıp somut bir görev haline geldiğini görüyoruz. **Demirtaş, HDP’nin “korkularından, alışkanlıklarından” sıyrılıp özgüveni artmış bir şekilde Türkiye siyaset sahnesinde aktif bir şekilde yer almasını istiyor.** *“Bütün sorunlarımıza Türkiye’nin bütünlüğü içinde çözüm aradığımızı... Türkiye’ye en uygun dille, söylemlerle anlatmamız gerekir. Bu sayede ekonomi, dış politika, eğitim, sağlık, tarım, adalet gibi temel başlıklarda Türkiye’yi düze çıkaracak politikalarımızı daha rahat anlatabiliriz.”*

HDP’ye yakınlığıyla bilinen bazı aydınlar da HDP’nin Türkiye’nin sorunlarıyla daha fazla ilgilenmesini, işçi ve emekçilerle yakın bir ilişkiye girmesini söylüyor, yazıyorlar. Bu istekler 5. Kongre’de “çözüm bizde” şeklinde sloganlaştırılarak HDP’nin yeni dönemde Türkiye’nin sorunlarını çözecek bir parti olacağı ilan edildi.

“Yeni Özgür Politika” yazarlarından Selahattin Erdem 7 Temmuz 2022 tarihli yazısında, 7 Haziran 2015 seçimlerinde HDP’nin “çözüm biziz” diyemediği için son 7 yılın bu şekilde yaşandığını söyleyerek

hayıflanıyor. *“Eğer 7 Haziran 2015 gecesini HDP aynı tutumu gösterebilseydi... sorunların çözümüne talip olsaydı, o zaman Tayip Erdoğan hükümet kurulmasını engelleyerek kolay bir biçimde 1 Kasım 2015 seçimini kararlaştıramayacaktı”* diyor ve ekliyor: *“Tersine HDP eşbaşkanları gece yarısı kameraların karşısına geçerek ‘toplum bize muhalefet görevi verdi, hükümeti AKP ile CHP kursunlar, biz de onları dışardan destekleriz’ dediler... Halbuki üç partiye de ortak asgari demokratikleşme hükümeti kurma teklifinde bulunmalıydı. Şimdi Mithat Sancar’ın kongrede tüm partilere yaptığı çağrı gibi... 5. Kongre gösterdi ki, HDP hatasını görmüş ve özeleştiri yaparak siyasi tutumunu düzeltmiş.”*

HDP’nin 7 Haziran 2015 seçimlerine dair bir “özeleştiri”si yok aslında, ama “siyasi tutumu”nu değiştirme yönüne girdiği görülüyor. Şunu da hatırlatmadan geçmeyelim; 7 Haziran seçimlerinde HDP’nin hatalarını o günlerde eleştirdiğimiz ve 1 Kasım seçimlerini tanımamak, katılmamak gerektiğini söylediğimiz zaman, kulak tıkamak bir yana saldırıya geçilmişti. Mesele *“Paris yanıp yıkılmadan”* zamanında doğru tavrı koymaktır. *“Atı alan Üsküdar’ı geçtikten”* sonra özeleştiri verilse ne olur?!

Sonuç olarak **HDP muhalif bir parti olmaktan çıkıp “iktidar”ı hedefleyen, en azından “iktidar”a ortak olmak isteyen bir partiye dönüşüyor.** İlk seçimlerde olmasa bile, yakın zamana dönük böyle bir hazırlık yapıldığı anlaşılıyor. Türkiye’deki “sol muhalefet” boşluğunu doldurması, CHP’ye tepkili liberal demokrat kesimleri de kapsamayı hedefleniyor. 5. Kongre’ye Avrupa’dan çok geniş yelpazede partinin katılması, Avrupa’nın da HDP’yi böyle bir parti olarak görmek istediğini ortaya koyuyor.

5. Kongre’de en çok tartışılan “Danışma Kurulu”na seçilen üyelerin kimlikleri, bu hedefin bir başka göstergesi. **Mehmet Altan, Cengiz Çandar, Hasan Cemal gibi isimler, AKP’nin işbaşına gelmesinde önemli rol oynayan liberal aydınlardı. Ve bu isimler, 12 Eylül 2010 tarihinde yapılan anayasa referandumuna “yetmez ama evet” diyerek AKP-Gülen Cemaati koalisyonunu güçlendirmişlerdi.** Burjuva klik çekişmesinde AB-ABD safında yer alan bu kişilerin HDP Danışma Kurulu’na girmesi, Avrasyacı kesimler tarafından eleştiri yağmuruna tutuldu. Her kesim kendi bulunduğu yerden HDP’nin yeni yönelimini değerlendiriyor doğal olarak. Komünist ve devrimciler de kendi cephelerinden bunu yapmalı, “Danışma Kurulu”na giren bu isimlere karşı çıkmalıdır.

HDP’nin özgüvenli, daha dik bir duruş göstermesi, elbette olumlu bir gelişmedir. Fakat bunu ne için yaptığı, neye hizmet ettiği önemlidir. Türkiye halklarının, düzenin “sol muhalefet” boşluğunu dolduracak bir partiye değil, gerçek kurtuluşu gösterecek ve bu yönde savaştıracak bir partiye ihtiyacı vardır.

Fetihtepe İzlenimleri: “Direnenmenin gücünü gördük!”

Okmeydanı-Fetihtepe Mahallesi'nde “kentsel dönüşüm” bahanesiyle evler yıkılıyor. Beyoğlu Belediyesi, evlerin elektrik, su ve doğalgazını keserek, orada oturan halkı evlerinden çıkmaya zorluyor. Öylesine büyük bir hukuksuzluk ve zorbalık sözkonusu ki, neredeyse insanlar içindeyken evleri başlarına yıkmaya başlayacaklar.

Bu zorbalığın “kentsel dönüşüm”le bir alakası yok. İstanbul'un en yüksek ranta sahip bölgelerinden birisi Fetihtepe. Hem merkezi bir noktada, hem de çok güzel bir manzaraya sahip olması, arazi değerini artırıyor. Zaten tam da bu nedenle burayı yıkmak, lüks inşaatlar yapmak istiyor AKP. Burası aynı zamanda Bilal Erdoğan'ın “Okçular Vakfı”na da yakın bir bölge. Büyük bir rant planı olan Galataport projesinin de de uzantısı bir bölgede. Mahallenin Haliç'e doğru açılan tarafında Koç Müzesi bulunuyor. Bu alan, yıllardır Koç'ların, Sabancı'ların da hedefinde.

Son yıllarda Okmeydanı ve çevre mahallelerde devrimci mücadele, devletin sistemli saldırılarına maruz kaldı. Mücadelenin geriye düşmesi, devletin elini rahatlatan, bölgedeki “rantsal dönüşüm” saldırısına hız kazandıran bir unsur oldu. Bugün bölgede oturan halkı pervasızca kovmak ve bölgeye yok pahasına el koymak için harekete geçti devlet. Kapitalizmin temeli olan “özel mülkiyet hakkı” bile yok sayılıyor; insanların evlerini, arazilerini gaspetmeye çalışıyorlar.

Bu nedenle önce bölge “riskli alan” ilan edildi; ardından evleri boşaltmaları için tebligatlar gönderilmeye başlandı. Mahalleli ise tebligatlara itiraz ettiklerini, davaların halen sürdüğünü anlatıyor. Buna rağmen Çevik Kuvvet polisi evleri zorla boşaltıyor; kapısını açmayanların kapısı kırılıyor; onlarca evin elektrik, su ve doğalgazı kesildi. Mahallede oturanlar ise kendilerine dayatılan sözleşmelerin yetersiz olduğunu, bu koşullarda evlerden çıktıklarında bir daha geri dönemeyeceklerini söylüyorlar.

Benzer örneklerini Kadıköy-Fikirtepe ve Tozkoparan'da da görmüştük. Fikirtepe'de oturanlar, ağgözlü müteahhitlerin yağmasına terkedilmişti. Burada insanlar evlerden çıkartılırken verilen sözlerin hiçbirisi tutulmadı, gereken ödemeler yapılmadı; yüzlerce aile yıllardır kirada oturduğu halde söz verilen kira desteği bile verilmedi; bazı inşaatlar on yıldan fazladır bitmiyor, bazılarında ise evler yıkıldı ama inşaat daha başlamadı.

Fikirtepe'de yaşananlar Tozkoparan'da oturanlara tecrübe oldu. Orada da evleri yağmalamaya çalışan bakanlık ve müteahhitlere karşı büyük bir direniş gerçekleştirildi. Elektrikleri, suları, doğalgazları kesildi, haftalar boyunca bu koşullarda direnmeye devam ettiler.

Şimdi de Fetihtepe'de oturanlar direniyorlar. Bir ömür boyu biriktirdiklerinin, bir anda ellerinden alınmasını engellemeye çalışıyorlar. Polisin gazına, copuna karşı evlerini ve yaşam haklarını savunuyorlar. Kendilerine dayatılan sözleşmelerin düzeltilmesi en önemli talepleri.

10 Haziran günü Beyoğlu Belediyesi önünde kitlesel bir eylem yapan Fetihtepelilerin talepleri şöyle:

1- “Kentsel dönüşüm yasasının ‘plan olmadan dönüşüm yapılamaz’ kuralının gereği olarak 1/5000'lik ve 1/1000'lik planların yapılmasını,

2- Planların bölgemizdeki sivil toplum

kuruluşlarından, üniversitelerin ilgili bölümlerinden, şehir plancıları ve mimarlar odasından görüş alınarak yapılmasını,

3- Planlar yapılcaya kadar adamızdaki plansız kentsel dönüşüm uygulamasının durdurulmasını,

4- Tapulu tapusuz ayrımından kaynaklı sorun ve mağduriyetlerin yaşanmaması için 2981 ve 4706 sayılı yasaların öngördüğü kurallar çerçevesinde hak sahipliği kazanmış olanlara tapularının verilmesini,

5- Hak sahibi olduğumuz paylarımızın belirlenmesinde 6360 sayılı yasa gereği ‘arsa payı’nın dikkate alınmasını, ardından plana ve paylarımıza uygun avan projenin yapılarak tapuya tescil edilmesini,

6- Her dairenin şerefiye puanı ve bedelinin belirlenerek avan projeye işlenmesini,

7- Şu anda bize imzalamamız için sunulan muvafakatnamenin tek taraflı bir beyan olması nedeniyle bunun yerine idarenin ve hak sahiplerinin karşılıklı hak ve sorumluluklarının belirlendiği, ekinde avan proje, idari ve teknik şartnamenin olduğu hukuki sözleşme yapılmasını,

8- Üçte ikilik çoğunluğun sağlanmadan uygulama yapılmamasını,

9- Devlet eliyle yapılan dönüşümün anayasamızdaki ‘sosyal devlet ilkesine’ uygun olarak kâr amaçlayan değil, maliyetine yapılmasını,

10- Halihazırdaki uygulamada 6 ayda bir memura yapılacak zam artışı kadar artırılarak ödememiz istenen borç taksitlerimizin kamu bankalarındaki konut kredi sistemine bağlanarak 20 yılda sabit olarak ödenmesini,

11- 1.500 TL olan kira yardımının İstanbul gerçeğine göre yeniden belirlenmesini ve hak sahiplerine yeni yapılan dairelerine taşınıncaya kadar talep ediyoruz.”

Fetihtepe izlenimleri

Fetihtepe Mahallesi, Okmeydanı'nda AKP'nin en fazla oy aldığı yerd. Ancak bugün, AKP'ye oy vermiş olanların bile tepkisi oldukça yüksek. Bu değişimde yıkım kararlarının etkisi büyük. Mahalle yaklaşık 10 yıldır kentsel dönüşüm kapsamında. Ancak projeye bir türlü başlanmıyor, üstelik tek taraflı olarak mahalle halkına dayatılan “mutabakatname”ye Beyoğlu Belediyesi imza atmıyor. Son direniş bu yüzden başladı. Mahalleli “Biz imzalıyoruz, ama onlar imzalamıyorlar. Yarın bunlar gittiğinde bizim güvencemiz ne olacak?” diye soruyor.

Proleter Devrimci Duruş olarak Fetihtepe'ye gittiğimizde boşaltılmış ve yıkılmış binalar karşıladı bizi. Büyük bir direniş yaşandıktan sonra, genel olarak kitlelerin tepkisi yükselince, polisi geri çekmek zorunda kalmışlar. Sokakta çok az insan olmasına rağmen gördüklerimizle yaptığımız sohbetlerde belediyenin verdiği sözün tutmadığı, onun için direnişe geçildiği vurgulandı. Dönüşüme karşı olmadıklarını ama bunun “yerinde dönüşüm” olması gerektiğini, ayrıca evler yapılmaya kadar verilmesi vaadedilen kira yardımlarının çok yetersiz olduğunu belirttiler. Kadınlar yıkılan evleri göstererek “zaten boşalan yerleri yıktılar. Yeni evler için borçlandırılmaya itirazımız yok, ama zorla çıkartmak, elektriği, suyu kesmek ne demek? Bu insanlık mı” diyorlar.

Konuştuğumuz bir esnaf ise mahallede yaşananları şöyle anlattı: “3 yıllık esnafım, yaklaşık 25 yıldır da mahallede oturuyorum. Madem buralar riskli alandı, benim

oturduğum yer yapıldığında neden imar izni verdiler? Şimdi yıkacağız diyorlar. Ben oturduğum yeri müteahhitten yeniye aldım ve hatırı sayılır bir para verdim. Bu müteahhit bu binayı yaparken izni kim verdi? Burada uzun yıllardır oturan insanlar var. Nerede kalacaklar? Bir de ortalığa dökülen videolar var. Videoda Bilal Erdoğan konuşuyor ve burada yapılacak binalarda bize de pay düşer mi diyorlar? Kendilerine gelince her türlü şeyi reva görenler, buradaki insanların haklarını neden vermek istemiyorlar? Bize güvence verilsin. Belediye resmi belge imzalasın. Ama imzalamak istemiyorlar. Kendilerinin oy aldığı yeri bile böyle yapanlar acaba diğer yerlerde neler yapıyorlar diye düşünürken ben de korkuyorum... Evet evler kötü ve dönüştürülmesi gerek. Yıllardır neden yapmadılar. Yıkılan binalar da var. Eğer yapmak isteselerdi bir yeri yapıp insanları oralara yerleştirir ve diğer yerleri bitirirlerdi. Dertleri demek ki halk değil. Kendilerine para kazanmak istiyorlar. Örneğin ben bir esnafım, vergimi veriyorum düzenli olarak. Belediye bana ruhsat vermedi. Ruhsat istediğimde kentsel dönüşümde diyorlar. Ama bu süre içinde benim dükkanımı 2 kez mühürlədiler. Neden diye sorduğumda “Ruhsatın yok” diyorlar. Ruhsatı hem kendileri vermiyorlar hem de ceza kesiyorlar. Belediye başkanıyla seçim döneminde tanışmıştım, aradım kendisinin yanına gittim konuştum. Makul bir cevap da vermiyor. Oy almaya gelince mahalle mahalle gezenler, insanların derdi olduğunda kaçıyorlar. Hangi adaletten bahsediyorlar. Yıkımlara geldiler, elektrikleri, suları kestiler. Teyze var benim müşterim. Makineye bağlı. Elektriği kestiler, kadın nefessizlikten ölecekti. Vicdanları kalmamış. İnsanlara çıkın gidin diyorlar. Kiracılara 1000, ev sahiplerine 1500 lira. Kim bu paraya ev bulabilir buralarda? İnsanlarla dalga geçiyorlar. Ben buraya bir sürü para harcadım. Şimdi çıksam nerede dükkan bulacağım? Burada kendime bir çevre oluşturdum. Gittiğim yerde nasıl böyle bir çevre yaratacağım?”

Mahalle halkının bu olaylardan sonra değiştiğini ve direnişe geçtiğini belirten esnaf sözlerini şöyle sürdürdü: “Bu insanlar yaşayarak gördüler. Oy verdikleri partinin kendilerini ne hale soktuğunu anladılar. İnsanların ekonomik durumu kötü, nereden bulacaklar başlarını sokabilecekleri ev? Şimdi de direniyorlar ve haklılar. Dernek başkanı dün talepleri basın açıklamasında belirtti. En azından insanlara güvence verilsin, yeterli kira yardımı verilsin. Artık kimse eskisi gibi değil. Seçim olduğunda buradaki insanlar oy vermez daha.”

Dayanışmaya gelen devrimci demokrat kesimleri kastederek “İyi ki sizin gibi insanlar var. Buradaki insanlar da geç anladılar ama artık çözüm belli; direnmek” diyerek noktıyor konuşmasını.

Şimdilik devlet, direniş karşısında geri çekilmiş olsa da yıkım kararı durmuş değil. Devlet her türlü yöntemle bölge halkını yıldırma için saldırmaya devam ediyor. Ancak halk da direnişin getirdiği coşkuyla ve yıkım saldırısını şimdilik durdurmuş olmanın kazanımıyla, birlik olmanın ve başarmanın tadına vardılar. Susarak beklemek yerine, direnmenin hazırlıklarını yapıyorlar.

NATO Zirvesi'nde

Erdoğan aradığını bulamadı

NATO'nun 28-30 Haziran tarihinde Madrid'de düzenlenen zirvesinde iki gündem vardı. Birincisi "Stratejik Konsept 2023" belgesinin birlik tarafından onaylanması, diğeri ise bununla bağlantılı olarak Finlandiya ve İsveç'in üyelik sürecinin başlatılması.

Bu iki başlık üzerinden, dünya üzerindeki emperyalist rekabetin yeni sınırları çizildi. Türkiye'nin payına düşen ise, Biden ile 1 saat 10 dakikalık görüşme oldu.

Rusya "doğrudan tehdit", Çin "stratejik rakip"

Madrid Zirvesi, Ukrayna savaşının başlamasının ardından emperyalistler arasında değişen dengeleri yeniden tanımladı. NATO'nun her 10 yılda bir güncellediği "Stratejik Konsept" belgesine göre Rusya, "Birlik ülkelerine doğrudan tehdit" olarak tanımlandı ve "Doğu Avrupa ve Baltık ülkelerinin olası bir Rus tehdidine karşı korunması"na vurgu yapıldı. Çin ise gelişen ekonomik, askeri ve siyasi gücüyle NATO için "stratejik rakip" olarak hedefe çakıldı.

Bu yeni strateji, ABD'nin Avrupa'daki askeri varlığını artırmayı hedefliyor. Polonya'da kalıcı bir askeri üs kurulması, İspanya'daki ABD savaş gemilerinin sayısının 4'ten 6'ya çıkartılması, İngiltere savaş uçaklarının Romanya'ya kara birlikleri konuşlandırılması, F-35 jetlerinden oluşan iki uçak filosunun daha İngiltere'ye yerleştirilmesi, Almanya ve İtalya'nın hava savunma kapasitelerinin artırılması ilk andaki hedefler. NATO'nun 40 bin kişilik bir askeri yapılanmasının bir yıl içinde 300 bine çıkartılması hedefleniyor.

Zirvenin ikinci gündemi ise, NATO'nun genişletilmesi ve Finlandiya ile İsveç'in NATO'ya üyelik başvuru-rularını onaylayarak süreci resmen başlatmak.

Erdoğan'ın pazarlığı

Mayıs ayından itibaren Erdoğan, Madrid zirvesinin her iki gündemine ilişkin itirazlarını ortaya koydu. **Rusya ile ilişkileri bozmak istemediği için yeni strateji belgesinde Rusya'nın "doğrudan tehdit" olarak tanımlanmasının altına imza atmak istemiyordu. Diğer taraftan, Finlandiya ve İsveç'in üyelik başvurusuna, "Kürt hareketine ve FETÖ'ye verdikleri destek" nedeniyle karşı çıkıyordu.** NATO'da kararların "oybirliği" ile alınması gerektiği için, Erdoğan'ın bu itirazları önemli tartışmalar yarattı. Mayıs ayından itibaren Finlandiya ve İsveç, Türkiye ile çeşitli görüşmeler yaptılar.

Zirvenin gerçekleştiği Madrid'de ise, Türkiye bu iki

ülke ile imzaladığı mutabakat metni üzerinden, üyeliklerine olan itirazını kaldırdığını belirtti. Ve bu metni büyük bir zafer olarak tanımladı. Oysa bu doğru değildi.

Türkiye'nin Finlandiya ve İsveç ile imzaladığı "üçlü muhtıra" metninde, PYD, YPG ve FETÖ için "terör örgütü" değil, "örgüt" tanımı kullanılmıştı. Yani geri adım atan Finlandiya ve İsveç değil, Türkiye olmuştur. Üstelik bu metin, bir "NATO belgesi" değildi; NATO adına bağlayıcı bir imza yoktu metnin altında, üç ülkenin imzası vardı. Dahası, Erdoğan'ın iade edilmesini istediği 73 kişinin de iadesi mümkün değildi; bazıları bulundukları ülkenin "vatandaş"ı olmuşlar, diğerleri için de "suçluların iadesi" anlaşmasının koşulları tutmuyordu.

Böyle bakıldığında, Mayıs ayından bu yana her gündeme geldiğinde "asla izin vermeyeceğiz" diyen Erdoğan'ın, karşılığında hiçbir şey almadan, Finlandiya ile İsveç'in üyeliğine dönük vetosunu kaldırdığı görülmektedir. Attığı zafer nutukları boş, söylenen sözler ise dayanaksızdır.

Erdoğan'ın asıl talebinin bunlar olmadığı da açıkça biliniyor. Asıl "sorun", güneyde yaşanıyor. **Erdoğan, NATO belgesine "NATO'nun Güney sınırları" ile ilgili de "yeni tehdit" değerlendirmesini eklemek; Suriye ve Irak sınırlarından, Türkiye'ye dönük "artan terör tehdidi" vurgusunu yazılı hale getirmek istiyor.** Böylece Baltık ülkelerindeki YPG'yi değil ama, Rojava'daki YPG'yi hedefe çakmaya çalışıyor. Ancak onun, Suriye topraklarını işgal etmek, Rojava'dan biraz daha parça koparmak isteğine, ABD de Rusya da onay vermiyor.

Erdoğan'ın ikinci talebi ise, Biden ile birlikte fotoğraf verebilmektir. Bu randevuyu kopardığı anda, Finlandiya ve İsveç'e dönük vetosunu hemen kaldırdı. Biden ile yaptığı 1 saat 10 dakikalık görüşmede ise ne konuştuğu bilinmiyor.

Sonuçta Erdoğan'ın Madrid Zirvesi'nde elde edebildiği tek şey, Biden ile görüşme oldu. Diğer taraftan, NATO'nun Rusya'yı tehdit olarak tanımladığı belgesine imza atmış olması, gözlerden kaçırılmaya çalışılan son derece önemli bir konudur. Bu imza ile Erdoğan, Ukrayna savaşı başta olmak üzere Rusya ile ABD'nin savaşında tarafını belirlemiş, önemli bir taahhüttün altına girmiş oldu. Üstelik ABD'den uzun zamandır talep ettiği F-35'lerin verileceğine dair bir garanti bile almadan.

Elbette Erdoğan'ın verdiği tüm sözlerden çark edebildiğini, bir sarkaç gibi ABD ile Rusya arasında gidip geldiğini biliyoruz, son on yılda bunun sayısız örneğini gördük. NATO Zirvesi'nin hemen ardından, 13 Temmuz günü Rusya ile "tahıl koridoru" oluşturulması için İstanbul'da toplantı yapması, attığı imzayı hafifletme çabası olarak yorumlanabilir.

NATO Zirvesi'nde, Erdoğan'ın bütün çabalarına rağmen Batılı emperyalistlerin Kürt hareketini hedef almadığını, Erdoğan'ın da hedef almasına izin vermediğini göstermiş oldu. Öte yandan Rusya'ya ilişkin konsept değişikliği, Çin'in "stratejik rakip" olarak tanımlanması ve NATO'nun "nükleer silahlı rakiplere karşı geniş bir coğrafyada savaşa hazırlandığı"nın kayıtlara geçirilmesi son derece önemlidir.

Sovyetler Birliği dağıldıktan sonra işlevsizleştiği söylenen, Fransa devlet başkanı Macron'un "beyin ölümü gerçekleşti" dediği NATO, Madrid zirvesinde kendisini yeniden toparlamaya çalıştı. Daha önemlisi **başından beri saldırgan bir örgüt olduğu halde "savunma örgütü" diyerek kendini gizlemekten vazgeçtiği de görüldü.** Elbette bütün bunlar, bugün Ukrayna'da tüm şiddetiyle sürmekte olan Üçüncü Emperyalist Paylaşım Savaşı'nın geldiği boyutla bağlantılıdır. Ukrayna savaşıyla birlikte ABD yanına AB'yi de alarak irtifa kaybını önlemeye çalışmaktadır.

Smart Solar işçileri fabrikayı işgal etti, kazandı

İzmit Gebze'de güneş panelleri üreten Smart Solar fabrikasında, iki yıl önce örgütlenmeye başlayan Birleşik Metal-İş sendikasının çoğunluğu sağlaması üzerine patronun saldırıları yoğunlaştı. İşçileri sendikadan istifa ettirmek için "Patron üretimi başka yere taşır", "Patronun hükümetle ilişkisi var, mahkemeye verir yine kazanır" söylemleri, işçiler üzerinde baskı unsuru olarak birçok kez kullanıldı. Sendikanın çoğunluğu kazanmasının ardından patron mahkemeye itiraz etti. Yine de işçiler örgütlenmeye devam ettiler ve fabrikada çalışan 500'e yakın işçiden 360'ı sendikaya üye oldu.

Üyelik sayısının yeterliliğe ulaşmasına rağmen patronun tehditleri, işten atma saldırılarına dönüştü. Önce 15 sözleşmeli işten atıldı; ardından da sendikal örgütlenmeyi gerçekleştiren bir işyeri temsilcisi. Bunun üzerine işçiler 23 Haziran gecesi fabrikayı işgal etti. Gece 23-07 vardiyasında çalışan 250 işçi, mobbinge tepki ve sendika hakkının tanınması için üretimi durdurdu. Sabah vardiyasına gelen işçilerin de katılmasıyla işgal ve grev büyüdü. İşçilerin kararlı duruşuna, dışarıdan gelen işçiler ve emekçiler de destek verdi. Birleşik Metal-İş'e bağlı fabrikalardaki işçilerin yanı sıra sendikalar, devrimci demokrat kurumlar da destek verdiler.

İşgalin ardından fabrikaya polis yığınağı yapılmasına rağmen eylem bir gün sürdü. 24 Haziran'da patron, atılan temsilciyi geri aldığını söyledi. Bu geri adım üzerine işçiler işgali bitirmeye karar verdiler. İşgalin bitmesinin ardından dışarıda bekleyen kitle ile birleşen işçiler "Direne direne kazanacağız", "Sendika hakkımız engellenemez", "Kurtuluş yok tek başına ya hep beraber ya hiçbirimiz" sloganlarını attı.

Solar Smart işçilerinin yaptığı bu işgal bir kez daha göstermiştir ki, işçi ve emekçilerin haklarına, örgütlenmesine karşı yaşanan saldırılar, ancak dışı bir mücadele ve fiili eylemlerle püskürtülebilir. Sendikaların yasal sınırlar içine hapsetme girişimleri ve patronların tehditlerine rağmen kazanmanın yolu, sınıf olarak ortaya çıkıldığında görünür.

Gıda yaşamsaldır! Aç kalmamak için...

Geciken buğday alım fiyatlarını merakla bekleyen üreticiler ve temsilcileri, 2021 sonbaharından itibaren, defalarca açıklama yaparak bakanlığa çağrıda bulunmuşlardı. Tarım ve Orman Bakanı Vahit Kirişçi'nin, nihayet 2022'nin Haziran ayında yaptığı yazılı açıklaması şöyle oldu:

"Bakanlığımız ve Toprak Mahsulleri Ofisimiz (TMO) tarafından iç ve dış piyasa yakından takip edilmekte olup TMO alım fiyatlarının ton başına buğdayda 400 TL, arpada ise 200 TL artırılmasına ve 'Hububat Alım Primlerinin' Temmuz ayından itibaren ödenmesine karar verilmiştir."

Bakanlığın açıklamasında her ne kadar "iç ve dış piyasa takip edilmekte olup" denilse de, özellikle üretim maliyetleri ve üreticilerin üretim yapmayı sürdürebilmesini dikkate alan bir fiyat açıklamadığı ortada. **Bir yandan, zamanında açıklanmayan alım fiyatları nedeniyle ürün, ya üreticilerin elinde kalıyor ya da zararına satmak zorunda kalan üreticiyi bir daha üretim yapamaz hale getiriyor.**

Diğer yandan bu durum neredeyse her yıl yaşanıyor ve gerek Çiftçiler Birliği gerekse de Ziraat Mühendisleri Odası'nın uyarıları dikkate alınmıyor. Oysa buğday ekimlerinin başladığı sonbahar ayları içindeki girdi fiyatları ile bir sonraki yılın yaz aylarındaki girdi fiyatları arasında uçurum oluyor ve açıklanan alım fiyatları maliyetleri bile karşılamıyor. Ki, üretici nasıl geçinecek ve ileride toprağına tekrar nasıl ekim yapacak? Mazot, elektrik, gübre, tohum, nakliye gibi tarımsal girdilerdeki zam oranlarının aylık artışlarını izlemek bile mümkün olmuyor.

TÜİK sadece gübrede 2021 Ocak ayı ile 2022'nin Ocak ayı arasındaki bir yıllık zam oranının yüzde 153 olduğunu açıklamıştı. Güvenirliği olmayan TÜİK verilerine göre bile, hemen tüm tarımsal girdiler en az 5-6 kat hatta üzeri rakamlarda artış gösterdi. Kaldı ki, sorun o kadar derin ki, salt girdi fiyatlarının dikkate alınması da yetmiyor. Buğdayın bile ithal edilmesi dahil, lisanslı depo, araçlar vs. birleşiyor ve geniş kitleleri açlıkla burun buruna getiriyor ...

2022 yılı başından itibaren buğday fiyatları fahiş miktarda ve sürekli olarak artış gösterdi ve bu sürekli artış -ekmek fiyatlarını da sürekli ve fahiş bir şekilde arttırdığı için- insanları açlığa mahkûm etti. Sadece tahıl ürünleri (ve en temel tahıl ürünü olan buğday) değil, bir bütün olarak gıdayı kapsayan tüm ürünler için, FAO (Birleşmiş Milletler Tarım ve Gıda Örgütü) 2022 yılı için gıda fiyatlarında yüksek artışlar yaşandığını açıklamıştı. Ayrıca yüksek fiyat artışlarının devam edeceği de öngörülüyordu. Özellikle de buğdayda. Yani her tür unlu mamullerde...

Buğdaydaki fiyat artışları ekmek zamlarının peş peşe gelmesine yol açtı. Ekmek zamları olağan zamanlarda da yapıldı. Genellikle de doğa koşullarının yol açtığı kuraklıkla veya buğday stoklarının

yapılmamış olması vb. ile açıklanırdı. Esasında zamların gerçek nedenleri her zaman gizlenirdi, fakat nedenlerden birkaçı nesnellik de taşıyabilirdi. Ama tarım krizi dolayısıyla gıda krizi ile birleşen ve tüm dünyayı saran genel krizlerde iş çıkırından çıkıyor. Tıpkı bu günlerde yaşadığımız gibi. Görüldüğü üzere 2022 zamları öylesine kısa aralarla öylesine fahiş fiyatlarla geldi ki, insanları ekmek bile alamaz hale getirdi.

Buğdayla oynanır mı?! Oynanıyor...

Oysa buğday eşittir ekmek demek. "Ekmek, su, hava..." denir ya, hani insan yaşamında olmazsa olmaz olan üç şey... İşte insan yaşamında olmazsa olmazlardan biri olan ekmek, son derece pahalı şu anda. Yoksulun sokakta atıştırdığı simit bile, neredeyse ekmekle aynı fiyata yükseldi. **İnsanlık sadece yoksullaşmıyor, açlıkla cebelleşiyor. "Boğazımızdan kısıyoruz" sözü bile az geliyor artık... Asgari ücretle geçinen 4 kişilik bir ailenin sadece ekmek masrafı ücretinin dörtte birini götürüyorsa, daha ne söylenebilir?**

Tamamen kriz ve savaş olgusuyla alakalı bir durum yaşıyoruz.

Ama ne kriz bizim, ne de savaş...

Tarım krizi daha uzun ve daha yıkıcıdır

Tarım krizi, diğer alanlardaki krizlerin en şiddetlisi; aşırı üretim ve azami kar nedeniyle tüm dünyayı sarar.

Kapitalist-emperyalist sistemde azami kar hırsı aşırı üretim doğuruyor ve bu durum da krizlere yol açıyor. Çünkü **üretim, halkın çıkarları düşünülerek planlı yapılmaz, aksine rekabete dayalı olduğu için üretim kargaşası doğar. Bir yanda bolluk diğer yanda ürünleri satın alamayan geniş kitleler...**

Üretim bolluğu, sadece kapitalist ekonominin rekabete ve kar esasına dayalı plansız bir ekonomi olmasından değil, aynı zamanda ve buna bağlı olarak, alım gücü olmayan geniş kitlelerin varlığı nedeniyle de olur. Çünkü verilen ücret, alış-veriş yapmalarını azaltır. Bu durum küçük ve orta üretimin iflasını getirir. Domino etkisi gibi birbirlerinden mal alan her sektör etkilenmeye ve peşi sıra iflaslara yol açtığı için, işsizlik ve açlık alabildiğine artar. Bütün bu gelişmeler olağan zamanlardakinin

çok ötesinde bir yıkıcılıkla ilerler. Öte yandan üretim bolluğu nedeniyle biriken ürünler de elde kaldığı için, devasa bir israf gerçekleşir.

Çarkın bu şekilde işlemesi, emperyalist-kapitalist sistemin dünya çapında büyük bir kriz yaşamasına ve bunun tarım kriziyle iç içe geçmesine yol açtı.

Krizler dünya çapına yayıldığında, egemen sınıflar için biriken servetlerini garanti altına almalarının yolu, savaş çıkartmaktan geçer. Esasında emperyalist savaş, tekellerin kendi devletleri arasındaki savaştır. Görünürde devletler savaşmaktadır, fakat bir avuç emperyalist tekel servetine servet katmaktadır.

Savaş politikaları, katliam, kan, gözyaşı, bin bir felaketle birlikte insanlığı açlıkla karşı karşıya getiriyor. Bugün insanı serseme çeviren dizginsiz zamlar ve bolluk varken, soframızın boş olması bundan. Gıda krizinin yanı sıra hububat üretimi de savaş politikalarına bağlı olarak belirleniyor ve başta tahıl (öncelikle de buğday) ihracat-ithalatı gıda tekellerinin iki dudağı arasında gerçekleşiyor. Örneğin Rusya-Ukrayna savaşı buğdayın ithalat ve ihracatını büyük bir oranda etkiliyor. **Avrupa ülkelerinden sonra dünyanın en büyük buğday üreticisi ve ihracatçısı Rusya, kendi savaş politikalarına göre ihracat-ithalat politikası saptarken, Amerika gibi rakip ülkeler de aynı şekilde davranıyor.** Öte yandan savaş nedeniyle Ukrayna buğday ihracatını gerçekleştiremiyor.

Dünya ekonomisi birbiriyle iç içe geçmiş bağımlılık ilişkilerinden oluştuğu ve ekonomik ilişkilerin ihracat-ithalat ayağı da bu ilişkilere dayandığı için, **bizim gibi emperyalizme bağımlı ülkelerde, tarlaya atacağın tohumu, ekeceğin ya da satın alacağın ürüne dek attığın her adıma emperyalist tekeller karar veriyor. Bağımlı ülkelerin hükümetleri, bütün yasalarını bu doğrultuda çıkarıyor. Böylece yerli üretim diye bir şey kalmıyor ve hem ihracat hem de iç pazar için üretim yapan üreticiler iflas ediyor.**

Krizler sistemin sömürücü karakterinden kaynaklanır, fakat hükümet temsilcileri ve mali kurumlar ya da ekonomi uzmanları, kitleleri ekonominin düzeleceği beklentisine sokarlar. Krizin para politikalarından kaynaklandığını, Merkez Bankası bu politikaları değiştirirse (örneğin faiz indirimini yaparsa) krizin ortadan kalkacağını iddia eder ve kitlelerin bilincini bulandırarak tepkilerini yatıştırırlar. Arkadan da hükümet, halkın gırtlığına basarak gerçekleştirdiği, kapitalist şirketleri kurtarma paketlerini peş peşe sürer. Kapitalist devlet zenginlerin devletidir çünkü, onun işi zenginlerin çıkarlarını gözetmek ve korumaktan ibarettir.

AKP hükümeti de aynı şeyi yaptı. “Düşük kur-yüksek faiz” ile sıcak parayı çekip her şeyi emperyalist tekellere teslim etti. Borsadan bankalara dek yabancı sermayenin payı alabildiğine yükseldi. Özelleştirmeler ve toprak satışlarıyla parsellemeler yer kalmadı. Çoğu elverişli tarım topraklarının üzerinde yabancı fabrikalar, oteller vs. kuruldu. Ne kâğıt, tek el, şeker fabrikalarımız kaldı, ne garlarımız, meydanlarımız, ekim alanlarımız, hatta ormanlarımız, derelerimiz...

Hatırlanırsa önce, “bizi kriz vurmaz” dediler. Kriz tüm dünyaya yayılıp, ikinci dünya savaşı öncesi yaşanan krizden de şiddetli olduğu gizlenemez hale gelince, “kriz var, katlanın” demeye başladılar. Ama bize “katlanın” derken, cebimizden çaldıklarıyla şirket kurtardılar, silahlandılar; tekeller, bankalar kar rekorları kırdı.

Dünya çapında çok ciddi bir gıda krizi varken, Türkiye buğday ithal etmek zorunda mı? Ayçiçeği ithal etmek zorunda mı? **Açıklanan raporlara göre dünyada buğday üretimi, 2022-2023 yılı sezonunda düşüş içinde olacak. Tüketim ile üretim arasında 13 milyon ton fark olacağı belirtilirken, stokların da yeterli olmadığı hatta stokların neredeyse yarısının Çin’in elinde olması nedeniyle sıkıntılar yaşanabileceği belirtiliyor.** Amerika Tarım Bakanlığı’nın 2021-2022 ve 2022-2023 sezonu için hazırladığı rapora göre ise, Türkiye, dünya buğday ihracatında onuncu, ithalatında da üçüncü ülkeymiş. Topraklarımızda hangi ürünü ekip hangisini dışarıdan satın alacağımıza başkaları karar verirse, buğday ithalatında dünya üçüncüsü olunur tabi. Ürün fiyatları Chicago Borsası’nda belirlenirse, bizim üreticilerimiz perişan olur elbette. Bu durumda, bir avuç zengin dışında, işçi ve emekçilerin, toplumun en geniş kesimlerinin boğazındaki lokmalar sayılır.

Şimdi artık pazara, markete bile gidemiyoruz. Her sabah gözümüzü zamla açıyoruz. Bugüne dek her satın almak istediğimiz ürün için “şu anda fiyatı ne kadar” diye bir soru sormazdık. Ama dün aldığımızı bugün aynı fiyatla alamıyoruz. Ayçiçeği yağına, sebze ve meyveye, şeker, çaya, yumurtaya, süte, ekmeğe gelen zamlara yetişemez olduk. Yaşam kaynağımız gıdaya ulaşamıyoruz artık. Herkes birbirine “ne olacak halimiz” diye soruyor.

Yaşanılır bir dünya yaratmak için...

Emperyalist tekellerin ve yerli işbirlikçilerinin kendi karlarını ve hegemonya alanlarını büyütme savaşı, işçi ve emekçileri vuruyor ve sessiz kalındığı sürece bu vurgun üzerinden sistem kendini var ediyor. Bu sistem devam ettiği sürece de açlığımız, yoksulluğumuz ortadan kalkmıyor, kalkmayacak. Kalkmasının tek koşulu var; bağımsız özgür, demokratik bir ülkede yaşamak...

Böylece savaşırsız, krizsiz bir dünyanın da yolu açılacak. Emperyalist-kapitalist sistem ortadan kalktığı anda, dünya halklarının önünde refah dolu bir hayat uzanacak. “Ne olacak halimiz” sorusunun yanıtı burada gizli.

Toprakların tamamı üzerindeki özel mülkiyeti kaldırdığımızı ve özel mülklerin, ayrıca belediyeler dahil çeşitli kurumların elinde olan toprakların tamamını tarıma açtığımızı düşünelim. **İşte o zaman bu topraklar üzerinde yaşayan ve toprağı kendi**

emeğı ile ekip biçen kişilerin onu gerektiği gibi işleyebildiği bir düzen kurmuş olacağız.

Toprağı emeğıyle ekip-biçenlerin tasarrufuna bıraktığımızda, zaten ne açlık çekeceğiz ne de pazardaki ürünü alamama sorunu yaşayacağız.

Hiçbir emperyalist kuruluş, topraklarımız hakkında konuşma, karar verme hakkına sahip olamayacak çünkü. Hangi toprakta hangi ürünün yetiştirileceğine kendi tarım uzmanlarımız karar verecek. Onlar toprağın kalitesi ve özelliklerini dikkate alarak üretim yapılmasını sağlayacak. Örneğin buğday ekilmesi gereken toprağa başka bir ürünün ekilmesi gerçekleşmeyecek. Toprağın kalitesine göre

doğru ürünün ekilmesi, nadasa bırakılacak toprağın doğru seçimi, gübrelemenin, bakımının yapılması gibi uygulamalar, toplam ürünün de bol ve kaliteli olması- nı beraberinde getirecek.

Türkiye’de çok sayıda ziraat mühendisi olmasına karşın, işsizlikten kırılıyorlar ve mesleklerini yapamıyorlar. Onların yapması gereken işleri, tarım bilgisi olmayanlara veriyorlar. Oysa tarım, halkın çıkarlarına hizmet edecek şekilde örgütlendiğinde, bilgiye, uzmanlaşmaya değer verildiğinde, bu türden haksızlıklar da yaşanmamış olacak.

Günümüzdeki bu kapkaranlık tabloyu değiştirmek, yaşamsal bir sorun olarak önümüzde duruyor. İşçi ve emekçilerin kurtuluş mücadelesi, insanlığın kurtuluş mücadelesi olacağına göre, bu mücadeleyi hep birlikte omuzlamak zorundayız. İnsanca yaşamak istiyorsak, yaşamı güzelleştirme kavgasının içine girmeliyiz.

“Mahpusta Kadın Olmak” çalıştayı yapıldı

11 Haziran 2022 cumartesi günü, “MAHPUSTA KADIN OLMAK” adıyla TJA (Tevgera Jinên Azad-Özgür Kadın Hareketi) tarafından düzenlenilen çalıştay,

Taksim Hill Otel’de gerçekleşti. Konu “mahpusta kadın” olunca, işçi, emekçi, aydın kadınlar doldurdu salonu. Program sunucularından Hacer Özdemir’in de dediği gibi konuşmacı bulmakta hiç zorlanılmadığı gözle de görülür durumdaydı.

Proleter Devrimci Duruş dergisinin yazarı Nevin Berktaş da konuşmacılar arasındaydı. Hapishanelerden ve işkencelerden geçmiş o kadar çok kadın vardı ki. Hepsisi de benzer süreçlerden geçtikleri için birbirlerini çok iyi anlıyorlardı.

Gülüşler ortak, kucaklaşmalar ortak, gözyaşları ortak... Acılar sevinçler ortak ama hepsi birbirini dinlerken gözyaşları sessizce süzülür yanaklarına. Hapishaneden henüz çıkmış ama ister istemez beyni ve yüreği geride bıraktığı arkadaşlarında takılı kalmış olanlar seslice döktü gözyaşlarını... Hiç de güçsüzlük ifadesi değildi bunlar, aksine öylesine kuvvetli öylesine dik duruyorlardı ki, önlerine çıkacak bütün bentleri yıkma kararlılığıyla geçtiler son oturuma.

“Ne Yapmalı-Çözüm Arayışları” başlıklı son oturumda mücadele-yi birlikte örmek noktasında birleştiler. Hapishanelere karşı toplumsal duyarsızlığı kırmak için daha bilinçli ve kararlı mücadele etmek ve örgütlenmeyi büyütmek gerektiğini konuştular. Hapishaneler mücadelesini diğer alanlardaki mücadeleler ile birleştirmek gerektiği üzerinde durdular. Bu nedenle koordinasyon benzeri merkezi örgütlenmeler kurmak ve interneti etkin kullanmak önerileri üzerinde fikir birliği oluşturdular. Tutsaklara mektup yazmak kitap göndermek ve onlarla görüşmek için “görüşçü arkadaş” hakkını kullanmak gerektiği önerisini bir an evvel hayata geçirmek üzere anlaşmaya vardılar.

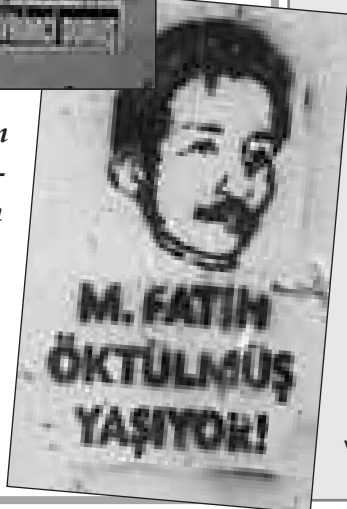
Daha sık bir araya gelme ve hızlı ve somut adımlar atmaya karar verdiler.

1984 Ölüm Orucu eyleminde şehit düşen komünist önder M.

Fatih Öktülmüş’ün ve Ölüm Orucu şehitlerinin ölüm yıldönümünde afiş, sticker ve şablonlar yapıldı.

Ayrıca 15-16 Haziran büyük işçi direnişinin yıldönümünde afiş yapıldı.

Soru sorarak başlayalım: Bir “şey”in değerini belirleyen unsur nedir?

Ekonomi biliminin buna verdiği cevap açık: O “şey”i üretmek için gereken “emek-zaman”.

“Şey”ler sözkonusu olduğunda bu hesabı yapmak kolay tabi ki. Peki ya “insan”ın değerini belirleyen unsur nedir? Diploma, aldığı ücret, oturduğu ev?. Bunlar mı bir insanı daha “değerli” kılar? Ve tüm bunlara vereceğiniz cevap ne olursa olsun; son dönemde giderek daha yoğun bir biçimde “değersiz”leştiğimizi hissetmiyor muyuz?

Bir taraftan reklam sloganları “*sen her şeyin en iyisine layıksın*” diye bağırırken, diğer taraftan hiç bir şeyin iyisine layık görülmediğimizi anlıyor ve yaşıyoruz kendi dünyalarımızda.

Tıpkı ülkenin parasının değerinin düşmesi gibi, insanların da değeri düşüyor.

Yaşamlarımızın kalitesi-değeri düşerken

En üsttekileri-zenginleri-sömürücüleri bir kenara bırakacak olursak, toplumun her kesimi maddi-manevi bir statü kaybı yaşıyor artık. “Hizmet”in ve “mal”ın en kötüsüne, en adisine maruz bırakılıyor.

Geçilmeyen köprülerden daha değersiz bizim hayatlarımız; bu köprüler için yandaya-ışbirlikçiye milyarlarca dolar akıtılırken, 5 bin 500 liraya çıkarılan asgari ücret bile açlık sınırının altında kalıyor. Ülkedeki nüfusun yansından fazlası, açlık sınırının altında yaşamaya mahkum ediliyor.

Daha kötü besleniyor, daha kötü gıdalara yöneliyoruz çaresizce. Sarayda “ejder meyveli smothie” içildiği haberlerini okurken, bizim temel gıdamız makarnaya düşüyor. “*Artık kahvaltıya peynir-zeytin*” alamıyoruz, *havuç-turpla kahvaltı yapıyoruz*” diyor bir kadın televizyonda. Sebze-meyve artık ulaşamayacağımız kadar “değerli”. Son beş yılda çocuklarda beslenme yetersizliğine bağlı bodurluk, gelişim bozuklukları ve sağlık sorunlarının da büyük bir artış var. **Biz “değerli” olmadığımız için, yediklerimiz de gıda ürünlerinin en “değersiz” olanlarına sabitleniyor.** Giderek daha fazla sayıda insan, pazar artıklarıyla besleniyor.

“Barınma hakkı”mız yok artık. Kiralara neredeyse her ay zam geliyor. Fiyatlar yükselirken, evlerin kalitesi düşüyor. **Güneş görmeyen, “köpek bağlasan durmaz” mekanlarda yaşamaya mahkum ediliyor insanlar.** Ankara’da sel baskını olunca, “düzgün” bir yerde oturacak kadar “değerli olmadığı” için, bu dairelerden birinde yaşamak zorunda kalan 21 yaşındaki gencecik bir öğrenci, hayatını kaybediyor.

Kitleler “sağlığa erişim hakkı”nı kaybetmiş durumda. **Hastanelerde doktor yok, doktor varsa**

ilaç yok, ilaç varsa malzeme-alet yok, hepsi varsa bile doktorun vakti, hastanın sabrı, sistemi

düzeni yok. Acil-kritik hastalara 6 ay sonraya randevu veriliyor. O süreçte ölebilir hasta, “değerli biri” değil nasıl olsa! Değerli olsa zaten özel hastaneye gider! Acil-de saatler boyunca bir doktora görünemeyen, bu arada hayatını kaybeden insanların haberlerini duyuyoruz.

Hastanın değeri olmadığı gibi, **doktorun da değeri yok. Bir köle gibi en ağır koşullarda çalışması gerekiyor; üstelik bir de sistematik biçimde devletin baskısına, hastaların-hasta yakınlarının pervasız şiddetine maruz kalıyor.** Konya’da bir doktor, başından vurularak öldürülüyor; bir başkası, 50 kişilik hasta yakınını saldırısına uğruyor; bir hastanede doktorlara dönük saldırının ardından, muayene ve tedavi “polis eşliğinde” sürdürülüyor. Ve bu durumu protesto eden, eylem hakkını kullanan doktorlar, polisin saldırısına uğruyor, camideki vaazlarla doğrudan hedef haline getiriliyor, sağlıkçı-lara saldırı devlet desteğiyle teşvik ediliyor.

“Giderlerse gitsinler” diyor Erdoğan. “Değersizleştirme” saldırısının en vahşi ifadesini kullanıyor. Son derece büyük bir özerki ve adanmışlıkla çalışan bazı doktorlar da “*artık bu topraklarda bana yer kalmamış*” diyerek gidiyorlar. Bu ülkede bir değerleri kalmadığı için, kendilerine değer verecek başka ülkeler aramaya başlıyorlar.

“Ulaşım hakkı”mız, “değersiz”liğimizi bir kere daha yüzümüze vuruyor. Özel araçlara kurulup gidenlerden olamıyoruz. **Değerimiz, kasadaki balık, ağıldaki koyun kadar. Metrobüslerin içine “istifleniyoruz” itirazsız.** Dolu otobüslere, minibüslere binmek için saldırıyor; o istifin bir parçası olmadığımızda daha da öfkeleniyoruz. Öfkemiz, bize bu “ulaşım”ı layık görenlere değil, dolu aracın kapısını açmadan önümüzden geçen şoföre yöneliyor.

“Eğitim hakkı”mız da yok artık. Devlet okullarında bilimsel bir eğitim alma olanağı kalmadı. Okulların önemli bir bölümü adeta “imam-hatip okulu” gibi nitelik değiştirdi, müfredat dinci-şeriatçı bir içerikle yeniden oluşturuldu; tarikatlar ders veriyor. “*Okumuşlar beni korkutuyor, cahillerin sağduyusu daha değerli*” diyen bir gerici, üniversiteye rektör oluyor. Okullar “eğitim” için değil, cahilliği kurumsallaştırmaya hizmet ediyor.

Peki ya yaşam alanımız? “Avrupa’nın çöplüğü” oldu ülkemiz. **İngiltere’nin toplam çöpünün yansı, Türkiye’ye dökülüyor.** İngiltere bu çöpü Malezya’ya bile satamayınca Türkiye’ye getirmiş; yıllardır Adana’nın en güzel doğal alanları, tarım alanları İngiliz çöprüyle dolduruluyor. Halkın “çöp kadar” değeri olduğunun resmiidir bu.

“Değerimiz” cebimizdeki para kadar mı?

“Adalet” simgesi olan kadın heykelinin gözleri kapalı, elindeki terazi ise dengede duruyor. Gerçekte ise hukuk karşısındaki, devlet karşısındaki değerimiz, cebimizdeki paramız kadar.

AKP’li Nurettin Canikli’nin koruduğu

katil değerli, bir emekçi ailesinin kızı olan Rabia Naz Vatan ise değersiz; bu nedenle ölümünü örtbas etmek için, her türden hukuk skandalı göz göre göre yapılıyor. Kayıtlara

“trafik kazası” olarak geçen ölümlerin önemli bir kısmında, lüks arabasıyla ölüme sebep olan ve suçlu olduğu tartışmasız olan zenginler, hapse bile girmeden davalar örtbas ediliyor. Ölen kişi, öldüren-den daha değersiz bulunuyor çünkü. Özelleştirilen demiryollarında peşpeşe kazalar yaşanıyor. **Çorlu tren kazasında ölen Oğuz Arda Sel’in annesi, makinist dışında gerçek sorumluların, devletin, özel şirketin de ceza alması için mücadele ettiği için, sudan bahanelerle cezalandırılıyor.** O şirket, küçük yaşta yaşamdan koparılan oğlundan daha “değerli” çünkü.

Tecavüz suçlamalarının çok önemli bir kısmı, davaya bile dönüşmeden kapatılıyor. **Lüks rezidans pencerelerinden atılan gencecik kızlar, o rezidansta oturanlardan daha değersiz;** bu nedenle hayattan kopartılan bu genç kızların büyük çoğunluğunda dava bile açılmıyor.

Kadınlar zaten genel olarak değersiz. Pervasızca öldürülüyorlar. Çoğu işkence görüyor, dayak yiyor, tecavüze uğruyor ölmeden önce. Devlet, polisiyle mahkemesiyle katillerin yanında yer alıyor. **Dersim’de Gülistan Doku’nun katilinin doğru düzgün bir ifadesi bile alınmıyor. Bodrum’da Pınar Gültekin’i canlı canlı yakarak üzerine beton döken katile yardım eden ailesi “beraat” ediyor.** Katil erkekler, yokettikleri, canını aldıkları kadınlardan daha değerli görülüyor.

Dolandırcılar, saadet zinciri kuranlar, bankaların içini boşaltanlar, şirketin iflas ettiğini ileri sürerek işçi haklarını sınırlandıran ya da doğrudan işçi çıkartanlar değerli; bu dolandırıclara para kaptıranlar, işten atılanlar değersiz. **Maliye Bakanı Nebati bile, “sen sadece maaşını kaybedeceksin, ben herşeyimi kaybedeceğim” diyor** mesela. Kendisinin “yatırımları”, işçinin ücretinden daha değerli çünkü. Ama o işçinin ücreti olmadığında, açlıkla karşı karşıya kalmasının, çöpten ekmek aramak zorunda olmasının, çocuğuna gıda alamadığı için intihar etmesinin bir önemi yok.

Sadece devlet karşısında değil, cebindeki parası bizden daha fazla olan herkesten daha “değersiz” duruma düştük aslında. **Çok katı bir “kast sistemi”nin görünmez sınırları içinde yaşıyoruz sanki. “Üst” ile “ast” arasındaki ilişkinin kesin sınırlarla ayrıldığı; “üst”ün sınırsız haklara sahip olduğu, “ast”a her tür hakareti, küfrü, mobing, hatta fiziksel şiddeti uygulayabildiği bir kast sistemi...** Kendisinin üstte olanın her tür saldırısına maruz kalanlar, bunu aynen altındakilere yansıtmaya çalışıyorlar. Maruz kaldığı aşağılamalara sesini çıkarmayanlar, kendisinin aşağıladığı “alttakiler”i de sessiz kalmaya zorluyorlar.

En tepede Erdoğan’dan başlıyor bu çarpık “hiyerarşi”. **Kendisinin bu ülkedeki “en değerli” varlık olduğunu düşünen Erdoğan, kendisi dışındaki herkesi değersiz buluyor ve bunu en pervasız biçimlerde ifade ediyor.** Kendisi milyarlar harcarken, asgari ücretliye “şükredin” diyor mesela. Kendisinin “itibar”ı, “tasarruf edilmeyecek” kadar

değerliyken, kitleleri umursamazca itibarsızlaştırıyor. Kendisi saraylara layıkken, kitlelerin sefaletini “normal” görüyor. Ve bu yaklaşım, yukarıdan aşağıya katlanarak taşıyor. Bir mahalle muhtarı, AKP’nin bir semt sorumlusu da kendisini, bulunduğu mahalledeki herkesten daha değerli, daha itibarlı, daha önemli buluyor, öyle davranıyor.

İşyerlerinde, ücreti-statüsü düşük olanlar, “şamar oğlanı” oluyor. Trafikteki kavgada, lüks arabaya saldıran var mı? Kavgı ve hakaretler, arabasının fiyatı daha düşük olana, daha pervasızca yöneltiliyor. Pazarcı bile, yaşlı-yoksul görünümlü kadınlarla daha saygısız konuşuyor, daha rahat aşağılıyor. Geçtiğimiz günlerde ülkemizdeki turizmin durumu hakkında yapılan bir araştırma “lahmacun’un 350 TL’ye satıldığı” yerlerdeki turizm hareketinde bir azalma olmadığını, ama “lahmacun’un 20 TL’ye satıldığı” yerlerde ise mekanların iflas etmekte olduğunu tespit etmiş. Emekçi kitlelerin “mütevazı bir tatil bile yapamayacak kadar değersizleştiği” olarak yorumlanmış bu durum.

“Değersizleşme”nin en somut ifadesi ise, kitlelerin canı, malı ve parasının, başka bir ifadeyle can güvenliğinin ve mülkiyet haklarının tümüyle “egemene ait” hale gelmesidir. “Egemen” istediği anda bu canı ya da malı istediği gibi yönetebilir, el koyabilir, yokedebilir! Fetihtepe ya da Tozkoparan Mahallesi’ndeki evlerde oturanların mülkiyet hakları değersizdir; el konulabilir! Oğuz Arda Sel’in ya da Gülistan Doku’nun ya da Somali madencinin can güvenliği yoktur; ölmeleri önemszdir! Emeklinin ya da tarlasına icra gelen çiftçinin ya da sigortasız çalışanın “kişisel onur”u yoktur; “ananı da al git” diye aşağılanabilir! Saadet zincirine para yatanlar, sefalete düşmeyi haketmiştir! **Yerdeki toz, denizde kum, yönetilecek halk... Aynı derecede değersiz!**

Kitleler “yığın”a dönüşünce...

Sınıfların, sınıflı toplumların ortaya çıktığı andan itibaren, “ezen” sınıf kendisini “ezilen” karşısında daha değerli görür ve öyle konumlanmaya çalışır. Ve “ezilen” sınıf bunun farkına varmadığı, farketsse bile değiştirecek gücü bulamadığı sürece, bunu başanır da.

Mesela kölecı toplum hukukunda, köleler “eşya” olarak tanımlanmıştır; “insan” değil, “eşya”! Ancak kölelerin özgürlük mücadelesi yükseldiğinde yaşam koşulları değişmiş, bazı temel haklara sahip olabilmışlerdir. Feodalizm döneminin en karanlık süreci olan “engizisyon dönemi” kitlelere korkunç bir vahşet ve sömürü getirirken, kitleleri açlıktan ya da ağır işkencelerden ölüme mahkum ederken; buna karşı gelişen büyük direnişler ve kitle hareketleri rönesans ve dinde reformu başlatmış, ardından “aydınlanma”yla insanlığın soluk almasına, “değer kazanmasına” olanak sağlamıştır.

Faşizm de benzer biçimde “insan”ı değersizleştiren bir ideoloji, yönetim biçimidir; ve bunu başardığı oranda, başardığı sürece ayakta kalabilir. **Faşist ideolojinin varlığı, insanın “birey” olmaktan**

“yığın” olmaya dönüşmesine bağlıdır. Tek tek insanların her biri çok değersizdir; değerli olan tek şey, faşizm uğruna savaşılabilmeleri, gerektiğinde ölebilmeledir. Faşizmin insanları “kitle” olmaktan çıkarp, “kitle”ye çevirmesi gerekir; bilinçsiz, cahil, muhakeme yeteneği olmayan, fikir üretemeyen, düşüneyemeyen, sorgulamayan, araştırmayan... Ancak bu duruma düşürülmüş olan kişiler ve kesimler “reis”in ağzından çıkan her şeye hayranlık duyar, kölece peşinden koşar, yaptığı her şeyi alkışlar, “aya dört şeritli yol” yapılacağına inanır. **Faşizmin ayakta kalabilmesi için, cahil ve değersiz insanların “değerli” önderlere “sadık” olması gerekir.** Bu “sadık köleler”, düşünen-sorgulayan-itiraz eden-insanca yaşamaya çalışanlara karşı da kullanılabilecek bir vurucu güce çevrilebilir rahatlıkla.

Faşizmin baskıları ve ideolojik hakimiyeti arttıkça kitlelerin davranış biçimleri de değişiyor. Kimileri bu durumla “barışıyor”, kabulleniyor ve cengaverce faşizmin kölesi oluyorlar. Faşizmin ekonomik ve siyasal saldırılarından mağdur olanlar ise, kendilerini daha da değersizleştirecek yöntemlerle çıkış noktası anyorlar; mesela egemenler karşısında vicdan sorgulayarak, dua ederek, rica ederek, ağlayarak saldırılan durdurmaya, yaşadıkları mağduriyeti gidermeye çalışıyorlar. Ve elbette, ezilenin kendisini daha da değersiz hissettiği bu yöntemler hiçbir şey kazandırmıyor; tersine saldırganın saldırganlığı, vahşeti, açgözlülüğü artırıyor.

“Değerimiz”, mücadele gücümüz kadardır

Bütün bu değersizleştirme saldırısını durdurabilecek olan şey karşı çıkmak, direnmek, mücadele etmektir.

Egemenler bizi “nesne”leştirmeye çalışır; edilgen, bağımlı ve zayıf kılarak değersizleştirir. Burjuvazi proletaryayı, “erk”ekler kadınları, zenginler yoksulları, yöneticiler “ast”ları “nesneleştirmek” için uğraşır, bunu başardıkları oranda üzerinde hegemonya kurarlar.

Oysa “insan”ın kendisi “özne”dir; değişir, değiştirir; sürüleştirmeye karşı mücadele eder; insanca yaşamı kurmayı hedefler.

Oysa “işçi ve emekçiler”in kendisi “özne”dir; üretimden gelen gücünü kullanarak, eylemler yaparak, sokaklara çıkarak varlığını gösterir, taleplerini dayatır, değişir, değiştirirler.

Kitleler, mücadele gücü ile “özne”dirler; oysa özellikle son on yılda “kitle” olmaktan

uzaklaştırıldılar, “seçmen” oldular; “özne” niteliklerini kaybettiler “nesneleşti”ler. Onlara ait olan “değiştirme” gücü ve görevi “seçilen”e devredildi; kitleler “seçmen”likle sınırlandılar. Ve kitlelerin misyonu “seçmen”liğe indirgendi-çe; “değiştirmek” değil, “değiştirecek olan için oy kullanmak”la sınırlandırıldı-ça; “özne” olduğu gerçeği unutturuldu-ça, “kitle”ler, “kitle”ye dönüştü, “insan” olmaktan uzaklaşıp “sürü”leşti; toplamda giderek daha belirgin biçimde değersizleşti.

Aynı süreç, devrimcilerin de “değersizleşmesi” ile paralel olarak ilerledi. Bir yanılla kitleler düzen partilerinin peşine takıldıkça devrimcilere verdikleri değer azaldı. Diğer yandan **devrimciler gerçekten bir değer kaybı yaşadı; net-berrak ve adanmış bir devrimcilik, tutkulu bir mücadele anlayışı, ML bilime bağlılık giderek zayıfladı. Onun yerine yüzeysel, mekanik, görevle sınırlı, inanç ve bilinç unsurları zayıf bir devrimcilik yaygınlaştı.** Hatta “devrimci” olmanın en önemli kriteri olan “iktidar hedefi” silikleşti, düzeniçi muhaliflikle sakatlandı. **Bu durum, devrimcilerin de “özne” olmaktan çıkıp, “nesneleşme”sine, olayların ve kitlelerin peşinden sürüklenmesine, iradesizleşmesine yolaçtı.** Tüm bu zayıflayan yönleri, sadece kitlelerin gözünde değersizleşmelerini değil, gerçekten de değer kaybı yaşamalarını getirdi. Devrimci önderlikten yoksun kalan kitlelerdeki değersizleşme ise katmerlenerek büyüdü.

* * *

En başta sorduğumuz soruya dönecek olursak; bizim “değerimiz”i belirleyen tek şey mücadele gücümüzdür. Bu kişisel olarak da böyledir; kitlesel olarak da...

“İnsanların dünyasının değersizleşmesi, nesnelerin dünyasının değer kazanması ile orantılı olarak artar” diyor Marks. Öyleyse, insanların “değer” kazanabilmesi için, nesnelerin dünyasının değersizleşmesi; “özel mülkiyet düzeni”nin ortadan kalkması zorunludur. Ve “özel mülkiyet düzeni”ne, yani sömürücü toplumlara karşı mücadele ettikçe, “insan” da adım adım gerçek “değer”ine ulaşacaktır.

Bekleyerek, umut ederek, egemenlerin “vicdanı”na seslenerek hiçbir sorunumuz çözülme-yecek, hiçbir kaybımız giderilmeyecektir.

“Özne” insandır; “özne” proletaryanın üretimden gelen gücüdür; “özne” kitlelerin mücadele gücüdür... Bu harekete geçtiği koşulda ve harekete geçtiği oranda “değer”imiz de artacaktır.

15 Temmuz darbe girişiminin üzerinden 6 yıl geçti. Ama hala darbenin iç yüzü ortaya çıkarılmış değil. **Darbeyi yapanlar da, darbenin muhatabı olanlar da bilinçli bir şekilde gerçekleri sakladılar, dahası çarpıttılar. Geriye kalan, 15 Temmuz adı verilen meydanlar, köprüler, müzeler, terminaler vb. oldu.** Bir de her 15 Temmuz'da başta AKP olmak üzere düzen partilerinin sahte darbe karşıtı söylevleri...

15 Temmuz nasıl bir darbeydi, arkasında kimler vardı, önceden haber alınmış mıydı, alındıysa ne tür tedbirlere başvurulmuştu, darbenin bastırılmasında kimler rol oynamıştı, darbe sırasında dağıtılan silahlar kimlere verilmişti ve şimdi neredeydi; keza darbeci askerleri kırbaçlayanlar, boğazlarını kesip köprüden atanlar kimlerdi, bunlar haklarında neden tek bir soruşturma açılmamıştı gibi pek çok soru ortada duruyor. **Muhalefetin zoruyla mecliste kurulan "darbe komisyonu" raporu da, bu sorulara yanıt vermediği gibi, özellikle çarpıtıyor ve AKP'yi aklıyordu.** Bu rapor bile sonrasında hasıraltı edildi, ortadan kayboldu.

15 Temmuz üzerine atılan sis bombaları, sadece halkta değil, devrimci-demokrat kesimde bile kafa karışıklığına yol açtı. Bugün hala yanlış bilinen veya çarpıtılan konular var. Onun için 15 Temmuz gerçeklerini yeniden hatırlamak, hatırlatmak gerekiyor.

İlk günden itibaren ortaya dökülen bilgiler, Erdoğan'ın ve onunla birlikte hareket edenlerin, darbeden çok önceden haberdar olduklarını, darbeyi boşa düşürmek için çeşitli manevralar, hatta pazarlıklar yaptıklarını gösteriyor. Darbecileri 'erken doğum'a, dolayısıyla hata yapmaya zorladıkları aşikar. Darbenin kısa sürede yenilgiye uğraması da bununla bağlantılıdır.

"Darbe değil tiyatro" savının ortaya atılması ve tutmasının nedeni de darbecilerin "erken doğum"a zorlanmasından dolayı yaptıkları hatalar, acemilikler oldu. Erdoğan'ın darbe sonrası "bu Allah'ın bir lütfü" demesi, darbeden 5 gün sonra 20 Temmuz'da OHAL ilan ederek iktidarını pekiştirmesi, bu savı güçlendir-di.

Oysa darbenin yapıldığı bir gerçektir. Erdoğan'ın darbe sırasında ortadan kaybolması, saatler sonra kireç gibi bir suratla görünmesi bile bunun göstergesiydi. Ama **asıl önemli olan darbenin arkasında kimlerin olduğuydu. Saklanmak istenen de buydu. "Tiyatro" ya da "kontrollü darbe" gibi de-**

ğerlendirmeler, esasında darbecileri ve arkasındaki güçleri aklamaya dönüktü.

Başından beri bütün göstergeler, 15 Temmuz darbesini ABD'nin tezgahladığını ortaya koydu. Eski CIA başkanları 15 Temmuz öncesi İstanbul-

15 TEMMUZ nedir, ne değildir?

Büyükada'da bulunuyordu mesela. Keza NATO'nun Amerikalı generalleri, birlikte çalıştıkları subayların 15 Temmuz sonrası tutuklanmış olmasından ya-kındılar. Gerek ABD, gerekse AB, uzun süre 15 Temmuz'u kınayan bir açıklama yapmadı. Yenilgiye uğradığı kesinleştiğinde ise, "iki taraf da sağduyulu davranmalı" diyerek eşitlediler, darbecileri korumaya çalıştılar.

İçteki dayanakları ise sonradan FETÖ olarak kodlanan Fettullah Gülen Cemaati'ydi. Bu cemaatin devletin tüm organlarına yerleşmesi, holdinglerden bankalara büyük bir ekonomik gücü elinde tutması, başka türlü mümkün olamazdı zaten. Gülen Cemaati sadece Türkiye'de değil, dünyada çok geniş bir ağa sahipti. Neredeyse Birleşmiş Milletler'in üye sayısı kadar ülkede okulları, dershaneleri, işletmeleri bulunuyordu. Cemaat'in başı Fetullah Gülen, uzun yıllardır ABD'de son derece korunaklı bir çiftlikte yaşıyordu. **ABD'nin "ılımlı İslam" projesinin tüm dünyada yayılmasında kullandığı en önemli figürdü. AKP'nin "gizli ortağı" olarak yönetime gelmelerinin arkasında da ABD vardı.**

Buna karşın burjuva liberallerden devrimci yapılara kadar geniş bir kesim, 15 Temmuz'un bir ABD darbesi olduğunu reddetti. "Eğer darbeyi ABD yap-saydı başarılı olurdu, başarısız olduğuna göre ABD yapmamıştır" şeklinde son derece düz bir mantıkla hareket ettiler. **Bu, ABD'nin "yenilmez" olduğu propagandasına kapılmak, son yıllarda yaşadığı çöküşü görmemek ve yeni emperyalist savaşla birlikte değişen konjonktürü anlayamamaktı.**

Bununla bağlantılı biçimde 15 Temmuz'un yenilgiye uğratılmasında Rusya'nın rolünü de göremediler. Putin'in danışmanlarından Aleksandr Dugin, 15 Temmuz'dan önce Türkiye'deydi ve AKP'lilerle görüşmüştü. Ordu içinde artan telefon trafiğini uydu üzerinden farkedip Erdoğan'ı uyarın da onlardı. Onun içindir ki, özellikle 15 Temmuz sonrası Erdoğan ile Putin arasındaki ilişkiler sıkışmıştır. Cemaat'in 15 Temmuz öncesi gerçekleştirdiği 17-25 Aralık operasyonundan sonra Erdoğan, ülke içindeki ittifaklarını değiştirdi. Ergenekon, Balyoz vb. davalarla tutukladıkları Avrasyacıları (Rus-Çin işbirlikçileri) tahliye ettirerek onlarla yeni bir sayfa açtı. Bütün suçu, Cemaatçi savcı ve polislerin üzerine attı. 15 Temmuz darbesinin önlenmesinde, bu subaylar başta olmak üzere Avrasyacılar önemli bir rol oynadılar.

15 Temmuz sonrası Erdoğan, söylediği gibi bunu bir fırsata çevirdi. **FETÖ'yle mücadele adı altında bir yandan muhalif kesimleri baskı altına aldı, diğer yandan yandaşlarını palazlandırdı.** Cemaat'in bankasına para yatıran, okullarına-dersanelerine çocuklarını gönderenler tutuklandı da, bu bankaların-holdinglerin sahiplerinin günler öncesinden yurtdışına kaçmalarına göz yumuldu. Sonra **bir çoğunun mallarına-mülklerine el koyarak "sermaye**

transferi" yapıldı. "FETÖ Borsası" oluştu, cemaatçilerin ağababaları parayı bastırarak ya kaçtılar, ya da serbest bırakıldılar.

Doğal olarak "darbenin siyasi ayağı"na hiç dokunulmadı. Devletin tüm kademelerinde operasyonlar yapılırken, siyasi partiler bundan muaf tutuldu. **Cemaat'e bulaşmayan AKP'li yok gibiydi çünkü.** Partilerden FETÖ'cülerin temizlenmesi, AKP'nin bitmesi anlamına geliyordu.

OHAL süreci ile birlikte yüzlerce dernek kapatıldı, yayınlar yasaklandı, gazeteciler tutuklandı, en temel haklar tırpanlandı, grev yasakları rutin halini aldı, 150 bin civarında kamu çalışanı görevden alındı vb... **Bu saldırıların büyük bir kısmı devrimci-demokrat kişi ve kurumlara yapıldı. Bunların yanı sıra artan işkence vakaları, dolup taşan zindanlar ile, 12 Eylül askeri-faşist dönemini hatırlatan uygulamalar başladı.** Kısacası Erdoğan, 15 Temmuz'u kendi yönetimini pekiştirme, "tek adam rejimi" denilen sisteme geçme yönünde kullandı.

Türkiye "darbeler ülkesi" olarak bilinir. Neredeyse 10 yılda bir askeri, yarı-askeri, "post-modern" darbeler gerçekleşmiştir. Başarısız olanlar ya da girişim halinde kalanlar da cabası... Son dönemde buna "sivil darbe"ler eklendi. **Erdoğan, anayasayı, anayasa mahkemesi kararlarını, ensonu 7 Haziran 2014 seçim sonuçlarını tanımayarak bir "sivil darbe" dönemini başlattı. 15 Temmuz, AKP'nin sivil darbesine, askeri darbe ile karşılık verme girişimiydi.** "Darbe içinde darbe" dememizin nedeni de buydu.

Son yıllarda sadece Türkiye'de değil, dünyanın pek çok yerinde askeri-sivil darbelerin yeniden artması süren emperyalist savaşla bağlantılıdır. **Savaş, emperyalistlerin ve burjuva kliklerin kendi arasındaki çelişkilerin en şiddetli yaşandığı dönemdir. Türkiye gibi çeşitli emperyalist güçlerin işbirlikçilerinin olduğu bir ülkede, bu çatışma daha kanlı geçer, darbe dahil her yöntemi kullanırlar.** Ve sadece ABD değil, diğer emperyalistler de darbe yapar.

Önemli olan hangi emperyalist yaparsa yap-sın, asker ya da sivil tüm darbelere karşı olmak ve mücadele etmektir. Darbelere karşı mücadele, emperyalizme ve faşizme karşı mücadeleyle birlikte yürütülmezse, son derece yüzeysel ve göstermelik kalmaya mahkumdur.

15 Temmuz'u resmi tatil ve bayram ilan ederek, her yere "15 Temmuz şehitleri" isimlerini verip bir kahramanlık destanı uydurarak, ne 15 Temmuz üzerindeki şaibeleri ortadan kaldırılabirler, ne de darbe karşıtlığı yalanı üzerinden yapılan onca haksızlığı, soygunu aklayabilirler. Üstü ne kadar örtülmeye, çeşitli tören ve ritüellerle gizlenmeye çalışılırsa çalışılırsın, gerçekler olanca çıplaklığı ile orta yerde durmaktadır.

Askeri darbelerin başlangıcı sayılan 27 Mayıs'ın, bayram olarak kutlanması bile 12 Eylül'e kadar sürebilirdi. 15 Temmuz'un bayramlık ömrü ise, onun kadar sürmeyecektir. AKP hükümetinin gitmesinin ardından 15 Temmuz da bir bayram olarak değil, başarısız bir darbe girişimi olarak tarihin tozlu sayfalarında yerini alacaktır.

Selman'ın ziyaretinden kalanlar

Erdoğan'ın geçtiğimiz Nisan ayında Suudi Arabistan'a gerçekleştirdiği ziyaretin ardından, Suudi veliaht prensi Muhammed bin Selman (MbS), 22 Haziran günü Ankara'ya bir ziyaret yaptı. Ziyaret, her yönüyle "Erdoğan Türkiye'si'nin yaşadığı büyük çöküşün ifadesiydi.

En başta, Cemal Kaşıkçı'nın katledilmesinin meşrulaştırılarak örtbas edilmesi anlamına geliyordu. Suudi gazeteci Kaşıkçı, 2018 yılında bir işlem yapmak için girdiği Suudi Arabistan konsoloslukunda vahşi yöntemlerle katledilmişti. Tüm dünyanın gözü önünde, İstanbul'un göbeğinde bir insan parçalara ayrılarak, asitte eritilerek yok edilmiş; katilleri rahatça uçağa binerek S. Arabistan'a geri dönmüş ve Türkiye'deki yönetim bunu seyretmişti. Bu olayı S. Arabistan ile pazarlık konusu haline getiren Erdoğan, önce esip gürlemişken, geçtiğimiz aylarda Kaşıkçı'nın dosyasını "katillerine" teslim ederek konuyu tamamen kapattı. Tarihe geçen ise, gözü dönmüş katillerin Türkiye'de istedikleri gibi cinayet işleyebilecekleri oldu.

İkincisi, protokol krizi gözden gizlenemeyecek kadar belirgindi. Protokol kurallarının uluslararası olarak belirlenmiş kriterleri, her iki ziyarette de nizamı olarak uygulanmadı. S. Arabistan'ın Erdoğan'a uyguladığı protokol, bir aşağılama içerirken, Türkiye'de uygulanan protokol, Erdoğan'ın içinde bulunduğu aczi gösteriyordu. Erdoğan'ın S. Arabistan ziyareti sırasında, karşılamayı "vali" düzeyinde, uğurlamayı ise "vali yardımcısı" düzeyinde gerçekleştirmişlerdi. Ankara'da ise MbS'ye "devlet başkanı, cumhurbaşkanı, başbakan" düzeyinde devlet töreni düzenlendi; Savunma, İçişleri ve Dışişleri bakanları dahil olmak üzere kabine sıraya dizilmişti. Uğurlarken ise, uçağın merdivenleri önünde Erdoğan'ın el sallayan fotoğrafları bir utanç belgesi olarak kayıtlara geçti. Keza benzer biçimde MbS'nin askeri tören kıtasını, her türden uluslararası protokol kurallarını ihlal ederek "Merhaba Asker" yerine "Selamünaleyküm" diye selamlaması da, Erdoğan'ın ezikliği karşısında nasıl kibirlendiğinin ifadesiydi. MbS için akşam düzenlenen ziyafette, Arapça "Suudilerin üstün olduğu"nu anlatan şarkının söylenmesi, tuzubireri oldu.

Üçüncüsü, tüm bu tavizler Türkiye'de yaşanan ekonomik sıkışmışlık nedeniyle ve MbS'den gelmesi beklenen para arayışıyla veriliyordu. Ancak bu beklenti tamamen boş çıktı. Kaşıkçı cinayetinin ardından Erdoğan esip-gürlemeye başladığında, S. Arabistan Türkiye'ye ağır ekonomik yaptırımlar uygulamıştı. Öyle ki Türkiye'nin 7 milyar dolarlık dış ticaret hacmine sahip olduğu S. Arabistan ile ithalat ve ihracat neredeyse sıfır noktasına gerilemişti. Bu ziyaretler ile hem bu ticaretin yeniden canlanması, Türkiye'den giden ürünlere dönük yaptırımların kalkması, hem de Türkiye'de Merkez Bankası'nın azalan döviz rezervlerine katkı sağlayacak bir swap anlaşması bekleniyordu. Ancak iki konuda da somut bir adım atılmadı; tek bir somut anlaşma imzalanmadı. Mısır'da 7.7 milyar dolarlık anlaşma imzalayan Prens MbS, Erdoğan'a "tek kuruş" vermedi. Erdoğan'ın uçağa el sallayan "hüzünlü" görüntüsü, yaşadığı hayalkırıklığını da içeriyordu.

Diğer taraftan bu ziyaret için S. Arabistan'ın önemli hedefleri vardı ve bunlar büyük oranda karşılık buldu. Suudiler Kaşıkçı cinayeti nedeniyle uluslararası alanda yaşadıkları dışlanmışlığı, Yemen savaşındaki başarısızlıklarını, "İran tehdidi"nin giderek yükselmekte oluşunun sıkıntılarını yaşıyor. Keza Prens MbS, "Kaşıkçı'nın katili" sıfatıyla özel olarak hedefe çakılıyor. Kaşıkçı sonrasında ABD başta olmak üzere batılı emperyalistlerin Suudilere dönük "silah satmama" kararları da resmi olarak sürüyor. Bu koşullarda, ABD Başkanı Biden'in 15-16 Temmuz günlerinde Ortadoğu'ya yapacağı ziyaret öncesinde, Ürdün, Mısır ve Türkiye'ye ziyaret gerçekleştiren Prens MbS, hem Biden karşısında hem de bölge dengeleri içinde konumunu güçlendirmiş oluyor.

Prens MbS açısından bu ziyaretler, tahta çıkmasını garantilemek için de çok önemli. Başka Suudi prensleri içinde ABD'den uzaklaşarak Rusya ve Çin ile yakınlaşmak isteyen, İran ile ilişkileri düzeltmek isteyen bir kesim olduğu biliniyor. MbS-2017 yılında bu kesime ciddi bir darbe indirmiş, bazı prensleri öldürmüş, önemli bir kesimin de mal varlığına el koymuştu. Hatta Kaşıkçı'nın öldürülmesi de bu operasyonun bir parçasıydı. Ancak bu günlerde Suudiler içinde yeniden Rusya ve Çin'e yakınlaşma çabaları görülüyor. Suudi Arabistan Rusya'ya yönelik yaptırımlara katılmıyor, Çin ile Yuan karşılığında petrol anlaşması yapıyor, Çin'in Kuşak ve Yol Projesi ile işbirliği anlaşmaları imzalıyor. Yanısıra, Mayıs ayında Suudi Arabistan "BRICS ARTI" toplantısına da katılarak, bu ittifak ile bir bağ kurmaya çalışıyor.

Bu koşullarda Türkiye ziyareti Prens MbS için bölge dengeleri açısından büyük bir önem taşıyor.

Erdoğan, son dönemde hem ekonomik hem de siyasi açıdan yaşadığı sıkışmayı gidermek için yeni arayışlar içinde. Geçmişte Müslüman Kardeşler örgütü nedeniyle tavrı aldığı Mısır ile, Sedat Peker'i koruyup kollayan ve "15 Temmuz darbesinin

finansörü" olarak kodlanan Birleşik Arap Emirlikleri ile, son olarak da "Kaşıkçı'nın katili" Suudi Prens ile görüşmeler yaptı, ziyaretler gerçekleştirdi. NATO-Madrid Zirvesi'nde bir "kırmızı çizgi"yi daha ortadan kaldırarak Kıbrıs Rum Yönetimi liderinin "akşam yemeği" toplantısına katılması konusunda geri adım attı.

Bu hamlelerin herbiri, bir taraftan Türkiye'ye yeni ekonomik kaynaklar yaratmak, diğer taraftan uluslararası siyasette giderek sıkışmış ve prestij kaybetmiş olan Erdoğan'a manevra alanları oluşturmak içindir. Ancak bunların hiçbirisi, içeride ve dışarıda sıkışmış olan Erdoğan'a soluk borusu olmaya yetmiyor.

15-16 Haziran'ın yıldönümünde Kadıköy'de eylem

15-16 Haziran Büyük İşçi Direnişi'nin 52. yılında İşçi-Emekçi Birliği Kadıköy'de eylem yaptı. 16 Haziran günü saat 19.30'da İskele Meydanı'nda

saygı duruşuyla başlayan

eylemde, direnişte olan işçiler konuştu. İstanbul Büyükşehir Belediyesi iştiraki Ağaç-AŞ'de beş yıllık sözleşme ve düşük ücret dayatmasına, işten atmalara karşı direnen ve kazanan işçiler, Yemeksepeti işçisi, Sinbo işçisi, İmece üyesi ev işçisi konuştu; ayrıca KHK'lılar Platformu adına açıklama yapıldı. Eyleme mesaj gönderen Hakmar ve Kayı işçilerinin sözleşri okundu. HDP milletvekili Musa Piroğlu, Temel Demirer konuşma yaptı.

Son olarak Birlik adına basın açıklaması okundu. Konuşmalarda ve açıklamada 15-16 Haziran direnişinin sermayeye ve sisteme karşı bir başkaldırı olduğu, bugün için ne yapılması gerektiğini gösterdiği vurgulandı. Bugünkü koşulların da yeni 15-16 Haziran'ları yaratacağı ve onu da aşarak ilerleyeceği söylenirken, işçilerin ve emekçilerin örgütlenmekten ve birleşmekten başka şansı olmadığına değinildi.

Kurumlar eyleme flamaları ve dövizleriyle katıldı. Halayların çekilmesinin ardından eylem sona erdi.

Kaldıraç, 15-16 Haziran etkinliği düzenledi

Kaldıraç dergisi 18 Haziran günü Mecidiyeköy-Profilo AVM'de 15-16 Haziran etkinliği düzenledi. Etkinlikte direnişteki işçilerin ve mücadeleci-bağımsız sendikaların konuşmaları coşkuyla alkışlandı, sloganlarla desteklendi. Sinevizyon gösterisinin de yapıldığı etkinliğe, Proleter Devrimci Duruş dergisi de mesajıyla katıldı. Etkinlik, Pınar Aydınlar'ın müzik dinletisiyle sona erdi.

Adnan Yücel'in kaleminden...

ORHAN KEMAL ADANASI'NDA BAŞKA BİR SOKAK

24 Temmuz 2002 tarihinde kaybettiğimiz "Kavganın şairi Adnan Yücel, 12 Eylül'ün en karanlık yıllarında, umudunu kaybetmeyenlerdendi. Bu umut ve arayış, onu ihtilalci komünistlerle buluşturdu. En güzel ürünlerini o yıllarda verdi. 12 Eylül karanlığına karşı yapılan görkemli direnişten ilham alarak şiirlerini yazdı. "Yeryüzü aşkın yüzü oluncaya dek" adlı şiir kitabı, onun sanatının doruğudur. Bu kitap için övgüde bulunanlara, "yazana değil, yazdırana bakmak lazım" diyerek, sanatın dayanması gereken doğru rotayı gösteriyordu. Sonrasında Kürt halkının direnişini "Ateşin ve güneşin çocukları" adlı şiir kitabında ölümsüzleştirdi. "Çukurova Çeşitlemesi", "Gelenek Tohumu" gibi eserleri, şehitlerimizin görkemli yaşamlarını ve direnişlerini anlatır.

Adana Yerel gazetelerinden "Hakimiyet"te 15 ve 16 Kasım 1991 tarihinde yayımlanan, şair Adnan Yücel'in "Orhan Kemal Adana'sında bir sokak ve yazılmamış bir roman kahramanı: ŞAMPIYON" başlıklı yazısını kısaltarak yayınlıyoruz.

Orhan Kemal Adana'sını yaşatan bu sokakta, roman kahramanı olacak ilginçlikteki tek kişi kuşkusuz Şampiyon değil. Çok değişik yönleriyle ele alınabilecek tipler de var. Şampiyon bütün o tiplerin ilgi anlamında odak noktası durumunda. Ancak, iyi gözlemlendiğinde, sürekli gelen tiplerin bir çoğu ayrı ayrı roman karakteri olabilecek özellikler taşıyor. Ya da her biri yazılmamış bir öykünün kahramanı gibi. Örneğin, Darendeli Bekir Emmi, İşçi Bayro, Kuaför Murat ya da Kasap Sait bunlardan sadece bir kaçı.

Darendeli Bekir Emmi, elli-ellibeş yaşlarında cınar yüzlü bir adam. En ilginç yönü, başından geçen serüven nitelikli olayları anlatmak, bir de kendi milli marşı olan "Yine mi Gurbette Kara Haber Var" adlı uzun havayı dinlemek. Bu uzun havayı bilen ve söyleyen birini buldu mu, ilk iş olarak masasına bir küçük rakı gönderiyor. Ardından bir meyve, sonra tanışma faslı. Akşamın geceye dönüştüğü bir noktada Bekir Emmi: "Yav gardeş, hele şu bizim milli marşı söyle de dinleyek". Milli marş başlıyor: "Şu karşı dağları duman bürümüş/Yine mi gurbette kara haber var/Seher vakti burda bir yar ağlamış/Çimenler üstünde göz yaşları var"...

Ardından ikinci dörtlük ve tek kişilik milli marş bitiyor. Uzun havayı söyleyene övgülerin ardından söyleşi devam ediyor: Bekir Emmi, bu uzun hava uğruna bir lokantada silahını nasıl çekip lambaları indirdiğini, karakollara nasıl düştüğünü ve nasıl kurtulduğunu anlatıyor...

İşçi Bayro, yaşamını cenaze töreninden bayram törenine dönüştürme çabası veren Bayram adlı işçi. İncirlik'te çalıştığı için Şampiyon ona "İncirlik Bayro" da diyor. Şampiyon'a en çok takılan, nüktelerini onunla başa baş götüren, ayrıca dörtlükler halinde manzumeler yazıp söyleyen bir insan. Tek kusuru küfürsüz konuşmaması. Tıpkı Pigmeler gibi iki yüz elli sözcükle konuşuyorsa, bunun yüz sözcüğü küfürden oluyor. Ama insanlığının

daki terleri özenle siliyor, sonra da büyük bir içtenlikle öpüyor. Bu arada bir sürü nükteyi de peş peşe sıralıyor.

Kuaför Murat, konuşmalarından ziyade davranışlarıyla ilgileri üzerinde yoğunlaştıran bir insan. Sessiz gibi görünen, kuralları ve protokolü tam olarak değerlendiren, ince olgun ve mütevazı bir kişilik taşıyor. Kebap tezgahı kendisininmiş gibi, kebabını ya da ciğerini kendisi pişirir. Aynı zamanda müşteri masalarına servis de yapar. İçki maslarındaki çığ davranışlardan anında uzaklaşır ama coşkusunu da bir şair kadar doruklarda yaşar. İçten ve ölçülü, bütün coşkulara yüreği açık. Kimbilir hangi erken büyüme ve olgunlaşma nedenlerinin sonucu.

Kasap Sait ise, insanca sıcak davranışlarının yanında sesinin güzelliği ile de ilgi odağı durumunda genç bir adam. Dağları bir ince sese yol ettiği zaman, Şampiyon'un övgüleri de nükteden kurtulup ciddiye-te bürünür. Türküler, uzun havalar, şarkılar peş peşe sıralanıp gider. Kasap Sait'e türkü söyletmenin doğru yolu yine Şampiyon'dan geçiyor. Türkünün ilk mısrasını Şampiyon söylüyor: "Her demet, her demet zalim felek" diyor ve "Kasap" diye bağırıyor. Kasap Sait'in tenor sesi birden aynı cümle ile yükseliyor. Sonrası, yaşam bir türkü seli.

Orhan Kemal Adanası'nın bu sokağında yaşanan yalnızca bunlar değil elbet. Değişik meslek grupları ve değişik kültür düzeyleri arasında kendiliğinden oluşan bir bilgi alış veriş ve kültürel etkilenmeler de yaşanıyor. Değişik dünya görüşlerinin tartışılması, değişik müzik anlayışlarının sergilenmesi; güncel konular, sanat, politika, yerel yönetim sorunları gibi konular da tartışılıyor. İnaniyorum ki, her akşamın sonunda herkes biraz daha çoğalmış olarak ayrılıyor. Eğer öyle olmasaydı Orhan Kemal Adanası'na duyulan özlem de olmazdı sanıyorum. Günümüzde geçerliliğini kanıtlamış olan 'önce insan' parolası, otuz beş yıl önceki Orhan Kemal yaklaşımını doğruluyor. Önce insan; çünkü insanı tanımadan insanlık adına teori üretmek belki hoş ama boş bir iş görünümünde. Önce insan; çünkü insanı kucaklamadan toplumu kucaklamak, hele hele yaşamı kucaklamak tam bir hayal. Bilim, sanat ve kültür dünyasından Şampiyon sofrasına, oradan da karşı tarafa bir akış zorunlu olsa gerek...

Orhan Kemal Adanası'na duyulan özlemin temel nedeni, insanların kendi yapılarında var olan doğallığı ortaya koyabilecek bir ortam arayışından da

güzelliği, alçak gönüllülüğü ve doğallığı, onu bir roman karakteri yapmaya yetiyor da artıyor bile. Hem müşteri hem iş yeri sahibi gibi kendi kebabını da yapıyor. Bir yandan da Şampiyon'a 'laf' yetiştiriyor. Kural ya da protokol gibi kavramlar ona çok uzak. Ama Orhan Kemal sıcaklığında bir insan. Cebinden mendilini çıkarıyor, Şampiyon'un saçsız başın-

kaynaklanıyor. Değişik meslek gruplarının ve değişik kültür düzeyinden insanların Şampiyon'a gelmesinin nedeni de aynı. (*) Herkes, kurallarla sınırlı yaşamından sıyrılarak kendi doğallığını yaşamak istiyor. Sonuçta gelip Şampiyon'u buluyor. Çünkü o sokağın her yerinde, önce doğallık göze çarpıyor. Duvara yapıştırılmış bir yazıdan tutun da yemek servisine, içki servisine, söyleşilere dek her şey alabildiğine doğal ve içten. Hiç bir şeyde yapmacıklığa rastlanmıyor.

(...)

Boş bir zamanda soruyorum Şampiyon'a;

- "Kaç yıldan beri kebabçılık yapıyorsun?"

- "On yıldan beri. Daha önce Devlet Su İşleri'ndeydim... Bu işe başlamama açlık sebep oldu. Keşke daha önce ordan ayrılaysaymışım."

- "Burayı açarken böyle bir ortamın oluşacağını düşünmüş müydün?"

- "Yooook."

- "Peki, nasıl oluştu bu ortam."

- "Kendiliğinden."

Biz konuşurken başka bir masadan biri sesleniyor:

- "Şampiyon, bi gişilik ciğer at be oğlum."

Şampiyon da işi garsona havale ederek:

- "Oğlum, tenekeciiii abine bi kişilik ciğer sapla, kimyonunu da unutma."

Önce ciğeri isteyen basıyor kahkahayı, ardından bütün masalarda aynı kahkahalar yükseliyor... Gün boyu yaşanmış sıkıntıları yıldızlarla değiş tokuş ediyor. Daha sonra şarkılar, türküler ve söyleşiler birbirini kovalayıp gidiyor.

Bir yanda Şampiyon, Darendeli Bekir Emmi, işçi Bayro, kuaför Murat, kasap Sait ve diğerleri; bir yanda Adnan Yücel, şair Çetin Boğa, yazar Turan Altuntaş, tarihçi Uğur Kartal, jeoloji mühendisi Erdal Topaloğlu, gazeteci Bülent Ufuk Ateş, müzisyen Ömür Yalçınkaya, Adana Müzisyenler Derneği Başkanı ve gitarist İsmail Tuncay, müzisyen Osman Ünsal, grafiker-müzisyen Taner Nart, Seyhan Belediyesi Kültür Müdürü Süleyman Yerdas, Adana il Turizm Müdür Yardımcısı Ömer Canbaz ve daha nicelerimiz. Sözün kısası, Orhan Kemal Adanası'nda başka bir sokak, başka bir dünya. Kültür, sanat dünyasından Şampiyon sofrasına, oradan da kültür, sanat dünyasına bir insan sıcaklığının pınar pınar akışı sözkonusu.

Ey gidi koca yazar Orhan Kemal! Senin yarattığın Topal Nuri, otuz beş yıl sonra şu anda yanımdaki masada oturuyor. Hem de Nedim Ağa'ya 'Şehnaz' türküsü tutturuyor.

- "İnsan sevgisi ve Orhan Kemal şerefine Şampiyon."

- "Yakışır Hoca, yakışır."

- "Senin de şerefine Şampiyon."

- "Hiç değişmez."

(*) Adana Büyük Saat'te sokaklardan biri hala "Şampiyon Kebap" çıkar...

☆ 2 Temmuz 1993- Sivas katliamı

Pir Sultan Abdal Şenliği için Sivas'ta bulunan aydınlara, devlet destekli gericiler tarafından planlı bir saldırı düzenlendi. 33 aydın, Madımak Oteli'nde yakılarak katledildi.

☆ 4 Temmuz 1848- Komünist Manifesto yayımlandı.

☆ 7 Temmuz 1993- Şair ve yazar Rıfat Ilgaz öldü.

☆ 8 Temmuz 1960- Kongo'da Belçika sömürgecilerine karşı ayaklanma, kanla bastırıldı; Devlet Başkanı Lumumba katledildi.

☆ 10 Temmuz 1991- HEP Diyarbakır İl Başkanı Vedat Aydın, kontrgerilla tarafından kaçırılarak katledildi.

☆ 12 Temmuz 1949- Bulgar Komünist Dimitrov, yaşamını yitirdi.

☆ 14 Temmuz 1982- Diyarbakır Cezaevi'nde PKK

önderleri Kemal Pir ve Hayri Durmuş, ve savaşçıları Ali Çiçek ve Akif Yılmaz, ÖO'da şehit düştüler.

☆ 14 Temmuz 1889- III. Enternasyonal kuruldu.

☆ 17 Temmuz 1986- Tutsak yakınlarının ve aydınların önderliğinde İnsan Hakları Derneği İHD kuruldu.

Temmuz ayında şehit düşen İhtilalci Komünistler

1980 Temmuz- Kenan Özbilek

Sivil faşistlerin saldırısına polis destek vermesiyle yaşanan çatışmada yaralandı. Yaralı halde işkenceye alındı ve katledildi. Onun bu şekilde ölümü üzerine Osman Yaşar Yoldaşcan, "İhtilalci komünistler böyle savaşır, böyle ölür" dedi ve yolu gösterdi. Bu söz Kenan Özbilek'in afişlerine yazıldı, duvarlara nakşedildi.

29 Temmuz 1991- Yunus Durmaz

Polisle giriştiği bir çatışma sonrası uzaklaşırken, elinden düşen bombanın yakında oynayan çocuklara zarar vermemesi için üstüne kapandı ve o anda yaşamını yitirdi.

26 Temmuz 1996- Tahsin Yılmaz

27 Temmuz 1996- Ulaş Hicabi Küçük

27 Temmuz 1996- Osman Akgün

'96 Ölüm Orucu eyleminde ölümsüzleştiler.

☆ 20 Temmuz 2015-

Kobane'ye insani yardım götürmek isteyen 33 genç, Suroç'ta katledildi.

☆ 20 Temmuz 1979-

Nikaragua devrimi gerçekleşti.

☆ 24 Temmuz 1968- '68

öğrenci liderlerinden Vedat Demircioğlu katledildi.

☆ 25 Temmuz 1991- İs-

tanbul Paşabahçe Fabrikasında 640 işçinin işten atılmasına karşı fabrika işgal edildi.

☆ 27 Temmuz 1996- '96 ÖO eylemi zaferle sonuçlandı.

Tahsin Yılmaz, Osman Akgün, Ulaş Hicabi Küçük, Ayçe İdil Erkmen, Müjdat Yanat, Altan Berdan Kerimgiller, Hüseyin Demircioğlu, Hayati Can, Ali Ayata, İlginç Özkeskin, Aygün Uğur ve Yemilha Kaya şehit düştüler.

☆ 5-6 Ağustos 1945- Hiroşima ve Nagazaki'ye atom bombası atıldı.

2. Emperyalist Paylaşım Savaşı'nın bitmesine rağmen ABD, Japonya'nın üzerinde, atom bombasının gücünü ve etkisini denedi. 500 bine yakın insanın ölmesine, bir o kadarının sakat kalmasına sebep oldu.

☆ 9 Ağustos 1901- Amerika'nın yerlileri olan Kızılderililerin elindeki son topraklara da el kondu.

☆ 9 Ağustos 2009- Filistinli şair Mahmud Derviş 67 yaşında hayata gözlerini yumdu.

☆ 10 Ağustos 1942- Köy Enstitüleri kuruldu.

☆ 11 Ağustos 2008- DHKP-C'nin kurucusu ve önderi Dursun Karataş şehit düştü.

☆ 13 Ağustos 1913- Bebel Öldü.

Lenin'in "işçilerin en yakın ve en çok sevdikleri lider" olarak tanımladığı Bebel, Alman komünist hareketinin önderlerindendir. "Kadın ve Sosyalizm" adlı kitabı en bilinen eseridir.

☆ 14 Ağustos 1956- Bertold Brecht Öldü

Brecht, Alman faşizmine karşı mücadele içinde yer almış, sanatla devrim, sanatçıyla parti ilişkisini güçlü bir biçimde tanımlamış

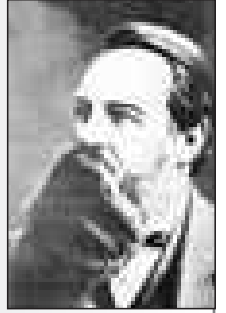
5 Ağustos 1895 - Engels öldü

"Eski hikayeler, dostluğun birçok örneği ile doludur. Avrupa proletaryası diyebilir ki, kendi bilimi, birbirleri ile olan ilişkileri, eskiler arasında insan dostluğu konusunda en dokunaklı hikayeleri bile geride bırakan iki bilim adamı ve savaşçı tarafından yaratılmıştır."

Lenin, Marx ve Engels'in yoldaşlığını böyle tanımlar. Marx ve Engels'in yakaladıkları uyumun nasıl etkin bir silaha dönüştüğünü, en amansız saldırıları nasıl püs-kürttüğünü görüyoruz bu dostlukta. Fransa'da birlikte oluşturdukları ilk eser olan "Kutsal Aile"nin ardından hiç kopmayan, ayrılıkların ve fırtınaların körüklediği bir yoldaşlık, yaratılan ölümsüz kitapların da yatağıydı aynı zamanda. Marksizmin bu iki ustası, tüm yaşamlarını sosyalizmin gelecekteki mutlak zaferini kanıtlamaya adanmışlardı. Bugün de kapitalist barbarlığa son verecek olan proletaryanın en değerli yol göstericileri olmaları bundandır.

Engels, 1820 yılında Wuppertal'de doğdu. Henüz 19 yaşındayken oluşturduğu ilk yazı denemesi olan Wuppertal Mektupları'nda yoksulluk ve vahşetin resmini çizmiş, 6 yıl sonra ortaya çıkaracağı bilimsel eserin; "İngiltere'de Emekçi Sınıfların Durumu" kitabının ilk adımlarını atmıştı. "Sen gerçek bir ayaklı ansiklopedisin" diyordu Marx ona. Son derece düzenli bir sistemle çalışıyor, "gezegendeki her şeyle" ilgileniyor, 12 dil konuşuyor, 20 dilde okuyordu.

Engels, tarihi materyalizm ve Marks'ın iktisadi teorisinin ışığında genel bilimsel sorunları kapsayan eserler çıkardı.

bir şairdir. Eserlerinde faşizme karşı mücadele, yeraltı savaşı ve direniş önemli bir yer tutar.

"Artık açmalı gözünü / kavganın uzağında duran / başkası savunurken davasını / seyirci kalan kalan kişi / artık açmalı gözünü. / Katılmamış da olsa kavgaya / sonunda paylaşacak bozgunu. / Bir kenarda durmak falan boş / ne yapsa kaçamayacak kavgadan. / Kendi davası için dövüşmeyen / dövüşecek düşmanın davası için..."

☆ 15 Ağustos 1984- PKK, Eruh ve Şemdinli bas-kınlarıyla gerilla savaşını başlattı.

☆ 15 Ağustos 1975- Gençlik hareketinin önderlerinden Harun Karadeniz öldü.

☆ 18 Ağustos 1944- Alman komünist önder Thaelman katledildi.

☆ 19 Ağustos 1936- İspanyol şair F. Garcia Lorca kurşuna dizildi

☆ 20 Ağustos 1981- Devrimci Yol militanı Mustafa Özenç idam edildi.

☆ 21 Ağustos 1944- Varşova'da Nazi işgaline karşı ayaklanma başladı.

☆ 23 Ağustos 1927- ABD'de işçi önderleri Sacco ile Vanzetti idam edildiler.

☆ 25 Ağustos 1948- Demokratik Kore Cumhuriyeti ilan edildi.

1919'da Japonya işgaline karşı bağımsızlık savaşı veren Kore'de 1930'lardan itibaren Komünist Parti'nin önderliğinde ulusal kurtuluş mücadelesi başladı. ABD Kore'nin güneyini işgal edince, referandumla Kuzey'de 1948'de Cumhuriyet ilan edildi.

☆ 29 Ağustos 2016- Vedat Türkali öldü.

Savaş hükümeti olarak AKP

TİKB(B) 6. Konferans Belgeleri'nde bulunan ve "Devrim Günceldir" adlı kitapta yeralan bir bölümü, güncel ve tarihsel öneminden dolayı, kısaltarak yayınlıyoruz.

ABD'li yetkililerin 2002 başlarında söyledikleri şu sözler, Türkiye için yapılan hazırlıkları çok net biçimde ifade ediyordu: "Bu savaşta ABD'nin kimseye ihtiyacı yoktur, Türkiye'den başka!" Emperyalistlerin dünyayı yeniden paylaşma kavgası şiddetlendikçe ve Ortadoğu'da kazan kaynadıkça, Türkiye'nin içi de ona göre dizayn edildi. DSP bölündü, erken seçim dayatıldı. Yeni kurulacak hükümetin "savaş hükümeti" olacağını o zaman tesbit etmiştik... Çünkü emperyalist savaş dönemi, savaş yürütecek hükümetleri, devlet adamlarını zorunlu kılıyordu. Savaşın Türkiye'deki karşılığı da, AKP ve Erdoğan oldu.

ABD'nin 2001 yılında Afganistan'ı işgal etmesi, yeni emperyalist savaşın başladığının habercisiydi. Savaş dönemi, savaş yürütecek hükümetleri, devlet adamlarını da zorunlu kılıyordu. Bu nedenle ABD'de Bush başa geldi, Rusya Putin ile stratejik bir değişiklik içine girdi. Savaşın Türkiye'deki karşılığı da AKP oldu.

ABD, 11 Eylül sonrasında estirdiği savaş rüzgarları içinde Afganistan işgalini başlatabilirdi; ancak Irak işgali için diğer emperyalistlerin desteğini alamıyordu. ABD'li yetkililerin 2002 başlarında söyledikleri şu sözler, Türkiye için yapılan hazırlıkları çok net biçimde ifade ediyordu: "Bu savaşta ABD'nin kimseye ihtiyacı yoktur, Türkiye'den başka!"

3 Kasım 2002 seçimlerinden aylar önce, bu savaştan en fazla etkilenecek ülkelerden birinin Türkiye olduğunu belirtmiştik. Türkiye bir yandan komşu halklara saldırmanın onursuzluğunu ve yüzyıllar sürecektir utancını yaşayacak; bir yandan da ekonomik olarak onun en ağır faturasını ödeyen ülke olacaktı.

Emperyalist savaş şiddetlendikçe Türkiye'ye müdahaleler de arttı. ABD'nin özel olarak görevlendirdiği Kemal Derviş DSP'yi böldü, Başbakan Ecevit hasta edilerek süreçten kopartıldı, erken seçim dayatıldı. Bu koşullarda, yeni hükümetin "savaş hükümeti" olacağını tesbit ettik, 3 Kasım seçimlerinin önceki seçimlerden farklı olduğunu ısrarla yineledik.

Öyle ki, 1990'lı yıllarda Kürt hareketine dönük vahşi katliamların, işçi-emekçi hareketine dönük şiddetli saldırıların sembolü olan "92 Konsepti"nin temsilcisi Tansu Çiller, tam da bu kargaşa ortamında "ABD'nin Irak operasyonunda, Türkiye'nin başbakanı olmak istiyorum" diyerek icazet istemişti. Ancak geçmişin katliamlarla dolu yükünü omuzlarında taşıyan Çiller yerine, kitlelerin gözünde henüz teşhir olmamış olan Erdoğan icazeti aldı. Hiç bir resmi sıfatı yokken, Ocak 2002'de ABD'ye giderek ABD'nin üst düzey yöneticileriyle görüşmeler yaptı. Ve ABD'nin istediği biçimde, 3 Kasım 2002 seçimlerini kazandı.

3 Kasım seçimleri, kitlelerin düzen partilerine ve parlamento ya en fazla uzaklaştığı, güvensizleştiği bir dönemde gerçekleşmişti. Fakat liberal aydınlardan Kürt hareketine kadar önemli bir kesim, meclisteki partilerin "statükocu" olduğu, yeni kurulan AKP'nin ise "değişim"i temsil ettiği üzerinden bir propaganda yürüttüler. Türkiye Devrimci Hareketi'ni de büyük oranda yedekleyerek, seçimlere katılım oranını yükselttiler.

Buna rağmen 3 Kasım'da halkın yüzde 25'i seçimlere katılmadı. AKP toplam seçmenin yüzde 25'ini, seçime katılanların ise ancak yüzde 34'ünün oyunu alabilirdi. Seçim yasasının anti-demokratik yapısından yararlanarak işbaşına geldi. Ancak Erdoğan "yasaklı"ydı ve başbakan olamıyordu. Bu sorunu da, CHP'nin o dönemki başkanı Deniz Baykal çözdü; 2003 başında Erdoğan'ın önündeki yasal engeller kaldırılarak "sipariş bir seçim" düzenlendi; Erdoğan başbakan yapıldı.

Irak savaşına katılmadı

Savaş hükümeti olarak kurulan AKP'nin, adımları da buna uygun olmuştu. Erdoğan başbakan olduktan sadece bir ay sonra, Mart 2003'te ABD Irak'a saldırı hazırlığı yaparken, Türkiye'nin de savaşa girmesini sağlayacak olan 1 Mart Tezkeresi meclise getirildi. Ancak AKP'nin bütün çabalarına rağmen, gerek ülkede ve dünyada savaş karşıtı hareketin yüksekliği, gerekse Rusya'nın Türk ordusu ve meclis içindeki uzantılarının etkisiyle, 1 Mart Tezkeresi mecliste reddedildi. Bu karşı çıkışlar olmasaydı, AKP Türkiye'yi, Irak işgalinin doğru-

dan bir parçası haline getirecekti.

Türkiye resmi olarak savaşın dışında kalınca, ABD de savaş planlarını değiştirmek zorunda kaldı. Saddam'ı Baas Partisi'ni yenilemek için Iraklı Şii parti ve örgütlerle işbirliği yaptı.

21 Mart 2003'te başlayan Irak işgali, Irak ordusunun ve Baas Partisi'nin yerle bir olmasına neden oldu. Ortadoğu'da birbirini dengeleyen iki devletinden biri olan Irak güç kaybedince, İran'ın bölgedeki gücü arttı; Irak'ta Şii partilerin devlet yönetimindeki güç ve etkinlikleri artınca, İran daha da güçlendi. **Irak işgali ile Saddam yönetimini devirerek bir "düşman"ını yerle bir eden ABD, daha büyük bir "düşman"ını güçlendirecek ortamı kendi elleriyle yaratmış oldu.**

ABD'nin Irak işgaline çok da uygun olmayan koşullarda başlamasının, sonrasında yıllar boyunca Irak'ta inisiyatifi bir türlü kuramamasının en önemli sebebi, Türkiye'nin bu savaşa ABD'nin yanında girmemiş, ABD'ye tam destek vermemiş olmasıydı. 1 Mart Tezkeresi'nin reddedilmesine rağmen, AKP yine de işgal sırasında ABD'ye destek olacak adımlar atmıştı; ancak bu doğrudan savaşa girmesi kadar önemli bir destek oluşturmamıştı.

ABD, Irak'ta başarısız bir işgali ve Sünni direniş örgütlerine karşı savaşı aksaklıklarla sürdürmeye çalışırken, bir taraftan da Türkiye'de önüne çıkartılan "engelleri" kaldırmak için harekete geçti. **2007-2008 yıllarında, "Balyoz" ve "Ergenekon" operasyonları ile ordu içindeki "Avrasyacılar"ı etkisizleştirmek, Avrasyacıları boşalan yerleri Gülen Cemaati'nin kadroları ile doldurmak ve orduyu tamamen ABD politikalarına yedeklemek için bir tasfiye hareketi yürüttü.**

AKP yönetimi Afganistan ve Irak işgallerinde istediği aktif rolü oynayamadı. Beklediği ortam 2011 Arap Ayaklanmaları ile birlikte geldi. Fransa önderliğinde Libya bombalanmaya başladığında, Erdoğan "NATO'nun Libya'da ne işi var" demişti; bir kaç gün sonra İzmir'deki NATO üssünün, Libya saldırısının merkezi olmasını istedi. Erdoğan'ın beklediği asıl fırsat ise, ABD'nin Suriye'yi hedefe çakmasıyla oluştu.

Cihatçı çetelerin destekçisi AKP

Suriye savaşı, ABD tarafından kışkırtılan ve Türkiye'nin desteklediği gerici çeteler tarafından başlatıldı. Çeteler doğrudan

Türkiye sınırından Suriye topraklarına geçiş yapıyorlardı. Öyle ki, Avrupa gazetelelerinde Türkiye için “cihatçı otobanı” tanımı kullanılır oldu.

Dünyanın dört bir yanından cihatçılar, onların silah ve lojistik ihtiyaçları Türkiye üzerinden Suriye’ye akıyordu. Suriye’ye silah taşıyan tırların haddi hesabı yoktu. Ocak 2014’te, Adana’da ve Hatay’ın Kırıkhan ilçesinde durdurulan, “insani yardım” taşıdığı ileri sürülen MİT tırlarında silahlar ortaya çıktı. Türkiye’nin çetelere yaptığı yardım, Birleşmiş Milletler’in (BM) resmi kayıtlarına da girdi. BM’nin üye ülkelerle ilgili tuttuğu “ihracat” kayıtlarına göre, sadece 2013 yılı Haziran ayında Türkiye’den Suriye’ye 3.6 ton silah yollanmıştı. ABD’nin Suriye’ye savaş ilan edeceğinin beklendiği Eylül ayında ise, Türkiye’nin gönderdiği silah miktarı 29 tona fırladı. Üstelik kayıtdışı olarak yapılan sevkiyatların haddi-hesabı yoktu. (Savaş başladıktan 3 yıl sonra Mart 2014’te, dönemin başbakanı Ahmet Davutoğlu ve MİT Müsteşarı Hakan Fidan’ın da katıldığı Ankara’daki bir toplantının sızan ses kayıtlarında, H. Fidan Suriye’ye 2 bin tır mühimmat sevkettiklerini söylüyordu.)

Hatay, Antep, Kilis gibi sınır kentleri, Suriye’deki cihatçı çetelerin üslendikleri ana bölgeler oldu. Toplantılarını burada yaptılar, yaralıları bu kentlerdeki hastanelerde iyileştirdiler, askeri eğitimden barınmaya kadar her tür ihtiyaç için bu kentleri kullandılar. İnternet sitelerinde Türkiye’ye ait adresler verdiler, ÖSO komutanları Antalya’daki lüks otelleri karargaha çevirdi. Diyanet’in misafirhaneleri, yurtları, cihatçılara tahsis edildi.

Cihatçı çeteler için yasal zemin bile oluşturuldu. Suriye’de ölen bazı katillerde TC pasaportu bulundu mesela. Türkiye’de tesadüfen yakalanan, kimyasal silah taşıyan IŞİD’liler serbest bırakıldı. **Devletin örtülü ödenekleri başta olmak üzere her türlü destek, sınırsız biçimde açıldı cihatçı çetelere.**

Uluslararası kurumlar, Türkiye’nin cihatçılara desteğini, raporlaştırdılar. **İngiliz ve ABD’li insan hakları örgütleri, Suriye’deki savaşın uzamasının ve şiddetinin artmasının sorumluları arasında Türkiye’yi ön sıralara koydu. AKP’nin savaşa dönük olarak gizli-saklı yürüttüğü tüm faaliyetler bir biçimde teşhir oldu, açığa çıktı.**

AKP, bu yardımları elbette salt kendi olanaklarıyla gerçekleştirmedi. **Suudi Arabistan, Katar, Birleşik Arap Emirlikleri, Kuveyt gibi ülkeler, Suriye savaşını finanse etmek için Türkiye’ye kaynak aktardı. Hepsini koordine eden, yön çizen, hedef koyan ise, tabi ki ABD’ydi.** 2013 yılına kadar ABD’nin desteği gizliydi; resmi açıklamalarda

Suriye savaşına girmeye niyeti olmadığını ifade etti. Savaş istediği hızda ve yönde ilerlemeyince, 2013 yılından itibaren Suriye savaşındaki yerini, desteğini ve kurduğu ilişkileri, mecburen daha açık biçimde ortaya koydu.

Cihatçı çetelerin Türkiye’de örgütlenmelerinin, yayılmalarının önü de açıldı. Dernekler kurdular, toplantılar düzenlediler, Kuran kursları açtılar, televizyon kanalları kurdular... **Bu kadar yaygın bir örgütlenmenin doğal sonucu olarak kitleler üzerinde, özelde laik kesimlerde baskıyı artırdılar. Hatta İstanbul’da ve bazı Anadolu kentlerinde “hila-fet” ve “şeriat” talebiyle yürüyüşler gerçekleştirdiler.**

Erdoğan, ABD’nin Ortadoğu’ya yönelik olarak hazırladığı “ılımlı islam projesi”nin lideri olma görevini üstlenmiş olarak 2002’de seçimleri kazanmıştı. Ancak İran’ın güç kazandığı koşullarda “ılımlı islam”ın ABD’ye yetmediği ortaya çıktı. Yanısıra **Ortadoğu ve Kuzey Afrika coğrafyasında, ekonomik krize ve diktatörlük rejimlerine karşı artan kitle hareketini baskı altına alacak yeni bir unsura ihtiyaç duyuldu. “Siyasal islam” adı konularak meşrulaştırılan “radikal islam”; daha somut bir ifadeyle tarikatçı-cihatçı örgütlenmeler, bu koşullarda devreye sokuldu.** Devrim için ayağa kalkan Tunus, Mısır gibi ülkelerde, gerici-şeriatçı partiler seçimleri “kazanarak” yönetime geldiler.

Bu koşullarda Erdoğan bir taraftan Suriye halkına ve laik devletine karşı savaşan şeriatçı çeteleri destekleyip güçlendirirken, diğer taraftan Türkiye’de özellikle Gezi Ayaklanması’nda açığa çıkan kitle direnişine “panzehir” olarak şeriatçı örgütleri yaygınlaştırdı.

Suriye savaşında başrolde

Tıpkı Libya’da olduğu gibi, Suriye savaşında da Erdoğan’ın çark edışı çok hızlı oldu. 7 Mart 2011’de Erdoğan, “kardeşim” dediği Esad ile Türkiye, İran, Irak ve Suriye arasında ortak vize öngören “Şamgen” planı üzerinde mutabakata varmıştı. **Mart ayının son haftasında, dönemin CIA Başkanı Leon Panetta Ankara’ya gelince, “kardeşim Esad”, “katil Esad”e dönüştü.**

Esasında ABD, Erdoğan aracılığıyla Esad’ı kendisiyle işbirliği yapmaya, Rusya’dan uzaklaşmaya, yönetimi İhvan-ı Müslüman Kardeşler) paylaşmaya ikna etmek için uğraştı. Erdoğan bu nedenle Esad’la yakınlaştı. Fakat Esad bunu reddetti; Erdoğan’dan gelen bu teklifleri duyurdu da. “Kardeşim Esad”tan “katil Eset”e dönüşmesinin nedeni buydu.

26 Nisan günü, İstanbul’da “muhalifler”in ilk toplantısı örgütlenmiş,

Irak işgali ile birlikte İran’ın güç kazandığı koşullarda “ılımlı islam”ın ABD’ye yetmediği ortaya çıktı. Yanısıra Ortadoğu ve Kuzey Afrika coğrafyasında, ekonomik krize ve diktatörlük rejimlerine karşı artan kitle hareketini baskı altına alacak yeni bir unsura ihtiyaç duyuldu... “Radikal islam”; daha somut bir ifadeyle tarikatçı-cihatçı örgütlenmeler, bu koşullarda devreye sokuldu. Devrim için ayağa kalkan kitleler, şeriatçı tarikat yönetimleri ile ezilmeye-yokedilmeye çalışıldı. Bu koşullarda Erdoğan bir taraftan Suriye halkına ve laik devletine karşı savaşan şeriatçı çeteleri destekleyip güçlendirirken, diğer taraftan Türkiye’de özellikle Gezi Ayaklanması’nda açığa çıkan kitle direnişine “panzehir” olarak şeriatçı örgütleri yaygınlaştırdı.

“Esad rejimi iki haftaya gider” diye konuşmalar yapılmaya başlanmıştı. Irak’ın işgali sırasında eksik kalan parça tamamlanmış; Türkiye, ABD’nin çıkarları doğrultusunda savaşa gireceğini ilan etmişti!

Suriye’deki savaş, özellikle mezhep çatışması üzerinden yürütüldü. Nüfusun çoğunluğunun Sünni, yönetimdeki ağırlığın Alevi olduğu Suriye’de, radikal İslamcı çeteler Sünni nüfusu kazanmayı hedefliyordu. Sünni kesimlerin liderliğine oynayan Erdoğan için ise, dönemin sembol sözü *“Emevi Camii’nde namaz kılmak”* oldu. Yani Erdoğan, Suriye’yi işgal etmeyi, Şam, Halep gibi büyük kentleri ele geçirmeyi hedefliyordu.

Suriye işgaline uluslararası meşruiyet oluşturmak için Erdoğan’ın ürettiği argüman, “sınır güvenliği” oldu. Suriye sınırında *“uçuşa yasak bölge”* ve *“savaştan kaçanlar için tampon bölge kurulması”* gibi söylemleri artırdılar. “Savaştan kaçan masum halk” argümanını güçlendirmek için de ilk olarak 29 Nisan 2011 tarihinde 250 Suriyeli, ellerinde Türk bayraklarıyla Türkiye’ye giriş yaptı. AKP destekli mülteci akını bu tarihten itibaren hız kazandı. Erdoğan yönetimi, Türkiye’ye giriş yapan Suriyelilerin sayısı 100 bini aştığı koşulda, Türkiye’nin, *“kendi güvenliği için”*, Suriye topraklarına girme hakkı olacağını duyurdu. Hiçbir hukuksal dayanağı olmayan bu sav, elbette fiilen de boşa çıktı. 2012 yılı sonunda 100 bin sığınmacı barajı aşıldı, ardından 1 milyon barajı da aşıldı; bugün 5 milyon civarında Suriyeli Türkiye’de yaşıyor!

Benzer biçimde, **kimi zaman “Esad kimyasal silah kullanıyor” söylemi, kimi zaman Süleyman Şah Türbesi’nin bahane edilmesi, Suriye işgali için yeterli olmadı.** Haziran 2012’de Türkiye’ye ait bir uçak Suriye tarafından vurulunca, AKP bu durumu fırsat bildi ve savaş çıkırtkanlığını tırmandırdı, NATO’yu da toplantıya çağırdı. Ancak bu dönemde, aslında Türkiye uçağının defalarca Suriye hava sahasını ihlal ettiği, taciz atışlarıyla Suriye savunma sistemlerinin kapasitesini anlamaya çalıştığı ortaya çıktı. Rusya’nın bu konuda tavizsiz davranması, Türkiye’nin savaşa girmesini bir kere daha engelledi.

AKP’nin işgal planlarını zayıf düşüren bir başka unsur da, ABD’nin tutumu oldu. Afganistan ve Irak’ta doğrudan işgale girişmiş olan ABD, bir türlü zafer kazanmamış; bu ülkelerin küçük bir bölümüne sıkışmıştı. Artık risk almadan, kendisi doğrudan savaşa girmeden Suriye’de kazanmak istiyordu. “Vekalet savaşı” ile kazanma fikri, önce Libya’da uygulandı. ABD, elini kirlletmeden; yerel aşiretler ve Fransa eliyle Libya’yı işgal etmişti.

ABD Suriye’de de “vekalet savaşı”nı başlattı. Türkiye’nin işgal

etmesini, Suudi Arabistan, Katar ve BAE'nin finansman sağlamasını, Rusya ve Çin'in direncini kırmak için Avrupa'nın siyasi destek vermesini istiyordu. Ancak Erdoğan, kendisine verilen görev konusunda iki yönlü bir çıkamazın içindeydi. Bir taraftan işçi ve emekçileri savaş konusunda kendi politikalarına yedekleyemiyor, "kitle rızası" oluşturamıyordu. Diğer taraftan Rusya'nın koyduğu engelleri aşmaya cesaret edemiyordu. Bu koşullarda savaş uzadıkça uzuyor; ama bir türlü ilerleyemiyordu.

Rojava ve AKP

Suriye'de kazanmak için Kürt hareketini de yedeklemek gerekiyordu. Öcalan üzerinden, Suriye'deki Kürtleri muhaliflerin safına katmak istediler. Öcalan da bu doğrultuda PYD'ye mesajlar gönderdi. Ancak Rojava Devrimi'nin gerçekleşmesi, Türkiye sınırında kantonların oluşturulması ve Suriye'de Kürt hareketinin giderek büyümesi Türkiye'nin planlarını bozdu. Erdoğan, Nusracılar başta olmak üzere, beslediği cihatçı çeteleri Kürt bölgelerine saldırttı.

Kürt hareketi bu saldırılardan da güçlenerek çıkınca, bu defa AKP'nin uzlaşma arayışları gündeme geldi. Üç parçanın (Suriye, Irak ve Türkiye) birleşerek TC sınırları içinde özerk bir bölge olması ihtimali, bu dönemde çeşitli biçimlerde gündeme getirildi. Öcalan'ın da bu plana onay verdiği görülüyordu. Ancak Suriye savaşının gerçekleri, bu hayali hızla yoketti.

Bunun bir nedeni, Rusya'nın da Suriye Kürtlerine yakın durması, Suriye'nin toprak bütünlüğü içinde Kürt bölgesine çözüm bulma çabalarıydı. Rusya, savaş boyunca Kürtlerin ABD ile açık işbirliği yaptığı dönemlerde bile, kimi zaman "havuç", kimi zaman "sopa" yöntemleriyle PYD'nin tümünden kopmasını engelledi.

İkinci neden, Suriye savaşı çıkma-za girince, ABD'nin IŞİD hamlesini başlatması oldu. Ancak IŞİD Musul'un ardından Şii kentlerine yönelince büyük bir Şii direnişi başladı. Şii kentlerini ele geçiremeyeceğini gören IŞİD, bu defa Kürt kentlerine saldırdı. Erbil, Mahmur ve Şengal'de yaşanan IŞİD saldırısı, Kürtlerin direnişi üzerine Kobane'ye yöneldi.

2014 Eylülünde başlayan Kobane saldırısı sırasında Erdoğan'ın açık düşmanlığı, "Kobane düştü, düşecek" sevinci, halkın büyük tepkisine yolaçtı.

Kobane direnişi, AKP'nin hedefleri yönüyle de bir dönüm noktasını ifade ediyor. Bu tarihe kadar AKP, Esad rejiminin yıkılmasını ve Halep başta olmak üzere Suriye'nin önemli kentlerini işgal etmeyi hedefliyordu. Öyle ki, Halep cihatçı çetelerin kontrolüne geçerken, kentteki sanayi

Suriye'de kazanmak için Kürt hareketini de yedeklemek gerekiyordu. Öcalan üzerinden, Suriye'deki Kürtleri muhaliflerin safına katmak istediler. Öcalan aracılığıyla PYD'ye mesajlar gönderdiler. Ancak Rojava Devrimi'nin gerçekleşmesi, Türkiye sınırında kantonların oluşturulması ve Suriye'de Kürt hareketinin giderek büyümesi Türkiye'nin planlarını bozdu. Nusracılar başta olmak üzere, beslediği cihatçı çeteleri Kürt bölgelerine saldırttı. Kürt hareketi bu saldırılardan da güçlenerek çıkınca, bu defa AKP'nin uzlaşma arayışları gündeme geldi. Üç parçanın (Suriye, Irak ve Türkiye) birleşerek TC sınırları içinde özerk bir bölge olması ihtimali, bu dönemde çeşitli biçimlerde gündeme getirildi, tartışıldı. Ancak Suriye savaşının gerçekleri, bu hayali hızla tuz-buz etti.

kuruluşları, fabrika ve atölyeler sökülerek Türkiye'ye taşınmıştı. 2014 yılına gelindiğinde, Esad yönetiminin artık yıkılmayacağı, arkasındaki İran, Çin ve Rusya desteğinin onu korumaya yeterli olduğu netleşmişti.

Bundan sonra Erdoğan için hedef, Suriye'de bölgesel kazanımlar elde etmek oldu. Kürt hareketi artık "baş düşman"dı ve "sınır güvenliği" bahanesi ile Kürt kentlerine girmek, en başta gelen hedefti. Keza İdlib gibi stratejik bir bölgede, Türkiye'nin güdümünde bir yönetim oluşturmak, Suriye'nin yeniden inşa sürecinde önemli bir söz hakkı elde etmek anlamına geliyordu.

ABD ve Rusya arasında sarkaç olmak

Savaşa girmek isteyen hükümetlerin ilk görevi, "kitle rızası" oluşturmaktır. Yoksul halk ölümüne koşturamaz, o ülkenin savaşması, savaşı kazanması mümkün değildir. Erdoğan bu nedenle kitleleri Suriye işgaline hazırlamak için sayısız yalan ve demagoji üretti. Ancak kitlelerdeki savaş karışıklığını gideremedi. Erdoğan'ın, bütün çabasına rağmen savaşa girememesinin birinci nedeni buydu.

İkinci neden ise, emperyalistler arasındaki çelişki ve çatışmaların, Türkiye üzerindeki yansımalarıydı. Her ne kadar AKP, "ABD'nin savaş hükümeti" olarak şekillendirilse de, Türkiye'de egemen sınıfların dengeleri ABD'nin her isteğinin koşulsuz bir biçimde yerine getirilmesine engeldi. Bütün emperyalistlerin Türkiye üzerinde hedefleri vardı; çeşitli vaatler ya da tehditlerle kendi politikalarını hayata geçirmek istiyorlardı. Bu nedenle Türkiye'de kurulan hükümetler genel olarak ya koalisyon hükümetidir, ya da koalisyon partisi hükümetidir. 1983'te tek başına hükümet olan Turgut Özal'ın ANAP'ı da, bugün Erdoğan'ın AKP'si de, böylesi partilerdir.

Türkiye'de burjuva klikler (ve onların temsilcisi olan hükümetler), çoğu zaman bunu kullanarak bir emperyaliste karşı diğeriyle ilişkileri geliştirme, rekabet oluşturma, çeşitli manevra zeminleri yaratma olanağına sahip olurlar. Suriye savaşı, bu durumun çeşitli defalar yaşandığı bir süreç oldu. Suriye'de değişen dengelere bağlı olarak, AKP'nin manevraları, pazarlıkları, emperyalistlerle işbirliği biçimleri farklılıklar geçirdi; kimi zaman çok keskin dönüşler ortaya çıktı.

AKP'nin Suriye savaşındaki konumlanışını belirleyen üçüncü unsur ise, ABD emperyalizminin yaşadığı güç kaybıydı. Suriye savaşı, dünyadaki hegemonya dengelerini açık biçimde yansıtan bir saha oldu. ABD artık dünya

imparatoru olmadığı için, işbirlikçilerine "söz geçirme"de zayıflıklar yaşıyor; işbirlikçilerinin öznel çıkarları, ABD'nin bölgesel çıkarlarıyla çatışıyor ve işbirlikçileri daha "başına buyruk" davranıyor. ABD, çıkarları çatışan pek çok kesimi uzlaştıracak, birarada tutacak, kendi hedefleri doğrultusunda yönlendirecek, ya da baskı ve zorla işbirlikçilerini kontrol altında tutacak politikalar üretmekte zayıflamıştı. Mesela Irak'ta Şiiilerin İran'a yaklaşmasını engellemek için Şii kesimlerin kimi taleplerini dikkate alan bir çizgi izlediğinde, Iraklı Sünnilerin tepkisini alıyordu. '90'ların başından itibaren ayrı devlet kurma sözü almış olan Kürtlerin ayrılma çabaları, Irak'ta hem Sünni, hem de Şii güçlerin engeline çarpıyordu.

Bu üç unsur, kendisini ABD'nin savaş arabasına bağlayarak Suriye'ye dalan AKP'nin, savaş içinde sıkça ABD'nin koyduğu sınırların dışına çıkmasına, hatta kimi zaman karşı karşıya gelmesine, çıkar çatışması yaşamasına neden oldu. Savaşın başlamasından 2014 yılına kadar olan süreye kısaca bakacak olursak, AKP'nin, ABD'ye rağmen ne kadar önemli adımlar attığını görebiliriz.

Öncelikle Türkiye'nin Suriye politikası, ABD'nin hedeflerini aşan bir seviyeye çıktı; ABD "Esad'lı çözüm" konusunda giderek daha esnek davranmaya başlarken, Erdoğan "Esad mutlaka gidecek" söylemini sürdürdü. ABD, Öcalan ve PKK üzerinden Suriye Kürtlerini de kazanmaya çalışırken, Erdoğan El Kaideci çetelerin PYD ile savaşması ve yoketmesi için uğraştı. ABD öncelikle "ılımlı İslamcı" ÖSO'nun muhalefet içinde güçlenmesini isterken (bu politika başarısız olduktan sonra ABD, IŞİD'i öne sürdü), Türkiye başından itibaren en radikal cihatçı çeteleri besleyip güçlendirdi. Bütün bunlar, ABD'nin Suriye hedeflerini zaman zaman çelmeleyen, meşruiyetini sorgulatan bir etki yarattı.

Başka konularda da Erdoğan'ın "yoldan çıktığı" görüldü. Mesela, ABD'nin dayatmasıyla İran'a uygulanan ambargo, Türkiye tarafından delindi; Türkiye ile İran arasında yasalara ve yaptırımlara aykırı biçimde, devlet bankası Halkbank aracılığıyla, doğalgaz karşılığında altın ticareti yapıldı.

Bir başka çatlak, Erdoğan'ın ŞİÖ'ye (Şangay İşbirliği Örgütü) alınma konusundaki ısrarında ortaya çıktı. Rusya ve Çin tarafından kurulan ve ABD'ye rakip olarak konumlanan ŞİÖ'ye katılma talebi, ABD ile ilişkilerin gerildiği her dönemde, Erdoğan tarafından yeniden dile getirildi.

Aynı dönemde Erdoğan, Çin'den hava savunma sistemi almak için, Çinli firma CPMIEC ile anlaşma imzaladı;

hem de ABD'nin kesin vetosuna rağmen. Bir NATO ülkesinin, Çin'den savunma sistemi satın almak istemesi karşısında ABD büyük tepki gösterdi. Üstelik bu savunma sistemini İran, Kuzey Kore ve Suriye, yani ABD'nin "şer eksenini" ilan ettiği ülkeler kullanıyordu.

ABD'nin ve Irak hükümetinin tepki göstermesine rağmen, Erdoğan'ın Barzani ile petrol anlaşması imzalaması, bir başka sorun odağı oldu. Kürdistan petrolü konusu, Irak hükümeti için Kürdistan Bölgesel Yönetimi ile aralarındaki en önemli çatışma noktasıdır. Irak'ın bölünmesini istemeyen ABD, bu konuda Irak hükümetinin yanında durmaktadır. Erdoğan'ın hem Irak hem de ABD ile olan ilişkileri bir kenara bırakarak, petrol ihracatını resmi, gayriresmi yollardan yürütmesi, bölge dengeleri açısından da kabul edilemez bir tablo oluşturdu.

Genel olarak Müslüman Kardeşler ile kurulan ilişki, özel olarak da Mısır'da bu örgüte verilen destek, ABD ile Erdoğan arasındaki sorunları büyüten bir diğer unsurdur.

2014'te Kırım'ı ilhak eden Rusya'ya dönük yaptırımlara Türkiye'nin ortak olması, hatta Rusya ile karşılıklı ziyaretlerin sürdürülmesi de ABD'nin tepkisini çeken konulardan biriydi.

Erdoğan yönetimi ABD ile bölgesine önemli konularda gerilimler, çatışmalar yaşarken, bir taraftan da Suriye'deki "muhalif" çeteleri güçlendirmek için ABD'nin siyasi, ekonomik, askeri desteğini kullanıyordu; Malatya'ya ABD'nin füze savunma sistemini kuruyor, "Ergenekon" ve "Balyoz" operasyonları ile ordu içindeki Avrasyacılar başta olmak üzere ABD karşıtlarına darbe indiriyordu.

2015'te savaşın seyri değişiyor

AKP'nin yukarıda anlattığımız tüm bu çelişik hamlelerine rağmen, 2014 yılı sonuna kadar asıl rotasının, Ortadoğu'daki konumlanışının ABD'nin yanında olduğunu söyleyebiliriz.

2015 yılı ise bir dönüm noktası oldu. AKP, ABD ile işbirliğini sürdürmek için tüm çabasına rağmen, pek çok farklı unsur Türkiye'yi Rusya'ya yaklaştırdı. Erdoğan'ın, çok iyi kullandığını zannettiği "pazarlık gücü" ve "manevra kabiliyeti" pek çok noktada "kara delikler" oluşturdu.

İlk kırılma noktası, ABD uşağı olarak hükümetin başına gelen, ancak görevini yapmada zayıf kalan; mesela Irak savaşına katılmayı "beceremeyen", Suriye savaşında tamamen ABD'ye entegre olamayan Erdoğan'a karşı ABD'nin "had bildirme operasyonu" düzenlemesi üzerine yaşandı. ABD destekli Gülen Cemaati ile 2013

yılı başlarında başlayan gerilim, 17-24 Aralık operasyonları ile patladı. Erdoğan'ın buna cevabı, Rusya ile ilişkileri geliştirmek oldu. 2015 yılı, Putin'in Türkiye ziyareti ile başladı.

İkinci önemli değişim ise, 2015 yılının Şubat-Haziran aylarında ABD destekli YPG'nin Kobane çevresindeki kentleri IŞİD'den temizlemesi oldu. Tel Abyad (Gire Sipi) başta olmak üzere bir çok kasaba ve kentin Rojava topraklarına katılması; böylece Kobane-Cizre kantonlarının birleştirilmesi, artık yeni bir dönemin ifadesiydi. Bu Kürt hareketi için olduğu kadar, Türkiye açısından da bir dönüm noktası oldu.

Kobane direnişi, ABD'nin Suriye savaşında aradığı "müttefik"i bulmasını sağladı. YPG bir çok açıdan göz dolduruyordu. Para için değil, idealleri için savaştan bir örgüttü; bu nedenle büyük bir kararlılıkla savaşıyor, korkusuzca ölüyordu. Bu durum savaş gücünü çok yükseltiyordu. Keza "devlet kurma" hedefi için ABD'yle bile işbirliği yapacak kadar pragmatistti. Üstelik Kobane direnişi sırasında uluslararası meşruiyet oluşturmuştu. IŞİD gibi ortaçağ kalıntısı gerici bir güce bile rıza gösteren ABD için, YPG "bulunmaz nimet"ti. ABD'li bir komutan "daha iyi bir müttefik bulamayacaklarını" belirtmişti.

YPG'nin öne çıkması, bir çok noktadan Türkiye'nin savaş politikalarını zora soktu. En başta ABD'nin Türkiye'ye olan ihtiyacı azalmıştı. İkincisi, kantonların birleşmesi ve Tel Abyad'ın YPG'nin eline geçmesi, 900 kilometrelik Türkiye-Suriye sınırının 400 kilometresinin Kürt toprağı olmasını getirmişti. Üçüncüsü, Tel Abyad, cihatçılarla Türkiye arasındaki en önemli güzergahlardan biriydi. Bölgenin tamamen Kürt kontrolüne geçmesi, Türkiye'nin cihatçılara desteğini ve etkisini de zayıflatıyordu. Bu kayıp, AKP'nin Kürt hareketine dönük saldırganlığını artırdı. Suriye topraklarına girme konusunda aradığı fırsatı da, bu durum üzerinden oluşturabildi.

Tel Abyad'ın alınmasının ardından ABD'ye büyük tepki gösteren Türkiye, Cerablus-Mare hattında kendisinin kontrolünde olan cihatçı çetelerin konumlanması "izni"ni kopardı. Böylece Kobane ile Afrin kantonlarının arasına ilk hançeri sokmuş oldu. Ayrıca 2015 Temmuzunda Kandil'in bombalanmasına ve ardından Diyarbakır, Cizre gibi Kürt kentlerinde operasyonların başlatılmasına da izin verdi ABD emperyalizmi.

Kürt hareketinin tepkisini göze alan bu iznin karşılığı, Türkiye ve S. Arabistan eliyle cihatçı çetelerin Fetih Ordusu adı altında birleştirilerek Mayıs ayında İdlib'i ele geçirmesi, Lazkiye sınırına kadar dayanması ve Halep'e saldırılar düzenlemesi oldu.

Savaşa girmek isteyen hükümetlerin ilk görevi, "kitle rızası" oluşturmaktır. Yoksul halk ölüme koşmaya gönüllü olmazsa, o ülkenin savaşı kazanması mümkün değildir. Erdoğan yönetimi bu nedenle kitleleri Suriye işgaline hazırlamak için sayısız yalan ve demagoji üretti. Ancak kitlelerdeki savaş karşıtlığını gideremedi. Diğer yandan, her ne kadar AKP, "ABD'nin savaş hükümeti" olarak şekillendirilse de, Türkiye'de egemen sınıfların dengeleri ABD'nin her isteğinin koşulsuz bir biçimde yerine getirilmesine engeldi. Ayrıca ABD artık dünya imparatoru olmadığı için, işbirlikçilerine "söz geçirme"de zayıflıklar yaşıyor; işbirlikçilerinin öznel çıkarları, ABD'nin bölgesel çıkarlarıyla çatışıyor ve işbirlikçileri daha "başına buyruk" davranabiliyordu.

Türkiye ve S. Arabistan'ın "Antakya Operasyon Odası"ndan yönettiği bu saldırı, Türkiye'nin savaşta artık daha aktif yer aldığı anlamına geliyordu.

Savaş İdlib'de Rus askeri üssünün kapısına dayanınca, 30 Eylül 2015'te Rusya da savaşa doğrudan girdi. Rusya'nın IŞİD mevzilerine bir haftada yaptığı bombardıman, ABD'nin bir yılda yaptığından daha fazlaydı. Ardından Viyana'da bir toplantı düzenlendi ve bu toplantıya, ABD'nin tepkisine rağmen İran da katıldı. Ayrıca bugüne kadar Suriye'de hükümete karşı olan tüm örgüt ve gruplar "muhalif" olarak tanımlanırken, Viyana toplantısında alınan kararla, bu gruplar "muhalif" ve "terörist" olarak iki kategoriye bölündü.

Rusya aynı zamanda Kürt hareketini tamamen ABD'ye terketmeyeceğini çeşitli biçimlerde gösterdi. Mesela uluslararası toplantılara Kürt temsilcilerinin katılmasını savundu. Ayrıca Antalya'da toplanan G-20 zirvesinde Putin, "40 kadar ülkenin IŞİD'e finansal destek sağladığını" söyleyerek İdlib'de burnunun dibine dayanmış olan Türkiye'yi de uyardı.

Rusya'nın bir-iki ay içinde savaşa bu kadar hızlı ve etkili biçimde müdahalesi, ABD'yi de Erdoğan'ı da ürkütmüştü.

ABD'ye rağmen Rusya'nın yanında AKP hükümeti İdlib'de ilerlemeye, Rusya Lazkiye'yi güvence altına almaya çalışınca, iki ülkenin karşı karşıya gelmesi kaçınılmazdı. Beklenen olay 24 Kasım 2015'te gerçekleşti; Hatay'ın hemen altında, Türkiye sınırına yakın bölgedeki cihatçı çetelere saldırı düzenleyen Rus uçağı, Türkiye tarafından düşürüldü. O güne kadar Suriye ordusunun bu bölgedeki cihatçı çetelere düzenlediği her operasyon, Türkiye tarafından püskürtülmüştü; ancak bu defa karşısında Rusya vardı. Ve 1950'lerden bu yana ilk kez, NATO üyesi bir ülke, bir Rus uçağını düşürüyordu.

Türkiye ABD'ye güvenip Rusya'ya çok ağır bir saldırı gerçekleştirmişti. Rusya karşılık olarak savaş çıkarmadı; ancak bu durumu Erdoğan'ı ABD'den uzaklaştırmak ve kontrol altına almak için çok önemli bir fırsata çevirdi.

ABD son yıllarda işbirlikçilerini Rusya karşısında ileri sürüyor, sonrasında ise koruyamıyordu. 2008'de Gürcistan'ı savaşa sürmüş, sonra Rusya karşısında yalnız bırakmıştı; 2014'te ise Ukrayna'da hükümet darbesi yapmış, Rusya Kırım'ı ilhak edince sessiz kalmıştı.

Şimdi de ABD'nin onayı ile Türkiye bir Rus uçağı düşürdü ve dönemin ABD Başkanı Obama, ilk önce "Türkiye'nin sınır güvenliğini koruma hakkı var" dedi, Rusya "arkamızdan hançerlendik" diye sert çıkınca NATO ve ABD, "fazla tırmanmasın" sözleriyle durumu yumuşatmaya çalıştı ve

AKP'yi Rusya karşısında yalnız bıraktı.

Rusya'nın Türkiye'ye dönük ilk hamlesi yaptırımlardı: Ekonomik baskılar, doğalgaz kartı, Rus turist kartı, tarım ihracatı gibi konuların yanısıra, IŞİD'in Türkiye'ye petrol sevkiyatı yapan bir konvoyu da Rusya tarafından vuruldu ve IŞİD ile Erdoğan ailesi arasındaki petrol ticareti, belgeleriyle ortaya konuldu. Ardından Rus uçağının düşürüldüğü bölgede, çok daha şiddetli bir saldırı dalgası başlatıldı ve Lazkiye kırsal çetelerden temizlendi.

Ayrıca PYD ile kurduğu ilişkiyi güçlendirerek, Türkiye'ye meydan okudu. PYD ile ilk askeri işbirliğini, AKP'nin cihatçılara karşı gerçekleştirdi. ABD, Cerablus-Mare hattını Türkiye'ye verirken, PYD çok tepki göstermişti. Türkiye'yi cezalandırmak isteyen Rusya, bu bölgedeki stratejik öneme sahip Tel Rifat kasabasını ve Miniğ Havaalanı'nı, YPG'nin ele geçirmesini sağladı.

Türkiye'ye indirdiği bir başka askeri darbe ise, Irak'tan geldi. Ocak 2016'da Türkiye, Irak hükümetinden habersiz olarak Musul'da bulunan Başika Kampı'na asker gönderdiğini duyurdu. Irak hükümeti de Başika'ya müdahale etmesi için Rusya'dan yardım istedi. Sonuçta Türkiye Başika'ya sonradan gönderdiği askerini geri çekmek zorunda kaldı.

El attığı her yerde Rusya duvarına çarpan AKP, 17 Şubat günü Ankara'da patlayan bombaları bir fırsata çevirip Suriye'de yeni bir işgal gerçekleştirmek istedi; ancak ABD'den izin kopartamadı. Dahası **Türkiye'nin İran'a dönük ABD ambargosunu delmek için aracılık yaptırdığı Rıza Zarrab, Mart 2016'da ABD'ye giderek teslim oldu ve Türkiye'nin İran'la yasadışı "doğalgaz karşılığı altın" ticaretini itiraf etti.** ABD, bu durumu da AKP'yi sıkıştırmak ve zaptetmek için koz olarak kullanmaya başladı.

Diğer taraftan Kürt hareketi savaşta çok önemli başarılar elde etmesine rağmen sürekli Türkiye'nin barikatlarına çarpıyordu. Türkiye her fırsatta Rojava'yı işgal etmeye çalışıyor, Cenevre toplantılarına PYD'nin katılmasını engelliyordu. ABD ise bir taraftan YPG'yi kullanırken diğer taraftan Türkiye ile arayı bozmamaya çalışıyordu. Bu koşullarda Mart 2016'da Rojava'da gerçekleştirilen bir toplantıda, "Kuzey Suriye Demokratik Federal Sistemi" ilan edildi.

Suriye'deki cihatçı çetelere karşı savaş da hız kazanmıştı. Mayıs 2016'da Rusya ve Suriye, Palmira'yı IŞİD'den temizlemeye başlayınca, ABD destekli SDG (Kürt hareketi, ABD'nin yönlendirmesiyle "Suriye Demokratik Güçleri" adını kullanıyordu artık) Rakka'ya girdi. Ayrıca Irak hükümeti Felluce ve Musul'da IŞİD operasyonlarını hızlandırdı.

YPG'nin öne çıkması, bir çok noktadan Türkiye'nin savaş politikalarını zora soktu. En başta ABD'nin Türkiye'ye olan ihtiyacı azalmış, Türkiye adeta dışlanmıştı. İkincisi, kan-tonların birleşmesi ve Tel Abyad'ın YPG'nin eline geçmesi, 900 kilometrelik Türkiye-Suriye sınırının 400 kilometresinin Kürt toprağı olmasını getirmişti. Üçüncüsü, Tel Abyad, cihatçılarla Türkiye arasındaki en önemli kapılardan biriydi; cihatçı transferinin ve silah sevkiyatının önemli bir kısmı bu güzergahtan gerçekleştiriliyordu. Bölgenin tamamen Kürt kontrolüne geçmesi, Türkiye'nin cihatçılar üzerindeki desteğini ve etkisini de zayıflatıyordu. Bu kayıp, AKP'nin Kürt hareketine dönük saldırganlığını artırdı. Suriye topraklarına girme konusunda aradığı fırsatı da, bu durum üzerinden oluşturabildi.

AKP bu operasyonların da dışında bırakılmıştı. ABD-SDG ilişkisi giderek güçlenirken, AKP de Rusya uçağını düşürmüş olmasının izlerini silmeye, Rusya'nın yaptırımlarından kurtulmaya çalışıyordu. NATO'nun 8 Temmuz 2016'da yapılan Varşova Zirvesi, Erdoğan'a beklediği fırsatı verdi. **Zirve doğrudan Rusya'yı hedef alıyordu; Rusya yeniden "öncelikli tehdit" olarak tanımlanmıştı. Bu koşulda Rusya, NATO'ya Erdoğan üzerinden bir gedik yaratmak istedi.** Hem NATO'nun kendisine kurduğu kuşatmayı Türkiye üzerinden delmek, hem de Suriye savaşında bir NATO ülkesini yanına çekmek, IŞİD'in lojistik desteğini kırmak ve ABD'yi zayıflatmak için, Erdoğan'la ilişkileri güçlendirmeye başladı.

15 Temmuz ABD darbesi bu koşullarda geldi. ABD, bu kadar kontrol dışına çıkan Erdoğan'a karşı askeri bir darbe düzenledi. Bu darbeyle sadece Erdoğan'ı göndermekle (ya da kontrol altına almakla) kalmayacak, Türkiye'nin tamamen ABD rotasına girmesini sağlayacaktı. Bunu göze alamayan Rusya, 15 Temmuz darbesine karşı Erdoğan'dan daha fazla, hatta "Erdoğan'ın yerine" direndi. Avrasyacı subayların müdahalesiyle, 15 Temmuz darbesi bastırıldı.

Artık Erdoğan Rusya'ya borçluydu; dahası, Türkiye'yi kaybetmek istemeyen ABD'ye karşı kullanmak için çok etkili bir koza sahip olmuştu.

Aynı günlerde SDG, Kobane ile Afrin kantonlarını birleştirmek üzere harekete geçti. Menbiç kentini çetelerden temizledi ve yerleşti. Ardından Cerablus'a yönelecekti. Kobane-Afrin arasında bulunan Cerablus-Mare hattındaki cihatçı çeteler, doğrudan Erdoğan'a bağlı çetelerdi. SDG buraya yönelince, 24 Ağustos'ta TSK Cerablus-El Bab hattında "Fırat Kalkanı Harekatı" başlattı. ABD, 15 Temmuz darbesinin başarısızlığının sıkıntısıyla Erdoğan'a bu izni vermek zorunda kaldı. Rusya da, 15 Temmuz sonrasında Erdoğan ile ters düşmemek için bu duruma razı oldu. Böylece Türkiye, 4 yıl sonra hedefine ulaştı; artık resmi olarak TSK Suriye topraklarına girmişti.

Ancak **Erdoğan, bu "kazanım"ın ardından yine uzun bir süre savaştan dışlandı.** Halep'teki cihatçıların çekilmesi sözünü tutmadığı için Rusya mesafe koydu. Musul operasyonu için hazırlık yapmakta olan Irak'a meydan okuyup "Musul'a kimse giremez" diye tuhaf-dayanaksız bir çıkış yaptığı için, Irak'ın, İran'ın, ABD'nin ve Rusya'nın sert tepkisine maruz kaldı. Erdoğan yönetimi Irak'ta işgalci ilan edildi, Suriye hava sahasını Türk uçaklarına kapattı.

Suriye savaşında ikinci önemli olay, Aralık 2016'da Halep'in cihatçı

çetelerden temizlenmesi oldu. İdlib, Suriye genelindeki cihatçıların toplandığı tek odak haline geldi. Halep, Rusya ve Suriye açısından stratejik bir kazanımdı.

İki cami arasında beynamaz

Özellikle 2014 yılından itibaren Erdoğan'ın Suriye ve Irak'ta attığı adımların herbiri, hem ABD hem de Rusya'da hoşnutsuzluk yaratıyordu. Bu nedenle, Ağustos 2016'da başlayan ve 6 ayda ancak tamamlanan Cerablus işgalini bir kenara bırakacak olursak, 2014 ile 2018 arasında AKP yönetimi Suriye ve Irak'ta tek bir kazanım elde edemediği gibi, bütün önemli kesitlerde dışlandı, çoğu kez cezalandırıldı.

Mesela Cerablus işgali sırasında TSK kendisine çizilen sınırları aşıp Suriye ordusu ile savaşılmaya kalkışınca, Rusya Türk askerlerinin bulunduğu bir binayı bombaladı. Mesela Erdoğan'ın bütün çabasına rağmen Türkiye'nin katılmadığı Musul operasyonu Şii askerler ve PKK'nin katılımıyla gerçekleştirildi. Üstelik Musul yakınlarındaki Başika Kampı'nı boşaltma sözü vermek zorunda kaldı. ABD'nin Rakka operasyonuna SDG'yi katmasını engellemeye çalıştı; ama başaramadı, Rakka Rojava topraklarına katıldı. Dahası, Menbiç'i ele geçiren SDG, Fırat'ın iki yakasını birden tutmuş oldu.

ABD ve Rusya, farklı saiklerle de olsa, Türkiye'nin dizginlenmesi gerektiğini biliyorlar. Türkiye'nin ÖSO'yu ya da TSK'yı öne sürmesi, S. Arabistan ve Katar ile birlikte bir "İslam Ordusu" kurma çabası ABD'de karşılık bulmuyor. Rusya ise Suriye ordusunun El Bab'ın güneyini tamamen kapatmasını sağlayarak, Menbiç'te YPG ile TSK'nın arasına Rus askerlerini konuşlandırarak ilerlemesini engelliyor. Keza Rusya üzerinden gerçekleştirilen müzakerelerde, barış masalarında da Türkiye'nin yeri ve sözü hükümsüzleşmiş durumda.

Erdoğan'ın bütün itirazlarına rağmen, hem ABD'nin hem de Rusya'nın, YPG ile ilişkilerini resmileştiriyor olması da Erdoğan'ın politikalarını işlevsizleştiriyor. Erdoğan'a Suriye savaşında bir sınır çiziliyor ve o da bu sınırı aşamıyor.

2017 yılında bu durum daha da belirginleşti. Mayıs 2017'de Erdoğan'ın Rusya ziyareti sırasında Putin, hem YPG ile olan ilişkilerini Erdoğan'ın yanında savundu, hem de Erdoğan'a artık Esad'ı tartışmaktan vazgeçmesini söyledi. Ayrıca Türkiye'nin Ukrayna'ya gönderdiği askeri danışmanlarını geri çekmesini istedi. Ve Rusya, Antalya'da "Rus İstihbarat Bürosu" kurma konusuna Erdoğan'la anlaşmaya vardı; bu bir NATO ülkesinde ilk defa gündeme geliyordu.

Aynı dönemde ABD, Rakka işgali

sırasında YPG için “kara gücüm” tanımını kullandı. Türkiye ile “eğit-donat” programını bitireceğini açıkladı; böylece artık Türkiye’nin beslediği cihatçılara ihtiyacı kalmadığını duyurmuş oluyordu. Rakka, ABD’nin Suriye savaşında doğrudan kendi askerini görevlendirdiği ilk saldırı olmuştu; ve YGP’nin buraya yerleşmesini sağladı.

Bu tablo, 2018 başında Türkiye’nin Afrin işgaline kadar gel-gitlerle sürdürüldü.

Suriye topraklarında TSK işgalleri

Savaş konjonktürü, 2018 başında Erdoğan’ın işgalci planlarını hayata geçirmesine olanak sağladı; hem ABD’nin hem de Rusya’nın yol açmasıyla, TSK Ocak 2018’de başlayan Afrin işgalini Mart 2018’de tamamladı.

İki düşman emperyalisti aynı noktada birleştiren farklı hesaplar vardı. ABD, Ekim 2017’de Irak Kürdistanı’nda önyak olduğu “bağımsızlık referandumu”nun ters tepmesiyle önemli bir güç kaybı yaşamıştı ve Türkiye’nin desteğine ihtiyaç duyuyordu. Ayrıca, YPG’nin Rusya ile olan ilişkisine de, Rusya’nın Afrin’deki varlığına da tepki gösteriyordu. Bu nedenle Erdoğan’ın talebini kabul etti ve “Afrin bizim operasyon alanımız değil” diyerek Türkiye’nin Afrin’e girmesine yol verdi.

Rusya için ise öncelik, Türkiye ile yaptığı İdlib pazarlığı oldu. Erdoğan, Astana toplantısında İdlib’deki cihatçılarla savaşma sözü vererek İdlib topraklarına girmiş, ancak bu süreçte İdlib’deki cihatçılarla savaşmak bir yana, onları daha örgütlü hale getirmişti. Mesela Eylül 2017’de bölgedeki cihatçılarla bir toplantı yapmış, toplantı sonrasında cihatçılar İdlib’de “Milli Selamet Hükümeti”ni kurduklarını duyurmuşlardı. Ve 2018’in ilk günlerinde, Türkiye’nin kontrolünde olan bölgelerden, Lazkiye’deki Rus askeri üssüne cihatçı saldırıları düzenlenmişti.

Bu koşullarda Rusya, ikili bir pazarlık yürüttü. Önce YPG ile, Deyr ez Zor’a karşılık Afrin pazarlığı yaptı. Yani eğer YPG, petrol yataklarına ve su havzasına sahip olan Deyr ez Zor’dan çekilirse, Rusya TSK’nın Afrin merkezine girmesine izin vermeyecekti. YPG bunu kabul etmedi. Bunun üzerine Rusya, Türkiye ile pazarlık yaptı. İdlib’deki cihatçıların belli bir bölgeden çekilmesi karşılığında, Afrin’i Türkiye’ye bıraktı. Böylece hem İdlib’de önemli bir kazanım elde etti, hem de son dönemde ABD ile askeri ilişkileri güçlenen, Rakka’nın ardından Deyr ez Zor’a giren ve Suriye ile masaya oturma konusunda ayak direyen SDG’ye bir ders vermiş oldu.

Türkiye’nin Afrin işgaline karşı çıkan tek güç İran oldu. İran bu güne

kadar hangi pazarlık karşılığı olursa olsun, Suriye topraklarında Türkiye’ye yer vermeye hep karşı çıktı.

Afrin işgali sonrasında, Suriye savaşında bir durgunluk dönemi başladı. Artık IŞİD bir tehdit olmaktan çıkmış, cihatçı çeteler İdlib dışında neredeyse tamamen temizlenmişti. 2018 Temmuz’unda, ABD’nin isteği ve İsrail’in operasyonuyla, “Beyaz Miğferler” adlı cihatçı örgüt Suriye’den “tahliye” edildi. Bir “yardım kuruluşu” paravanı arkasına saklanan bu örgüt, doğrudan ABD-İngiltere eliyle İstanbul’da kurulan bir cihatçı çeteydi ve asıl görevi provokasyonlar gerçekleştirmekti. “Beyaz Miğferler”in tahliyesi, ABD için artık savaşın sonu demektir.

Bundan sonrası Rusya, Çin ve İran için Suriye’de “yeniden inşa” döneminin başlatılmasıydı. ABD ve İsrail ise, onların bu planlarını ne kadar bozabilecekleri, geciktirebilecekleri üzerinden politikalar yürütüyorlardı. ABD, SDG’nin kontrolü altındaki topraklarda askeri üsler kuruyor; SDG, Suriye-Irak sınırını kontrol altında tutarak İran’dan Akdeniz’e uzanacak güzergahları (Çin’in Kuşak ve Yol Projesi’nin en önemli güzergahlarından biri) engellemeyi hedefliyor; İsrail zaman zaman düzenlediği bombardımanlar ya da provokasyonlarla İran’ı kışkırtmaya çalışıyor; bir biçimde Suriye’de “düzen”in kurulmasını geciktirmeye uğraşıyorlardı.

AKP hükümeti ise bir taraftan Cerablus’tan İdlib’e kadar uzanan geniş bir Suriye toprağında, kaymakam tayin etmekten üniversite kurmaya, konut inşaatından postane açmaya kadar çok çeşitli yollarla “ilhak” faaliyeti yürütürken, diğer yandan “Fırat’ın doğusu”na da el atabilmek için çeşitli hamleler yapmaya çalışıyordu. Mesela Menbiç’de ABD ile ortak devriye, Kobane’den Irak sınırına kadar uzanan sınır hattında “tampon bölge” planlarını sıkça gündeme getiriyor; ancak somut bir ilerleme kaydedemiyordu.

Hem ABD, hem de Rusya için bu dönemde Türkiye “vazgeçilmez”di, aynı zamanda “tahammül edilmez” bir noktaya gelmişti. Özellikle ABD’li rahip Brunson’un Türkiye’de tutuklanmasından Çin ile güçlenen ilişkilere, İran’a karşı yaptırımların delinmesinden, Rusya’dan S-400 füze sisteminin satın alınmasına kadar, Erdoğan’ın attığı adımlar, ABD’nin büyük tepkisini çekiyordu. Rusya ise İdlib’deki cihatçılar nedeniyle Erdoğan’a tepki duyuyordu.

Erdoğan’ın pazarlıkçı tutumları, bu süreçte asıl olarak Rusya’nın işine yaradı. Erdoğan’ın basitçe ABD karşısında pazarlık gücü oluşturmak gibi bir niyetle, Aralık 2017’de Rusya’dan S-400 satın alma anlaşması yapması, Rusya’nın sabırlı ve kararlı tutumu nedeniyle, bir NATO ülkesinin

Türkiye, bir NATO üyesi olarak ABD’ye güvenip Rusya’ya çok ağır bir saldırı gerçekleştirmişti. 1950’lerden bu yana ilk kez, NATO üyesi bir ülke, bir Rus uçağını düşürüyordu. Rusya karşılık olarak savaş çıkarmadı; ancak bu durumu Erdoğan’ı ABD’den uzaklaştırmak ve kontrol altına almak için çok önemli bir fırsata çevirdi. Erdoğan’ın pazarlıkçı tutumları, bu süreçte asıl olarak Rusya’nın işine yaradı. Aralık 2017’de Rusya’dan S-400 satın alma anlaşması yapması, Rusya’nın sabırlı ve kararlı tutumu nedeniyle, bir NATO ülkesinin Rus savunma sistemini satın alması gibi son derece stratejik önemde bir sonuç yarattı.

Rus savunma sistemini satın alması gibi son derece stratejik önemde bir sonuç yarattı. 2019 yılında Türkiye’ye getirilen S-400 sistemleri, o günden itibaren Türkiye ile ABD arasındaki en büyük soruna dönüştü. ABD, Türkiye’yi F-35 uçaklarının üretiminden ve Patriot füze sisteminin çıkarmakla tehdit etmek başta olmak üzere, çok önemli konularda sıkıştırmaya başladı. Keza Rusya, İdlib’de de sabırlı bir politika izleyerek, kimi zaman TSK’ya ait mevzileri bombalamak pahasına bile olsa, Türkiye’nin adım adım geri çekilmesini sağladı; İdlib’de önemli düzeyde bölgeyi parça parça Suriye topraklarına dahil etmeyi başardı. (*) **Haziran 2019**

*** Yayınevinin notu:** Türkiye’nin Suriye topraklarındaki son işgal noktası Tel Abyad ile Serekaniye arasındaki bölgede oldu. 9 Ekim 2019 tarihinde TSK, “güvenli bölge” oluşturma gerekçesiyle bu bölgeye girdi. İşgal, Türkiye’yi kazanma çabasında olan ABD’nin onayı ile başlamıştı. SDG’yi buradan geri çekilmeye zorlayan ABD, geçmişte Arap nüfusun yoğun olduğu bu bölgeye Türkiye’nin girmesine izin verdi. Ancak AKP’nin, kendisine çizilen sınırlara uymayacağı, Kobane başta olmak üzere Kürt bölgesindeki çok daha geniş bir alana saldıracağı en baştan belliydi, öyle de oldu. Burada Rusya, Türkiye’nin işgalini Kürt hareketi ile anlaşmak için bir fırsata çevirdi. Kürtlerin en önemli talebi olan “anayasa değişikliği ile güvence altına alınmış bir özerklik” konusunda somut bir adım atmadan, Rojava topraklarına girmek için SDG ile anlaşmıştı. 13 Ekim günü yapılan anlaşma; Suriye-Türkiye sınırının tamamını Suriye ordusunun korumasını, YPG’nin “5. Kolordu” adıyla Suriye ordusuna katılmasını öngörüyordu. Bu doğrultuda Suriye ve Rusya askerleri, Menbiç, Kobane, Kamışlı, Tel Temir ve Haseke gibi çok önemli kentlere girerek Türk ordusu karşısında Kürt bölgesini koruma altına aldı. Ancak SDG, işgal tehdidi altında imzalamak zorunda kaldığı bu ağır anlaşmayı, anayasa değişikliği konusunda somut bir adım atılmadığı için, sonrasında uygulamadı. Suriye ordusu girdiği topraklardan çıkmadı, ancak SDG, ABD ile işbirliğini sürdürmeye devam etti. TSK ise, başlangıçta hedeflediği “tampon bölge”nin çok küçük bir kısmını ele geçirebildi; daha fazla ilerleme iznini, iki emperyalistten de alamadı.

Bugün Türkiye’nin elinde İdlib’den Cerablus’a uzanan geniş bir bölge ile, Tel Abyad-Serekaniye arasındaki küçük bir bölge bulunmaktadır. Suriye’de savaş bitmiş olmasına ve Rusya ile yapılan görüşmelerde sayısız kez gündeme gelmiş olmasına rağmen, AKP hükümeti bu işgal bölgelerinden geri çekilmiyor; tam tersine burada kurumsallaşmaya çalışıyor. Son iki yıl içinde Rusya, Türkiye’yi en fazla İdlib konusunda zorladı. Cihatçıların gerilemek zorunda kaldığı dönemlerde, TSK’nın cihatçıları korumak için Suriye’ye karşı savaştığı da oldu. TSK’nın elindeki “kontrol noktaları”, cihatçıları korumak için kullanıldı. Ancak Rusya kimi zaman doğrudan bu kontrol noktalarını vurarak, TSK askerlerini öldürerek de olsa, AKP’nin direncini büyük oranda kırdı. Ve İdlib’de önemli bir bölümü geri almayı, Suriye’nin en önemli kentleri olan Halep, Şam ve Lazkiye arasında ulaşımı sağlayan ve cihatçıların kontrolü altında bulunan M4 ve M5 karayolunu ele geçirmeyi, TSK’nın İdlib’deki 12 “kontrol noktası”nın büyük bölümünü boşalttırmayı başardı ve Suriye ordusunun bölgeye yerleşmesini sağladı.

ORMAN YANGINLARI BİTMİYOR!

Yaz geldi, ormanlar yeniden yanmaya başladı.
Bu defa Datça ve Çeşme alev alev...
Ciğerlerimiz yanıyor, ekosistemimiz bozuluyor, ağaçlarımız,
hayvanlarımız, insanlarımız ölüyor.
Bugün yaşam hakkımızı savunmak; doğayı, ağacı,
hayvanı, ekosistemi de savunmaktan geçiyor.
Tahrip edilen her orman, üzerine kurulan maden sahalarıyla,
beton yığınlarıyla yaşantımızı doğrudan tehdit ediyor.
AKP'ye karşı mücadele, onun bütün rant kaynaklarına karşı
mücadeleyle de birleşmelidir!